

ፋፋምና በሩሲያ አብዮታዊ ፓርቲን ለመመሥረት ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርጎልኋል ። የሩሲያ ማኅበራዊ ዲሞክራሲያዊ ሌቦር ፓርቲም በሁለተኛው ጉባኤው የፓርቲው ልሳን እንዲሆን ወስኖ ነበር ።

ጋዜጣው ሲጀምር ዓላማው በዚያን ጊዜ በሩሲያ ሶሻል ዲሞክራቶች ላይ ይታይ የነበረውን ርዕዮተዓለማዊ ውዥንብርን ፣ ድርጅታዊ መከፋፈልንና የፖለቲካ አለመብሰልን ማሰወገድ ፣ የሩሲያ ማኅበራዊ ዲሞክራቶችን አቋም በጊዜው ከነበሩ አድርባይ ቡድኖች (ለምሳሌ እንደ ኢኮኖሚስቶች ያሉ) ለይቶ ማሳወቅ ፣ በሀገሪቱ ውስጥ ለሚካሄደው የወዝእደሮች ግብታዊ እንቅስቃሴ የተቀነባበረ እመራር መስጠት ፣ የአካባቢውን ማኅበራዊ ዲሞክራቶች በማርክሳዊ መርሆች ሥር ማሰባሰብ ነበር ።

የመጀመሪያዎቹ የኢስክራ አዘጋጆችም ሌኒን ፣ ፕሌክሻኖቭ ፣ ማርቶቭ ፣ እክሰልሮድ ፣ ዛሱሊችና ፖትሪሶቭ ነበሩ ። እነዚህ አዘጋጆች ጽሕፈት ቤታቸውን በሚደክሙ በማድረግ የመጀመሪያውን የኢስክራ እትም በታኅሣሥ 1900 አወጡ ። ጋዜጣው ከ1901 አጋማሽ ጀምሮ በወር እንደ ጊዜ ፣ ከ1902 ጀምሮ ደግሞ በወር ሁለት ጊዜ ይታተም ነበር ።

የቄሣሩ የውጭ ሀገር ሰላዮች ስለጋዜጣው መታተም ደርሰውበት ከትትል ሲያደርጉ አዘጋጆቹ ከሀገር ሀገር መሰደድ ተገደው ነበር ። ለምሳሌ በሚያዝያ ወር 1902 ከሚደክሙ ወደለንደን ፣ ከዚያም በ1903 ወደ ጂኔቭ ተዘዋውረዋል ።

ከጊዜ በኋላ በሩሲያ ውስጥ በሞሰኮና በሌሎችም ከተሞች ማዕከሎች ተቋቁመው ጋዜጣው ይሰራጭ ጀመር ። የእነዚህ ማዕከሎች ተጨማሪ ተግባር ኢስክራን ብቻ ሳይሆን ሌሎች የፖለቲካ ጽሑፎችን ከውጭ ተቀብሎ ማሰራጨት ፣ ለኢስክራ ማዘጋጃ የሚረዳ ገንዘብ መሰብሰብ ፣ በሩሲያ ውስጥ ስለአለው ሁኔታ ሪፖርት ማጠናቀር ፣ ምሥጢራዊ የሰብሰባ ቦታዎችን ማዘጋጀትና ከየአንዳንዱ የአካባቢው ማኅበራዊ ዲሞክራትና ወዝእደር ጋር ግንኙነት ማድረግ ነበር ።

ኢስክራ ከ53ኛው አትም በኋላ በፕሌክሻኖቭ አቀነባባሪነት ቀስ በቀስ የሚንጨብ

ኮች አቋም ማንፀባረቂያ እየሆነ መጣ ። ሌኒን ይህን ሂደት በመቃወም ከአዘጋጅነቱ በፊቃዱ አስከመሰናበት ደርሷል ። በመጨረሻም 112ኛው እትም ከወጣ በኋላ በ1905 የኢስክራ መታተም አቆመ ።

ኢታዋቂነት (Agnosticism)

የሰው ልጅ ነባራዊ እውነታን ለመገንዘብ ያለውን ችሎታ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ ፣ በጠቅላላ ወይም በክፈል የሚከድ ወይም የሚገድብ ፍልስፍናዊ አቋም ነው ። ኢታዋቂነት ስለነባራዊው ዓለም ሊታመን የሚችል ዕውቀት ለማግኘት አይቻልም ይላል ።

ኢታዋቂነት የዕውቀትን ትክክለኛነትና እውነትነት በማስመልከት የሰው ልጅ ዕውቀት ውስጥ እንደሆነና ከገሊናችን ውጭ ስለሚገኘው ነባራዊ እውነታ ትክክለኛ ግን ዛቤ ሊኖረን እንደማይችል ለማሰራዳት ይጥራል ። የሰው ሐሳብ ከነባራዊ እውነታ ጋር ቀጥተኛ የሆነ ግንኙነት ስለሌለውና ቢኖረውም እንኳን ግንኙነቱ የሚፈጠረው ነባራዊ እውነታ በገሊናችን ውስጥ በሚፈጥራቸው ሕውስታዎች አማካይነት ብቻ ነው ። በመሆኑም ዓለም ለእኛ ምን እንደምትመስል እንጂ በእርግጥ በነባራዊነቷ ምን እንደሆነች ለማወቅ አይቻልም ይላል ።

ኢታዋቂነት ሰዎች የሚያውቁት ነባራዊ እውነታን ሳይሆን እውነታ የሚፈጥረውን ሕውስታ ብቻ ነው ይላል ። ይህ በእእምሮአችን ውስጥ የሚገኝ ሕውስታችን ደግሞ ሕውስታ ብቻ በመሆኑ ከነባራዊ እውነታ የተለየ ስለሆነም ከሕውስታችን ውጭ ስለሚገኙ ነገሮች ዕውቀት ምንም ለመናገር ስለማይችል ከነባራዊ እውነታ ጋር ሊዋሀድ አይችልም ይላል ። ለምሳሌ አንድ ዕቃ ከባድ ነው ስንል ከብደቱ ሕውስታ በመሆኑና ሕውስታም ከገሊናው ውጭ ሊኖር ስለማይችል ከብደት የዕቃውን ነባራዊ ጠባይ የሚገልጽ አይደለም ።

በኢታዋቂነት አመለካከት መሠረት የሰው ልጅ ይህን የመሰለ አነስተኛ ጉዳይ በትክክል ለመገንዘብ ካልቻለ ስለዓለም መጠንና ወሰን ፣ ስለዓለም መነሻና መድረሻ ፣

ሰሰነባራዊ እውነታ ምንነትና ስለመሳሰሉት ረቂቅና አጠቃላይ ጥያቄዎች አስተማማኛ መልስ ለመስጠት ችሎታው እንደሌለው ግልጽ ነው ።

ኢታዋቂነት በሐሳባዊነትና በቁስለካል ነት መካከል የነበረውንና ያለውን ተቃራኒነትና ትግል ከንቱ በማድረግ እራሱን እንደ ሦስተኛ አማራጭ በማቅረብ በአሸናፊነት ብቅ ለማለት ይጥራል ። ኢታዋቂነት የሐሳባዊነትን ፍልስፍና መሠረታዊ ሐሳብ የሚቀናቀን ቢመስልም በወሳዎይ አቋሙ ሰለምነት በር ስለሚከፍት በሐሳባዊነት ውስጥ ይመደባል ።

ኢታዋቂነት እውነታን ለማወቅ አይቻልም ስለሚል የሳይንስን ዕድገት የሚገታ ፣ ሰው ስለእውነታ ከማይፋለስ አስተሳሰብ ላይ አይደርስም ስለሚልም ሰዎች የተፈጥሮንና የኅብረተሰብን ዕድገትና እንቅስቃሴ የሚገዙትን ሕግጋት እንዳይረዱ የሚጋርድ ነው ። ይሁን እንጂ ተግባር/ሳይንሳዊ ምርምርና የቴክኖሎጂ ዕድገት የኢታዋቂነትን ስህተተኛነት ከጊዜ ወደጊዜ እያጋለጡ መጥተዋል ። ሰዎች ነገሮችንና ከስተቶችን ዓላማ ባለው ንቁ እንቅስቃሴያቸው ሊረዱ ፣ ሊለውጡና ሊያራቡ ከቻሉ “ነገሮች ሊታወቁ አይችሉም” ስሚል አስተሳሰብ ምንም ቦታ አይኖርም ።

(ኅሊናዊ ሐሳባዊነትን ፣ ጠርጣሪነትን ይመለከታል ።)

ኢትዮጵያ ሠርቶ አደሮች ፓርቲ አደራጅ ኮሚሽን (ኢሠፓአኮ) (የ-)
(Commission for Organizing the Party of the Working People of Ethiopia -COPWE)

በኢትዮጵያ ሰፊ ሕዝብ ውስጥ ማርክሲዝም ሌኒኒዝም ይበልጥ እንዲሰርዕና እንዲሰራጭ ፣ የኢትዮጵያ ሠራተኞች ፓርቲ እንዲመሠረት አስፈላጊውን ድርጅታዊና ርዕዮተዓለማዊ ቅድመ ዝግጅት እንዲያደርግ፣ ጫቢሁም ጊዜ ፓርቲ አካል ተግባር እንዲያከናውን እንደ ኢት. አ. ታኅሣሥ 8 ፣ 1972 ጫቢያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ የተቋቋመ የፖለቲካ ድርጅት ነው ።

ኢሠፓአኮ እንደተቋቋመ ለሰድስት ወር ጊዜ አስፈላጊውን ቅድመ ዝግጅት ካጠናቀቀ በኋላ በዚያው ዓመት ሰኔ 9 ቀን የመጀመሪያውን ጉባኤ አደረገ ። በዚህ ጉባኤ ላይ የኢሠፓአኮ ማዕከላዊ ኮሚቴ ተሰየመ ፣ የመተዳደሪያ ደንብና የድርጊት ፕሮግራም ጸደቀ ። ከዚህ በኋላ ኢሠፓአኮ የፓርቲ ማደራጀት ሥራን በሰፊው ተያያዘው ። መዋቅሮቹን በአሥራ እምስቲ ክፍላተ ሀገር (በአዲስ አበባ ጭምር) ከዚያም ባውራጃና በወረዳ ደረጃ ዘረጋ ። በየመሥሪያ ቤቶችና በየፋብሪካዎች መሠረታዊ ድርጅቶች ተቋቋሙ ። ሕዝባዊ ድርጅቶች ማለትም ከነማ ፣ መኪሠማና መኪገማ በአዲስ መዋቅር ተጠናክሮ ። አካወማና አካሴማም በሀገር አቀፍ ደረጃ ተደራጁ ። ከዚህ በኋላ በታኅሣሥ ወር 1975 የኢሠፓአኮ ሁለተኛ ጉባኤ ተደረገ ።

የኢሠፓአኮ ሁለተኛ ጉባኤ የፓርቲውን መዳረሻ ምዕራፍ አበሰረ ። ከዚህ በኋላ የነበረው ጊዜ በፊት የተጀመረውን ድርጅታዊ ሥራ መቀጠልና ማጠናከር ሕዝባዊ ድርጅቶችን ማጠናከር ፣ የፕሮፓጋንዳንና የቅስቀሳውን ሥራ በሰለጠነ ማፋፋም ፣ የሕዝቡን የባህል ደረጃ ከፍ ማድረግ ፣ የብሔረሰቦችን የተስተካከለ ልማት ለማስገኘት የብሔረሰቦች ኢንሰቲትዩትን ማቋቋም ፣ በተለይም የግብርናውን ክፍለ አካፍሚ ሰጥሎ ፊር ሰማሰያዝ ፣ ጥረት ማድረግ ፣ የአሥር ዓመት መሪ ዕቅድ መንደፍ ፣ የእናት ሀገርን ደኅንነት በበሰጠ መጠበቅ ወዘተ... ነበር ።

የተመሠረተበትን ተልዕኮ በሙሉ ካከናወነ በኋላ እንደ ኢት. አ. በ1977 መጀመሪያ ኢሠፓ ሲመሠረት ህልውናው አከተመ ።

ኢንተርናሲየናል - መዝሙር
(International - Proletarian hymn)

በኤፕሪል 7 ታሪክ በ1871 ተደርሶ በ1887 የታተመ ፣ በደጊቴ በሙዚቃ የተቀነባበረ ዓለምአቀፍ የወዝአደሮች መዝሙር ነው ።

ለመጀመሪያ ጊዜ ለሕዝብ የቀረበው በሊል ሠራተኞች መዝምራን አማካይነት ሰኔ 23 ፣ 1888 ሲሆን በ1890ዎቹ ዓመታት መጀመሪያ ላይ በሰሜናዊ ፈረንሳይ አጎራባች ሀገሮችና በቤልጅግ ሠራተኛ

መደብ አባላት ዘንድ መሰራጨት ጀመረ ። ፓሪስ ውስጥ የሁለተኛው ኢንተርናሽናል የመጀመሪያው ጉባኤ ከተካሄደ በኋላ ከእነዚህ ሀገሮች ክልል አልፎ ለወዝአደሩ አብዮታዊ ትግል ዓለምአቀፍ መዝሙር በመሆን መሰማት ጀመረ ። ይህን መዝሙር ለማሰራጨት የፈረንሳይ ሶሻሊስት ጉበለ መዝሙሩን በ1894 ለሁለተኛ ጊዜ እንዲታተም በማድረግ በእሥራት እንዲቀጣ ተፈርዶ በታል ።

መዝሙሩ በመጀመሪያ ጊዜ በሌሎች ቋንቋዎች የተተረጎመው በ1890ዎቹ ሲሆን የጥቅምቱ ሶሻሊስት አብዮት መዝሙሩ በመሰው ዓለም እንዲታወቅና በዓለም ቋንቋዎች እንዲተረጎም ረድቷል ።

ሌኒን ይህን መዝሙር በማስመልከት ጥር 13፣ 1913 በፕራቭያ ላይ ባወጣው ጽሑፍ የመዝሙሩን ዓለምአቀፍ ታሪካዊ ነት በመጥቀስ የደራሲውን የትግል አስተዋጽኦ አድንገዷል ።

ኢንተርፕራይዝ
(Enterprise)

ትርፍ ለማግኘት የተቋቋመ ሕጋዊ ሰውነት ያለው የኢኮኖሚ ድርጅት ኢንተርፕራይዝ ይባላል ። በካፒታሊስት ኢኮኖሚ ውስጥ ኢንተርፕራይዝ አንድ ካፒታሊስት አቋቁሞ የሚያስተዳድረው ድርጅት ሲሆን የድርጅቱም ዓላማ ለባለቤቱ ትርፍ ማስገኘት ነው ። በተጨማሪም በካፒታሊስት መንግሥት ይዘታ ሥር ሆኖ ለትርፍ ማግኛ ሥራ የሚንቀሳቀስ ድርጅትም አለ ።

በሽግግር ወቅት የመንግሥት ኢንተርፕራይዝ፣ የጎብረት ሥራ ኢንተርፕራይዝ፣ የግል ኢንተርፕራይዝ የመንግሥትና የግል ኢንተርፕራይዝ፣ ይኖራል ። በሶሻሊስት ኢኮኖሚ ውስጥ ኢንተርፕራይዝ የኢኮኖሚው መሠረታዊ አካል ነው ።

የሶሻሊስት መንግሥት ኢንተርፕራይዝ በማዕከላዊው ዕቅድ መሠረትነት ዝርዝር የውስጥ አፈጻጸም ፕሮግራም በማውጣት በትርፍና ኪሣራ የኢኮኖሚ አስተዳደር ስልት በመመራት ከመንግሥት የተመደበለትን ገንዘብና ቁሳዊ ሀብት በመጠቀም ይሠራል ።

ኢንተርፕራይዙ በኢኮኖሚ እንቅስቃሴው ውስጥም አንፃራዊ ነፃነት ስላለው በዚህ በመጠቀም በራሱ አነሣሽነት በሕግ ክልሎች ውስጥ የተፈቀዱለትን ርምጃዎች በመውሰድ ይንቀሳቀሳል ። የሶሻሊስት መንግሥት ኢንተርፕራይዝ ከመንግሥት በተሰጠው ሀብት በመጠቀም የሶሻሊስት ሀብትን ያዳብራል ፤ የሠራተኛውን ገቢም ያላድጋል ።

ሶሻሊስት ኢንተርፕራይዞች የተለያዩ ምርታዊ ሥራዎችን የሚያከናውኑ ለምሳሌ የግምረኛ መሣሪያዎችንና የፍጆታ ሸቀጦችን የሚያመርቱ እንዲሁም የንግድ ሥራ የግያ ካሂዱና ልዩ ልዩ አገልግሎቶችን የሚሰጡ የኢኮኖሚ ድርጅቶች ናቸው ። ኢንተርፕራይዞች የዳበረ የሸቀጥ ምርት ኢኮኖሚያዊ ድርጅቶች እንደመሆናቸው እርስ በርሳቸውም ኢኮኖሚያዊ ግንኙነቶች አሏቸው ። የተለያዩ ኢንተርፕራይዞችንም በማቀናጀትና በማዋሃድም ጠንካራ የኢኮኖሚ እንቅስቃሴዎች ሊካሄዱ ይችላሉ ።

በሶሻሊስት ሀገሮችም ውስጥ ለምሳሌ በሶቭዬት ኅብረት የምርት ድርጅቶች በተሰየዩ ደረጃዎች ይዋቀራሉ ። እንዲህ ያሉ በከፍተኛ ደረጃ ላይ የሚገኙ ድርጅቶች ከምባ ይን ተብለው ይጠራሉ ።

ኢንተርፕራይዝ ትርፍ (የ—)
(Enterprise Profit)

በአንድ የካፒታሊስት የምርት ድርጅት ውስጥ ወዝአደሮችን በመበዘበዝ ከተገኘው ትርፍ የተወሰነው መጠን በወለድ መልክ ለአበዳሪ ካፒታሊስቶች ተከፍሎ የሚቀረው ትርፍ የኢንተርፕራይዝ ትርፍ ይባላል ።

የኢንተርፕራይዝ ትርፍ ከብድር ካፒታል እንቅስቃሴ ጋር የተያያዘ ነው ። የኢንዱስትሪ ካፒታሊስቱ ካፒታሉን ለማስፋፋትና በተወሰነ የገበያ ወቅት የተፈጠረውን ትርፍ ለማግኘት በሚያስችል ሁኔታ ለመጠቀም ተጨማሪ ካፒታል ያስፈልገዋል ። ይህም ቋሚ ካፒታሉን ለማስፋፋት፣ አዲስ ዘመናዊ ቴክኖሎጂን ጥቅም ላይ ለማዋልና ለሌሎች ተዘዋዋሪ የካፒታል ወጪዎች የሚያስፈልገውን ካፒታል ከባንክ በብድር መልክ ለማግኘት ያስችለዋል ። በዚህ አኳኑ የሚገኘው ትርፍ ከሁለት ይከፈላል ። እነዚህም

ለኢንዱስትሪ ካፒታሊስቲክ የሚገባው የኢን ተርፕራይዝ ትርፍና አበዳሪ ካፒታሊስቲክ የሚያገኘው ወላድ ናቸው ።

የቡርጂክ አፈቀላጫዎች የኢንተርፕራይዝ ትርፍ ወዝእደፋን በመበዝበዝ የሚገኝ መሆኑን በመደበኛ የካፒታል ባለቤትነት ብቻ በራሱ የሚያስገኘው ትርፍ እድርገው በግቅረብ የኢንዱስትሪ ካፒታሊስቲክ ድርሻ የሚል መጠሪያ ይሰጡታል ።

(የብድር ካፒታልን ይመለከቷል ።)

ኢንዱስትሪ ተጠባባቂ ሠራዊት (ዩ-) (Industrial Reserve Army)

ካፒታሊስት ክምችት እያደገ በሄደ መጠን በሂደተ ምርት ውስጥ የግምረኛ መሣሪያዎች ድርሻ ከሚያንቀላቅሰው የሰው ኃይል የበለጠ አንፃራዊ ዕድገት ያሳያል ። በዚህም ላይ ከጠቅላላ ካፒታሉ ዕድገት አኳያ የተለዋዋጭ ካፒታሉ ድርሻ እያነሰ መሄድ የሥራ ኃይልን ተፈላጊነት እንዲቀንስ ስለሚያደርግ በምርት ተግባር ውስጥ ሊሳተፍ ያልቻለ ሥራአጥ የሰው ኃይል የኢንዱስትሪ ተጠባባቂ ሠራዊት ይባላል ።

የኢንዱስትሪ ተጠባባቂ ሠራዊት የካፒታሊስት ክምችት የግይቀር ውጤት የመሆኑን ያህል ለካፒታሊስት ስልተ ምርት ህልውና አስፈላጊ ሁኔታ ነው ። ምክንያቱም የኢንዱስትሪ ተጠባባቂ ሠራዊት መኖር ቡርጂኪው በምርት ተግባር ላይ የተሰማራው ውዝአደር ለምንጻ መሻሻልና ለመሳሰሉት ኢኮኖሚያዊ ጥቅሞች የሚያደርገውን ትግል ለግዳክም እንዲገለገልበት ስለሚያስችለው ነው ። ይህም የምንጻን ደረጃ ዝቅ በግድረግ ቡርጂኪው የሚያገኘው ትርፍ እያደገ እንዲጨድና የተሰፋፋ ክምችትም እንዲኖር አመች ውኔታን ይፈጥራል ።

የኢንዱስትሪ ተጠባባቂ ሠራዊት ቁጥር ከፍና ዝቅ ግለት በካፒታሊስት የኢንዱስትሪ ዑደት ውስጥ ከሚኖሩት የተለያዩ ደረጃዎች ጋር በጥበቅ የተቆራኘ ነው ። ይህም ግለት በኢንዱስትሪ ዑደት የመጀመሪያው ውለት ደረጃዎች ግለትም በቀውስና በዝቅጠት ውስጥ ቁጥሩ ከፍ ሲል በሌሎቹ ሁለቱ

ደረጃዎች ግለትም በገገግና በድራት ደረጃዎች ግን ቁጥሩ ዝቅ ይላል ። ስለዚህ የኢኮኖሚ ሁኔታው በተሻሻለበት ጊዜ የኢንዱስትሪ ተጠባባቂ ሠራዊት ለካፒታሊስቲክ አስፈላጊውን ተጨማሪ የሰው ኃይል ለግስገኘት ያስችላል ። የኢንዱስትሪ ተጠባባቂ ሠራዊት መፈጠር የካፒታሊስት ስልተ ምርት ግዴታዎችና ልዩ ባሕርይ ነው ።

ኢንዱስትሪ አብዮት (ዩ-) (Industrial Revolution)

የኢንዱስትሪ አብዮት በመባል የሚታወቀው ከግሽኖች መፈጠርና ሥራ ላይ መዋል ጀምሮ ግሽኖችን በሌሎች ግሽኖች ሠርቶ ግውጣት አስከተቻለበት ድረስ ያለው ጊዜ ሲሆን ይኸውም በምዕራብ አውሮፓ ከ18ኛው ምዕት ዓመት ሁለተኛ አጋግሽ ጀምሮ እስከ 19ኛው ምዕት ዓመት አጋግሽ ድረስ ያለውን ጊዜ የሚሸፍን ነው ። የኢንዱስትሪ አብዮት በቴክኖሎጂ ዘርፍ የተደረገውን ለውጥ ብቻ ሳይሆን በዚህ ወቅት በኢኮኖሚያዊ ፣ በማኅበራዊና በፖለቲካዊ ዘርፍ ሁሉ የተገኙትን ለውጦች ያጠቃልላል ።

የኢንዱስትሪ አብዮት ከመካሄዱ በፊትና እንዲካሄድም ለግድረግ መጀመሪያ ደረጃ የካፒታል ክምችት መከናወን ነበረበት ። መጀመሪያ ደረጃ የካፒታል ክምችት 1/ ከምርት መገልገያ ባለቤትነታቸው ተፈናቅለው ለመኖር የሥራ ኃይላቸውን ለመሸጥ የሚገደዱ በዛ ያሉ ሥራ አጣቾችን በመፍጠር 2/ በተወሰኑ ሰዎች እጅ የሀብት ክምችት እንዲደልብ በግድረግና በዚህም ሀብት በመጠቀም የምርት መገልገያዎችን በግል ባለቤትነት በመያዝ ለሥራ ኃይል ብዝበዛ ሊጠቀሙበት በመቻላቸው ይህ ሁኔታ የካፒታሊስት የምርት ግንኙነትን በግስፋፋት ለኢንዱስትሪ አብዮት መከናወን ረድቷል ። ከዚህም በተጨማሪ በዚህ ወቅት የግለም ገበያ በከፍተኛ ደረጃ መስፋፋት ፣ የክሰልና የብረት ሀብት መገኘት ፣ በእንፋሎት የሚሠራ ምተር መፈጠር ፣ የመገናኛ ዘዴዎች መሻሻል ለዚህ አብዮት መካሄድ ቅድመ ሁኔታዎች ነበሩ ።

የኢንዱስትሪ አብዮት የተጀመረው በእንግሊዝ ሲሆን በኋላም ወደ ሌሎች የአውሮፓ ሀገሮችና ወደ አሜሪካም ተዛም ጽል = የኢንዱስትሪ አብዮት በመሠረቱ የኢንዱስትሪ ልማትን በአጠቃላይ የሚመስ ዜት ሲሆን ትኩረት ያደረገው በከባድ ኢንዱስትሪ ላይ ነው ። በእነሱተኛ ኢንዱስትሪ የካፒታል የመገለበጥ ፍጥነት ከፍተኛ በመሆኑ ትርፍ ተሎ ስለሚያስገኝ የኢንዱስትሪ ልማት የተጀመረው በእነሱተኛ ኢንዱስትሪ ነበር ። ካፒታሊስቶች በዚህ ሁኔታ ለረዥም ጊዜ ትርፍ ካከበቱ በኋላ ትርፋቸውን ስከባ ድ ኢንዱስትሪ ግንባታ ማዋል ጀመሩ ።

በኢንዱስትሪ አብዮት ሂደት ከተነሡት መሠረታዊ ቅራኔዎች መካከል ዋናው በእንደ በኩል አዳዲስ የማምረቻ መሣሪያዎችን ለማግኘት ባለው ፍላጎትና የካፒታሊዝም የመፈብረክ ደረጃ እንደነዚህ ያሉ የማምረቻ መሣሪያዎችን ሠርቶ ለማውጣት ባለመቻሉ መካከል የተፈጠረው ቅራኔ ነበር ። ይህ ቅራኔ የማምረቻ መሣሪያዎችን ሠርተው ለማውጣት የሚችሉ ሌሎች የማምረቻ መሣሪያዎች ሲፈጠሩ ሲፈታ ችሏል ።

ከመጀመሪያ ደረጃ ወደ ተለፋፋ የግሽን ምርት ደረጃ የተደረገው ሽግግር በቴክኒክ ብቻ ሳይሆን በማሳበሬዊ ግንኙነቶችም ላይ ለውጥ አሳይቷል ። በዋና ዋና የኢኮኖሚ ዘርፎች ውስጥ የግሽን ምርት መስፋፋት ለትላልቅ ኢንዱስትሪዎች መስፋፋት አመቺ ሁኔታ ቢፈጥርና የእርሻን ምርታማነት ቢያሳድግም በእርሻና በኢንዱስትሪ መካከል ያለውን የዕድገት ልዩነት ደረጃ ሊያጠበው አልቻለም ።

በኢንዱስትሪ አብዮት አማካይነት ካፒታሊስቱ የተስፋፋ የግሽን ቴክኖሎጂን ሰምርት ተግባር ማዋል ሲጀምር የወዝ እድፈት ብዝሃነት ከበሬቱ ይበልጥ እንዲጠናከር ከማድረጉም በላይ ሠራተኛው የግሽን ግኝት እንዲሆን አድርጎታል ። የካፒታሊስት የግሽን ምርት ዕድገት በአእምሮ ሥራና በጉልበት ሥራ ፣ በገጠርና በከተማ መካከል የነበረውን ልዩነት እያሰፋው መጣ ። የተስፋፋ የግሽን ምርት የሥራ አጠቃላይ ዊት እንዲጨምር ከማድረጉም በላይ የካፒታሊስት ሥርዓት መሠረታዊ ቅራኔ የሆነውን ግለትም በማሳበሬዊ እመራረትና በግል

የሀብት ክፍፍል መካከል ያለውን ቅራኔ ገሃድ በማውጣት ሥርዓቱን በግልጽ አቀፍ ደረጃ ቀውስ ውስጥ እንዲገባ አስገድዶታል ።

የኢንዱስትሪ አብዮት በካፒታሊስት ሥርዓት ውስጥ ያሉት ሁለት መሠረታዊ መደቦች ማለትም ወዝአደሩና ቡርጋዚው የተሟላ ቅርፃቸውን ይዘው እንዲከሰቱ ያደረገ ሂደት ሲሆን በሁለቱ መደቦች መካከል ያለው የመደብ ትግል መካሄድ የጀመረው ከዚህ ወቅት እንሥቶ ነው ።

ከኢንዱስትሪ አብዮት በኋላ የካፒታሊዝም ቴክኒካዊና ቁሳዊ መሠረቱ በሚገባ በመጠናከሩ በፊውዳሉ ስልተ ምርት ላይ የበላይነቱን ሙሉ በሙሉ ሊያሰፍን ከመቻሉም በላይ የካፒታሊዝም አስከፊ ገጽታዎችም ከዚህ ወቅት በኋላ በጉልበት ሊታዩ ችለዋል ።

(መፈብረክን ፣ ቴክኖሎጂ አብዮትን ፣ የግሽን ምርትን ይመለከታል ።)

ኢንዱስትሪ ካፒታል (የ—)
(Industrial Capital)

በካፒታሊስት የምርት ግንኙነት ውስጥ ቁሳዊ ሀብት በማስመረት ተረፈ እሴት ለማስገኘት የሚውል ካፒታል ነው ። የኢንዱስትሪ ካፒታል የወዝአደሩን የሥራ ኃይልና (ወዝአደሩን በመቅጠር) የምርት መገልገያዎችን በምርታዊ ሥራ እንዲቀናበሩ በማድረግ እሴት በወዝአደሩ ያስመርታል ። ይህ የኢንዱስትሪ ካፒታል ተረፈ እሴት የማስገኘት እንቅስቃሴን ያለማቋረጥ ያከናውናል ። የኢንዱስትሪ ካፒታል ያለማቋረጥ በሚያደርገውም እንቅስቃሴ በዚያው ወቅት በሦስት የተለያዩ ቅርፆች ይከሰታል ። እነዚህም የመጀመሪያው የገንዘብ ካፒታል ፣ ሁለተኛው ምርታዊ ካፒታልና ሦስተኛው የሸቀጥ ካፒታል ናቸው ። እነዚህ ሦስት ቅርፆች በተያያዘ መንገድ ያለማቋረጥ ይከናወናሉ ። ይህ የተቀናበረ የኢንዱስትሪ ካፒታል እንቅስቃሴ የተረፈ እሴትን መመረትና መገኘት ያስከትላል ።

የኢንዱስትሪ ካፒታል እንቅስቃሴን በሚከተሉው ዓይነት ማመልከት ይቻላል ፤

የሥራ ኃ.

ገ—ሸ የም.ሥ...ሸ¹—ገ¹
የም.መ.

ገ=የገንዘብ ካፒታል

ሸ=ሸቀጥ

የሥ.ኃ=የሥራ ኃይል

የም.መ.=የምርት መገልገያ

የም.ሥ=የምርት ሥራ ሂደት (ምርታዊ ካፒታል)

ሸ¹ =አዲሱ ሸቀጥ (የሸቀጥ ካፒታል)

ገ¹ =አዲሱ ገንዘብ (የገንዘብ ካፒታል)

ስለዚህም በመጀመሪያው እንቅስቃሴ የገንዘብ ካፒታል ሠራተኛን ለመቅጠርና የምርት መገልገያዎችን ለመግዛት ይውላል ። ከዚህ በኋላ ወዘአደሩ የምርት ሥራ ያካሂዳል ። በዚህ ወቅት የምርት መገልገያዎች እሴት ወደ አዲሱ ሸቀጥ ሲሸጋገር ሠራተኛው በተወሰነ የሥራ ኃይሉ የራሱን እሴት ከፈጠረ በኋላ በቀረው ደግሞ ተረፈ እሴት ይፈጥራል ። ይህ ምርታዊ ካፒታል ነው ። አዲሱ ሸቀጥ ለማምረቻ መሣሪያዎች የወጣውን እሴትና ወዘአደሩ ያፈሰሰውን እሴት የያዘ ነው ። ወዘአደሩ ያመረተው እሴት ለርሱ ከተከፈለው ምንጭ በላይ ነው ። በዚህ ሂደት ውስጥ የሚመረተው ሸቀጥ የሸቀጥ ካፒታል ነው ። ሸቀጥ ከተሸጠ በኋላ የሚያስገኘው ገንዘብ የምርት መገልገያዎች ወጪን፣ የምንጻ ወጪንና ትርፍን የያዘ ነው ። ይህ የገንዘብ ካፒታል ይባላል ። ከዚህ በኋላ የኢንዱስትሪ ካፒታል እንቅስቃሴ እንደገና ይቀጥላል ። ይህ ሂደት ያለማቋረጥ የሚቀጥል ሲሆን ምስጢም የኢንዱስትሪ ካፒታል ቅርፆች ባንድ የምርት ከንውን ወቅት ይከሰታሉ ።

የኢንዱስትሪ ካፒታል ተረፈ እሴት የግጥም እንቅስቃሴ ሂደት በወዘአደሩና በካፒታሊስቲ መደብ መካከል ያለውን ትግል ይወስናል ። የካፒታሊስት የምርት ግንኙነት እየጻበረ ሲሄድ እያንጻጻጹ የኢንዱስትሪ ካፒታል የተግባር መልክ በተለያዩ ካፒታሊስቶች ይከናወናል ። የገንዘብ ካፒታል ወደ ቁድ ካፒታልና የሸቀጥ ካፒታል ወደ ገንድ ካፒታል የመለወጡ ተግባር በአባዳሪ ካፒታሊስቶችና በገንድ ካፒታሊስቶች ይከናወናል ። ተረፈ እሴት የሚመረትበት ዘርፍ ግን ምር

ታዊ ካፒታል ነው ። ይህንን የኢንዱስትሪ ካፒታሊስቲ ያደራጃል ።

(የገንድ ካፒታልን፣ የባድር ካፒታልን ይመለከታል ።)

ኢአማኒነት (Atheism)

ከተፈጥሮ በላይ በሆነ ኃይል ማለትም በአግልክት፣ በመናፍሰትና ከሞት በኋላ ባለ ሕይወት ግመንን የማይቀበል የፍልስፍና አመለካከት ነው ። ኢአማኒነት ሃይማኖት እንዴት እንደመጣና ለምን እንደመጣ ከማስረዳቱም በላይ ዩኒቨርሲቲን በሳይንሳዊ መንገድ ከማጥናት የተነሣ የሃይማኖት ቀጥናዎችን ይነቅፋል ። የሃይማኖትን ማግባራዊ ተግባር በማሳየት ሰው ልጅ ዕድገት ዕንቅፋት መሆኑንና እንዴትም እንደሚከሰም ያስረዳል ።

ኢአማኒነት መከሰት የጀመረው ሳይንሳዊ ዕውቀት እየተስፋፋ በሂደቡ ዘመን ነው ። የኢአማኒነት ፍልስፍናዊ መሠረት ቁስአካል ነት ነው ። ስለዚህም ኢአማኒነት ከሃይማኖት ጋር የሚያደርገው ትግል ከመደብ ትግል ጋር የቅርብ ግንኙነት አለው ።

ኢአማኒነት ለመጀመሪያ ጊዜ የተከሰተው በባሪያ አሳዳሪው ሥርዓት ነው ። በዚህም ጊዜ እንደ ዲሞቅሪጦስ ያሉ ጥንታውያን ፈላስፎች ማንኛውም ከሰተት በተፈጥሮ ምክንያት የተገኘ መሆኑን ገልጸዋል ።

በመካከለኛው ዘመን ወይንም ፊውዳሊዝም በተሰፋፋበት ዘመን ሃይማኖትና ቤተክህነት ጠንካራ ሥልጣን በነበራቸው ጊዜ ለኢአማኒነት አመች ሁኔታ አልተፈጠረም ነበር ። የቡርጂዊው ኢአማኒነት ፍልስፍና የሃይማኖትን ምንነትና ሕግጋት ደገና አድርጎ ለመረዳት ታላቅ አስተዋጽኦ አድርጓል ። ይሁንና የቡርጂዊው የኢአማኒነት ፍልስፍና በጥቂት ምሁራን መካከል ከመሰራጨት በስተቀር ወደ ሰፊው ሕዝብ አልደረሰም ነበር ።

ኢአማኒነት የመጨረሻውን የማይለወጥ ቅርፁን የያዘው የማርክሳዊ ሌኒኖዊ ፍልስፍና መሠረት በሆኑት በዲያሌክቲካዊና ታሪካዊ ቁስአካልነት ፍልስፍና ነው ። ከዚህም የተነሣ ይህ ፍልስፍና ለመጀመሪያ ጊዜ የሃይማኖትን

ጎታችነትና አዘናኒነት ከግጋለጡም በላይ በርሱም ላይ ፍጹም ድል እንዴት እንደሚገኝ በተጨማሪም ሁናቴ መፍትሔውን አሳይቷል ።

ግርክሳዊ ኢላማኒነት በሃይማኖት ላይ ፍጹም ድል የሚገኘው በከሚኒዝም ግን ባታ ሂደት ውስጥ የሃይማኖት ማህበራዊ መሠረት እየተደመሰሰ ሲሄድ መሆኑን ያስተምራል ።

በከሚኒስት ግንባታ ጊዜ ሰው በሳይንሳዊ ትምህርት ይታነፃል ፣ ይህም ሰው ከሃይማኖትና ከአለፈው ትውልድ አጉል እምነት ነፃ የሆነና በኢላማኒነት ርዕዮተዓለም የታነፀ ይሆናል ።

(ሃይማኖትን ይመለከታል ።)

ኢኢኮኖሚ ልውውጥ (Unequal Exchange)

በኢምፔሪያሊስት ሀገሮችና በመልማት ላይ ባሉ ሀገሮች መካከል የሚከሄደው የተዛባ የንግድ ልውውጥ ሂደት ኢኢኮኖሚ ልውውጥ በመባል ይታወቃል ።

በኢምፔሪያሊስት ሀገሮችና በመልማት ላይ ባሉ ሀገሮች መካከል ያለው የውጭ ንግድ ግንኙነት አንድ ዋና ገጽታ በመልማት ላይ ያሉ ሀገሮች ለካፒታሊስቱ ዓለም ገበያ ምግብና ሌሎች የእርሻ ምርት የሆኑ ጥሬ ዕቃዎችና ማዕድናት አቅራቢ ፣ ኢምፔሪያሊስት ሀገሮች ደግሞ በመልማት ላይ ላሉ ሀገሮች የኢንዱስትሪ ምርት አቅራቢ ሆነው መገኘታቸው ነው ። ከዚህ ጋር የተያያዘ የግንኙነቱ አንድ ሌላ ዋና ገጽታ ደግሞ በአጠቃላይ ለረጅሙ ጊዜ በመልማት ላይ ያሉ ሀገሮች ወደ ኢምፔሪያሊስት ሀገሮች የሚልኳቸው ጥሬ ዕቃዎች ዋጋ ፣ ኢምፔሪያሊስት ሀገሮች በመልማት ላይ ወዳሉ ሀገሮች ከሚልኳቸው የኢንዱስትሪ ውጤት ከሆኑ ሸቀጣሸቀጦች ዋጋ ጋር ሲነፃፀር እያሸቆለቆለ መምጣቱ ነው ። ለምሳሌ ከ1978—1981 ባለው ጊዜ ውስጥ ነጻጅ ዘይት ሻዎ ያልሆኑ በመልማት ላይ ያሉ ሀገሮች ወደ ውጭ የላኳቸው ሸቀጣሸቀጦች አማካይ ዋጋ ከውጭ ከሚያስገቧቸው ሸቀጣሸቀጦች አማካይ ዋጋ ጋር ሲነፃፀር

በ20% ያህል የቀነሰ መሆኑ ይታወቃል ። ይህ ማለት ለምሳሌ አንድ በመልማት ላይ ያለ ሀገር አንድ የእርሻ መኪና ከኢምፔሪያሊስት ሀገሮች ለመግዛት በ1978 መቶ ኩንታል ቡና መሸጥ አስፈልጎት እንደሆነ ፣ በ1981 ያንኑ የእርሻ መኪና ለመግዛት መቶ ሃያ ኩንታል ቡና መሸጥ ያስፈልገው ነበር ማለት ነው ።

በመልማት ላይ ያሉ ሀገሮች ወደ ኢምፔሪያሊስት ሀገሮች የሚልኳቸው ሸቀጦች ዋጋ ማሸቆልቆልና መዋዠቅ አከፋፍሎቻቸውን ለማዳበር በሚያደርጉት ጥረት ላይ ከፍተኛ ተፅዕኖ ያደርጋል ። የኢኮኖሚ ዕቅድና ፕሮግራም ነድፎ ተከታታይነት ባለው መንገድ ተግባራዊ ለማድረግ አዳጋች ሁኔታን ይፈጥራል ። የንግድ ሚዛን ተዛቦት (ዴሬቢት) ከዚህም ጋር በተያያዘ መንገድ የውጭ ከፍተኛ ሚዛን ተዛቦት እንዲያደግ ያደርጋል ። ይህንንም ተዛቦት ለመሸፈን መበደር ስለሚኖር ባቸው የውጭ ዕዳቸው በከፍተኛ ደረጃ ጎጂ ጎጂ ። የብድርና የወለድ ከፍተኛ በበኩሉ በኢኮኖሚያቸው ላይ ከፍተኛ ተፅዕኖ እያሳደረ ነው ። አብዛኞቹ በመልማት ላይ ያሉ ሀገሮች በዚህ ሁኔታ ነፃ የሆነና የዳበረ ኢኮኖሚ ለመገንባት በማያስችል በተወሰነበባ የኢምፔሪያሊዝም የብዝሃ መረብ ውስጥ ተተብትበው ይገኛሉ ።

በመልማት ላይ ያሉ ሀገሮች በዓለም አቀፍ የንግድ ግንኙነት ውስጥ እኩያዊ የሆነ ልውውጥ ለማስፈን የሚያስችል ፣ በእኩልነትና በጋራ ጥቅም ላይ የተመሠረተ አዲስ ዓለምአቀፍ የኢኮኖሚ ሥርዓት እንዲመሠረት በየዓለምአቀፍ መድረክ ከመጠየቅ ችል አላሉም ። ይህም ሥርዓት የንግድ ግንኙነትን ብቻ ሳይሆን የቴክኖሎጂ ሽግግርን ፣ የገንዘብና የፋይናንስ ሥርዓትንና ሌሎችንም የኢኮኖሚ የውጭ ግንኙነት መስኮችን የሚያቅፍ ነው ። ጥያቄውን ግን ኢምፔሪያሊስት ኃይሎች ግልጽ በሆነ ምክንያት ሳይቀበሉት ቀርተዋል ። በመልማት ላይ ያሉ ሀገሮች በአንድ በኩል ለረጅሙ ጊዜ ለአዲስ ዓለምአቀፍ የኢኮኖሚ ሥርዓት እየታገሉ በሌላ በኩል ደግሞ ለአጭሩ ጊዜ የኢኮኖሚ ልማት መርህ ፕሮግራማቸውን ለማንቀሳቀስ የሚያስችሏቸው አንዳንድ ሁኔታዎች እንዲሟሉላቸው አጥብቀው በመጠየቅ ላይ ይገኛሉ ። ከእነዚህም ሁኔታዎች መካከል ከውጭ ንግድ

ኢካፒታሊስታዊ የዕድገት ፈለግ

ኢካፒታሊስታዊ የዕድገት ፈለግ

የሚያገኙት ገቢ እያሸቀለቀለ በመሄዱ የሚያጠጉትን ገቢ የሚያካክስ ሁኔታ እንዲፈጠር፣ የኢንዱስትሪ ምርቶቻቸውን ለኢምፔሪያሊስት ሀገሮች ገበያ አቅርበው ተመጣጣኝ ዋጋ የሚያገኙበት ሁኔታ እንዲኖር ፣ ለካፒታሊስቲዎች ገበያ የሚያቀርቧቸው ጥሬ ዕቃዎች ዋጋ በየጊዜው ከውጭቀት ተላቆ የሚረጋጋ በት ዘዴ እንዲቀየስ የሚሉ ይገኙባቸዋል ።

ኢካፒታሊስታዊ የዕድገት ፈለግ (Non-Capitalist Way of Development)

በዘመን ኢምፔሪያሊዝም በኋላቀርነት ሆነ በቅኝ አገዛዝ ጭቆና የተነሣ በካፒታሊዝም የዕድገት ፈለግ ዘልቀው ያልተራመዱና ኢኮኖሚያዊ ፣ ማኅበራዊና ፖለቲካዊ የዕድገት ደረጃቸው በቀጥታ ወደ ሶሻሊዝም ለወሰዱቸው የማይችሉ ሀገሮች በአብዮታዊ ሂደት ውስጥ የሚከተሉት ሶሻሊስታዊ ዝንባሌ ያለው የሽግግር ዕድገት ፈለግ ነው ። የሽግግሩ ዓቢይ ሥራ ወደ ሶሻሊዝም ሊያደርሱ የሚችሉትን ቁሳዊና መደባዊ ሁኔታዎችን ማሟላት ነው ።

ኢካፒታሊስታዊ የዕድገት ፈለግ ለኋላ ቀር ሀገሮች አማራጭ የሌለ የሚሆንበት ዋናው ምክንያት የኢምፔሪያሊዝም ምኖሯዊ አገዛዝ ከሚፈጥረው ሁኔታ ሌላ መውጫ መንገድ ስለሌለ ነው ። ኢምፔሪያሊዝም ኋላቀር ሀገሮችን በጥገኝነት በመያዝ የራሳቸውን ብሔራዊ ኢኮኖሚና ብሔራዊ ገበያ እንዳያዳብሩ ከማድረጉም በላይ አንዳንድ ውሱን የሆኑና ሰውዎችን ጎጆ ብቻ የሚጠቅሙ ዘመናዊ ክፍሎችን በመክፈት በሀገሮቹ ውስጥ ጨርሶ ያልተመጣጠነ ኢኮኖሚያዊ እንቅስቃሴ እንዲኖር ያደርጋል ። ይህ ሁኔታ ስንኩል የሆነ የመደብ አሰላለፍን ይፈጥራል ። አብዛኛው ሰው በኋላቀር የግብርና ሥራ የሚተዳደርና ከገጠር ውሱን ኑር ያልተላቀቀ ሆኖ ይቀራል ። ለኢምፔሪያሊዝም ለማቅረብ የግብርና ጥሬ ዕቃዎችን (ቡና ፣ ጥጥ ወዘተ...) የሚያመርተው የኢኮኖሚ ክፍል በሸቀጥና በገንዘብ ግንኙነቶች ውስጥ የሚገኝና ከኢምፔሪያሊዝም ጋር በቀጥታ ግንኙነት ያለው የገበሬ ንዑስ ከበርቱ መደብን ይፈጥራል ። በቁጥር እነስተኛ የሆነ

በማዕድንና በእነስተኛ የፋብሪካ ሥራዎች የተሰማራ ሙሉ በሙሉ ያልተቀረፀ ነገር ግን ከልማዳዊና ከጎሳዊ ግንኙነቶች በመላቀቁ የመደብ ንጽረትን በቁንጽልም ቢሆን የሚያንፀባርቅ የወዝአደር መደብ ይገኛል ። በትርፍ ከመኖር ፍላጎት ላይ ባለመድረሳቸው ከበፊቱ አመለካከት ያልተላቀቁና ከፋብሪካ ሥራዎችና ከትላልቅ የገንድ ማዕከሎች ጋር ለመወዳደር የሚያዳግታቸውና በመጥፋት አደጋ ላይ ያሉ የማምረቻ መሣሪያዎች ባለቤትና አራሳቸውም አምራች የሆኑ እንደ እጅ ጥበብ ባለሙያዎችና እንደ ትናንሽ ነጋዴዎች ያሉትን የሚወክል በሙሉ ንዑስ ከበርቱነት ደረጃ ላይ ያልደረሰ ክፍል ይገኛል ። በይዘልጥ በንግድ ፣ በፋይናንስና በአገልግሎት መስክ የተሰማራ ሙሉ ካፒታሊስት ለመሆንና የፖለቲካ ሥልጣን ፍላጎት ያለው ነገር ግን በራሱ ሊቆም የማይችል ፣ የውጪውን ጥቅም ተገን የሚያደርግ ጥገኛና ደካማ የብሔራዊ ቡርጂ መደብ ሌላው ኃይል ነው ። በአስተዳደር ፣ በፖለቲካና በባህላ ሥራ ወዘተ... ውስጥ የሚገኝ በትምህርት ደረጃው ከፍ ያለ አስተማሪዎችን ፣ ተማሪዎችንና እነስተኛ የጦር መኮንኖችን የሚወክል ብሔራዊና ዲሞክራሲያዊ ስሜት ያለው የምሁር ክፍል በአንድ በኩል የተሰለፈ ሲሆን በሌላ በኩል ከመንግሥት መዋቅር ጋር በቅርብ የተያያዙና በከፍተኛ የኃላፊነት ቦታ የሚገኙ የኢምፔሪያሊዝም መሣሪያ የሆኑትን የሚያጠቃልል የቢሮክራሲያዊ ምሁራን ክፍል ይገኛል ።

ይህ የመደብ ሁኔታ በተለይ የሚያሳየው ነፃ ብሔራዊ ኢኮኖሚና ፖለቲካዊ አመራር ለማስገኘት ፣ ካፒታሊዝም ነፃ ውድድርን በሞኖፖላይ አገዛዝ በተካበት ወቅት ብሔራዊ ቡርጂዚ ከጥገኝነት ተላቆ ሀገሩን አስተማማኝ በሆነ የዕድገት ጎዳና ለመምራት የማይችል መሆኑን ነው ። በመሆኑም የብሔራዊ ነፃነት ወይም ከጥገኝነት የመላቀቅ ጥያቄ ቀጥተኛ ፀረ ካፒታሊስት ይዘት እንዲኖረውና የዕድገት ጎዳናው ካፒታሊዝምን በመተው ሶሻሊስታዊ እንዲሆን ታሪካዊው ሁኔታ አስገድዷል ። ይህን ተግባራዊ የሚያደርግ እንዲሁ ሁኔታ ዘመን ኢምፔሪያሊዝም የሶሻሊዝም የሽግግር ዘመን በመሆኑ በተለይም የዳበሩ ሶሻሊስት ሀገሮች መኖር ይህን የዕድገት ፈለግ ለሚከተሉት ሀገሮች አስፈላጊ

የሆነውን ቁሳዊና ቴክኒካዊ እርዳታ ማድረግ መቻሉ ነው ።

የዕድገቱ ፈለግ ፖለቲካዊ አመራር የሚመሠረተው ተራማጅ የሆኑ የኅብረተሰቡ ክፍሎች በሚፈጥሩት ፀረ ኢምፔሪያሊስት፣ ፀረ ፊውዳልና ፀረ ቢሮክራሲያዊ ካፒታሊዝም ግንባር ነው ። ኅብረተሰቡ ጳላቀር በመሆኑና የጠራ የመደብ ኃይልና አሰሳብና ስለሌለው እንደ መደብ ብቻውን የመሪነት ደረጃ ሊይዝ አይችልም ። ግንባሩ ደህ ገበሬዎችን፣ ብሔራዊ ቡርጂዚን፣ የወዝአደሩን መደብ እንዲሁም ሌሎች የሠርቶ አደር ተራማጅ ክፍሎችን የሚወክል ፖለቲካዊ ሥርዓት ነው ። ሆኖም የዚህ ግንባር ማዕከልና አንቀሳቃሽ ኃይል የወዝአደሩ መደብ መሆን ይኖርበታል ። ምክንያቱም ፀረ ኢምፔሪያሊስትና ፀረ አድኅሮት አቋሙ ሊረጋገጥ የሚችለው የሠራተኛው መደብ የሚወክለውን ዘመናዊና ተራድኦአዊ የምርት ግንኙነት የበላይነት ሲቀበል ብቻ በመሆኑ አቅጣጫው የሚቀየሰው፣ ብሔራዊና ሕዝባዊ ይዘትም የሚኖረው ሠራተኛውን መደብ ተቀዳሚው ኃይል ሲያደርግ ብቻ ነው ።

የዕድገቱ ፈለግ በኢኮኖሚያዊ ፖሊሲ ሲተረጎም ሰፋፊ የማምረቻና የፋይናንስ ክፍሎችን ከግል ይዘታ በማላቀቅ በመንግሥት ቁጥጥር ሥር ማድረግን ይጠይቃል ። ይህ እርምጃ የሂደቱን ብሔራዊነት የሚያረጋግጥና በዕቅድ የሚመራ ዕድገትን የሚቀይስ ነው ። ዕቅዱም በሶሻሊስታዊ መርህ ይከናወናል ፤ ማለትም ኢኮኖሚያዊና ማኅበራዊ ዕድገትን አብሮ በማራመድ ተደጋጋሪ ያደርጋቸዋል ። ይህ ብዝበዛን የሚያስቀር ብቻ ሳይሆን በተለይ ሰፊውን የገጠር ሕዝብ ክድህነት፣ ክብሽታ፣ ክማይምነት በቶሎ የሚያላቅቅ ይሆናል ። የምርት ኃይሎች ዕድገት የሚደገፈው በምርት ግንኙነቶች ከብዝበዛ ነፃ መሆን ብቻ ሳይሆን በተጨማሪም ሁኔታ ላይ በተመሠረቱ በሳይንሳዊና በቴክኒካዊ ምርምሮችና ግኝቶች ጭምር ነው ።

አብዛኛውን ሕዝብ ያቀፈውን የግብርና ክፍለ ኢኮኖሚ ሁኔታ የመለወጡ ጉዳይ የሂደቱ ዓቢይ ጥያቄ ነው ። የወዝአደሩና የገበሬው እንድነት ሊረጋገጥ፣ ገበሬውም ሶሻሊስታዊ አመለካከት ሊኖረው የሚች

ለው ተራድኦአዊ የምርት ግንኙነት በገጠር ሲመሠረት ነው ። በመሆኑም የሂደቱ አፋጣኝ ሥራ የአምራቾች ኅብረት ሥራ ማኅበራት እንዲፈጠሩና በቶሎም እንዲዳብሩ በማድረግ ከግል የሥራ ክንቀኔ አላቆ ገበሬውን ወደ ሠራተኛነት ደረጃ ማሳደግ ነው ። በግል ይዘታ የሚንቀሳቀሱ የብሔራዊ ቡርጂዚኒው የንዑስ ከበርቴው ኢኮኖሚያዊ ክፍሎች ከኢምፔሪያሊዝም ጋር የላቸውን ቀጥተኛ ግንኙነት በማቋረጥ ብሔራዊ ገበያና ኢንዱስትሪ እንዲስፋፋ የመንግሥት አጋዥ ኃይል አድርጎ የሚያሠራቸውን መዋቅር መዘርጋት ሌላው ዓቢይ ጉዳይ ነው ።

ኢካፒታሊስታዊ የዕድገት ፈለግ ለመንግሥት የሚሰጠው ኢኮኖሚያዊ፣ ማኅበራዊና ፖለቲካዊ ሚና ከፍ ያለ ነው ። በግል ሥርዓት ፈንታ መንግሥት ኢኮኖሚያዊና ማኅበራዊ ዕድገትን በዕቅድ የሚመራ ብቻ ሳይሆን ሕዝቡን በማደራጀትና ንቃተ ኅሊናውን በማሳደግ በዲሞክራሲያዊ መርሆች ላይ በተመሠረተ ኢኮኖሚያዊ፣ ማኅበራዊና ፖለቲካዊ ተሳትፎው ተራድኦአዊ ግንኙነትን እንዲያጠናክርና የራስ በራስ አስተዳደር ልምዶችን እንዲያገኝ ያደርጋል ። ይህ በመንግሥትና በሕዝብ መካከል የሚታየው ዲሞክራሲያዊ አሠራር የሚያስባስበው ሕዝባዊ ኃይል ለምርት ኃይሎች ፈጣን ዕድገትን የሚስጥ ነው ።

ኢካፒታሊስታዊ የዕድገት ፈለግ ወደ ሶሻሊዝም የሚሸጋገሩትን ቁሳዊ፣ ድርጅታዊና ኅሊናዊ ሁኔታዎችን የሚያሟላ ሂደት በመሆኑ በውስጡ ተቃራኒ አዝማሚያዎችን ያቀፈ ነው ። ዘመናዊው ማለትም የወዝአደሩ ክፍል ሶሻሊስታዊ አዝማሚያ ሲኖረው ጳላቀር ክፍል በተለይም የገጠሩ ክፍል በኑሮ ደረጃ ዝቅተኛነትና ባለው የግል የአመራሪነት ዘይቤ የተነሣ ወደ ግላዊነት ማለትም ወደ ካፒታሊስታዊ ግንኙነት የሚያዘነብል ነው ። በመሆኑም ሰፊውን የገበሬ ክፍል በማርክሲዝም ሌኒኒዝም ማነፅ፣ የግል የምርት አሠራርን በማኅበራዊ አሠራር በአስቸኳይ መተካትና በአፋጣኝ የኑሮ ደረጃውን ከፍ ማድረግ አማራጭ የሌለው ፖሊሲ ነው ። የዕድገቱ ፈለግም የሚጠይቀው ይህንኑ ጳላቀር የሆነውን ክፍል በዘመናዊ አቅጣጫ የማራመድን ስልት ነው ።

ሌላው ወሳኝ ጥያቄ በፖለቲካው መዋቅር ውስጥ ማለትም በግንባሩ ውስጥ የሚካሄደው የማያቋርጥ የመደብ ትግል ሁኔታ ነው ። የሀገሩ እጠቃላይ የድህነት ሁኔታ የሸቀጥ ምርት እዝማሚያን በየጊዜው የሚቀሰቅሰው በመሆኑ የብሔራዊ ቡርኻዚውና የንዑስ ከበርቱው ክፍሎች የፖለቲካ የበላይነትን ለማግኘት የሚያስመኞቻቸውና የሚገፋፋቸውም ይኸው ነው ። በመሆኑም እንቅስቃሴያቸውን ለመቆጣጠር ማለትም በአጋኝነታቸው እንዲወሰኑ ለማድረግ የግንባሩ ግራ ከንፍ በተለይም ኮሚኒስታዊ ክፍሉ የማያቋርጥ ፖለቲካዊና ርዕዮተግልማዊ ትግል ማካሄድ አለበት ። ትግሉ ማሰገኘት ያለበት ውጤት ኢንዱስትሪ በማስፋፋት የወዘለደሩን ቁጥር በመጨመር ፣ ንቃተ ገለገውንና ድርጅታዊ ሁኔታውን በማጸበር ሰፊውን ሠርቶ አድርጎ ሕዝብ አሰባሰብ የመሪነቱን ቦታ እንዲይዝ ማድረግ ነው ። ይህ የሚያመለክተው በግንባሩ ውስጥ የኮሚኒስቱ ክፍል የአመራር ብስለት ምንኛ ወሳኝ እንደሆነ ነው ። የዚህ ክፍል ከሰሜታዊነት ፣ ከጀብደኝነትና ከሐሳባዊነት መሳቀቅና በዕቅድና በሳይንሳዊ አመለካከት መመራት የመደብ ትግሉ ወደተፈሰሰበት ማለትም ወደ እስተማማኝ ሰሻሊስታዊ ሥርዓት እንዲጓዝ የሚያደርግ ወሳኝ ሁኔታ ነው ።

(ብሔራዊ ጲምከራሲያዊ አብዮትን ፣ የሽግግር ወቅትን ፣ ኢምፔሪያሊዝምን ይመለከታል ።)

ኢኮኖሚያዊ ሕግ
(Economic Law)

በግናቸውም ሥርዓተ ማኅበር ውስጥ የሚኖሩ ሰዎችን ኢኮኖሚያዊ ግንኙነቶች (ምርትን ፣ ልውውጥን ፣ ክፍፍልንና ፍጆታን) የሚወስንና ነባራዊነት ያለው ሕግ ኢኮኖሚያዊ ሕግ ይባላል ። ኢኮኖሚያዊ ሕጎች የማኅበራዊ ሕጎች ዋና አካል ናቸው ። የእያንዳንዱ ሥርዓተ ማኅበር የምርት ግንኙነት በዚያው ሥርዓተ ማኅበር ውስጥ ለሚሠራ ኢኮኖሚ ሕግ መሠረት ነው ።

ኢኮኖሚያዊ ሕግ ነበራዊ ነው በሚባል ጭን ጊዜ ሰው እንደፈለገ የሚፈጠረው ሳይሆን ጭላይንሰና በቴክኖሎጂ ዕድገት ላይ ተመርክኖ ሰራሱ በሚያመጣ መንገድ የሚገለገል ጭን ነው ማለት ነው ።

ኢኮኖሚያዊ ሕግ በሦስት ይመደባል ፡—

1. በአንድ በተወሰነ ሥርዓተ ማኅበር ብቻ ተግባራዊ የሚሆን ኢኮኖሚያዊ ሕግ ፤
2. ከአንድ በላይ በሆኑ ሥርዓተ ማኅበሮች ተግባራዊ የሚሆን ኢኮኖሚያዊ ሕግ ፤
3. በሁሉም ሥርዓተ ማኅበሮች ተግባራዊ የሚሆን ኢኮኖሚያዊ ሕግ ፤

ለምሳሌ የተረፈ እሴት ሕግ የካፒታሊስቱ ኢኮኖሚ ዋንኛ ኢኮኖሚያዊ ሕግ ሰለሆነ በካፒታሊስት ሥርዓት ብቻ የሚኖር ኢኮኖሚያዊ ሕግ ነው ። በሌላ በኩል ደግሞ በየጊዜው እያደገ የሚሄደውን የሠራተኛውን ሕዝብ ፍላጎት የማሟላት ሕግ የሰሻሊስት ኢኮኖሚ ዋንኛው ሕግ ነው ።

በሁለተኛው ተራ ቁጥር ለተጠቀሰው የኢኮኖሚ ሕግ ዓይነት እንደምሳሌ ሊያገለግል የሚችል የእሴት ሕግ ነው ። የእሴት ሕግ የሸቀጥ ምርት ከተጀመረበት ከጥንታዊ የጋርዮሽ ሥርዓት ከፍተኛ የዕድገት ደረጃ ጀምሮ እስከ ሰሻሊስት ኢኮኖሚ ድረስ ያለና ከአንድ በላይ በሆኑ ሥርዓተ ማኅበሮች ውስጥ የሚኖር የኢኮኖሚ ሕግ ነው ።

በሦስተኛው ተራ ቁጥር ለተጠቀሰው ኢኮኖሚያዊ ሕግ እንደ ምሳሌ ሊያገለግሉ ከሚችሉት መካከል የሥራ ምርታማነትን በየጊዜው የማሳደግ ሕግና የምርት ኃይሎችና የምርት ግንኙነቶች መጣጣም የተሰኙት ይገኙበታል ። እነዚህ በሁሉም ሥርዓተ ማኅበሮች ውስጥ ተፈጻሚነት የሚኖራቸው ሕጎች ናቸው ። በእያንዳንዱ ሥርዓተ ማኅበር ከላይ የተጠቀሱት ሦስቱም የኢኮኖሚያዊ ሕግ ዓይነቶች ሲኖሩ ፣ በሥርዓቱ ውስጥ ያለው ዋንኛው ኢኮኖሚያዊ ሕግ በሌሎች ኢኮኖሚያዊ ሕጎች ላይ ከፍተኛ ተፅዕኖ ይኖረዋል ።

የምርት መገልገያዎች በግል ህብትነት በተያዙበት ሥርዓተ ማኅበር ውስጥ ኢኮኖሚያዊ ሕግ ቢታወቅም አሠራሩ ግብታዊ ነው ። በሰሻሊስት ኢኮኖሚ ውስጥ ግን ሰዎች ኢኮኖሚያዊ ሕግን በመገንዘብ ሰገብ ረተሰቡ ጥቅም በሚሰጥበት መንገድ በዕቅድ ተግባር ላይ በማዋል ያልተቋረጠ ዕድገት ሰማግኘት ያስችላቸዋል ።

ኢኮኖሚያዊ ግዕዝ (Economic Sanction)

ኢኮኖሚያዊ ግዕዝ እንድን ሀገር በኢኮኖሚ ብቸኛ ለማድረግ ወይም ከሌሎች ሀገሮች ጋር ያለው የኢኮኖሚ ግንኙነት እንዲቀዘቅዝ መሠረታዊ የሆኑ ጥሬ ዕቃዎችና ሌሎች ምርቶች ለዚህ ሀገር እንዳይደርሱና እንደዚሁም በዚህ ሀገር የተመረቀ ልዩ ልዩ የምርት ውጤቶች የውጭ ገበያ እንዳያገኙ በማድረግ በዚህ ሀገር ላይ የኢኮኖሚ ውድቀት ለማስከተል ሲባል የሚወሰድ እርምጃ ነው።

ኢኮኖሚያዊ ግዕዝ ተግባራዊ የሚሆነው ግዕዝ ከተጣለበት ሀገር ጋር ሌሎች ሀገሮች ያላቸውን የንግድ፣ የገንዘብ፣ የብድርና ሌሎች የኢኮኖሚ ግንኙነቶችን በማድረግ ነው። የሚጣለው ግዕዝ የኢኮኖሚውን ልዩ ልዩ ዘርፎች በሙሉ ወይም በከፊል ብቻ የሚነካ ሊሆን ይችላል። ብዙውን ጊዜ በአንድ ሀገር ላይ የፖለቲካ ብቸኝነትን ለመፍጠር ፖለቲካዊ ግዕዝ፣ ለምሳሌ የዲፕሎማቲክ ግንኙነት ማድረግ፣ ከኢኮኖሚያዊ ግዕዝ ጋር እንዲገባ ይደረጋል።

አንድ መንግሥት የዓለምአቀፍ ግንኙነት መሠረታዊ መርሆችን በመጣስ ወንጀል ቢፈጽም ግዕዝ ይጣልበታል። ግዕዝ በተባበሩት መንግሥታት ድርጅት አግካይነት በአጥፊው መንግሥት ላይ የንግድ ግዕዝ፣ የዲፕሎማቲክ ግንኙነት ማድረግ፣ ከተባበሩት መንግሥታት አባልነት መሠረዝና ሌሎች ተመሳሳይ እርምጃዎችን መውሰድ ሊሆን ይችላል። የዓለምን ሰላም ለመጠበቅ በአንድ ሀገር ላይ ግዕዝ ግድረግ ትክክለኛ እርምጃ መሆኑ በተባበሩት መንግሥታት ደንብ ላይ የሰፈረ ነው።

ኃያላን ኢምፔሪያሊስት መንግሥታት ሰሻሊዝምን ለመቀጋት የሰሻሊስት ሀገሮችና እንደዚሁም ጎረቤቶች የሆኑ ተራማጅ ሀገሮች የሚከተሉትን የሰሻሊስት መሥመር በገድ እንዲለውጡ ለማድረግ በእነዚህ ሀገሮች ላይ የግዕዝ እርምጃ ሲወሰዱ ቆይተዋል። ዛሬም እየወሰዱ ናቸው። የአሜሪካ መንግሥት በሶቭየት ኅብረት ሰሻሊስት ሪፐብሊክ፣ በሕዝባዊት ዲሞክራሲያዊት ኮሪያ ሪፐብሊክና በሌሎች ሀገሮች ላይ የግዕዝ እርምጃ የወሰደ ሲሆን ይህን ተግባሩን

ዛሬም አላደረገውም የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም በአብዮታዊት ኩባ ሕዝብና መንግሥት ላይ በጣለው ግዕዝ የተነሣ የኩባ የምርት ውጤቶች በአሜሪካ ገበያ ላይ እንዳይሸጡ፣ እንደዚሁም የአሜሪካ የምርት ውጤቶች በተለይም መድኃኒቶችና ልዩ ልዩ መሣሪያዎች ወደ ኩባ እንዳይገቡ አድርጓል። የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም በዚህ ወንጀል እርምጃው ተራማጅ ሀገሮችን ለግግላል ታጥቆ ቢነሣም በተግባር እንደታየው ይህ እርምጃ እንዳሰበው ሊሳካለት አልቻለም። በአንገሩም የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ሌሎችም ኢምፔሪያሊስት ሀገሮች የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት በደቡብ አፍሪካ ላይ የጣለውን ግዕዝ በመጣስ በዘረኝነት ላይ የተመሠረተውን ሽብር ፈጣሪ መንግሥት በመደገፍ ላይ ይገኛሉ።

ኢኮኖሚያዊ ትግል (Economic Struggle)

ከወዘአደሩ የዕለት ተዕለት ኑርና ፍላጎት ጋር የተያያዘውና ከቡርጂዚው ጋር የሚካሄደው የመደብ ትግል የመጀመሪያ ምዕራፍና የትግል ቅርፅ ነው። ትግሉ የሚያመለክተው ወዘአደሩ የደግሞ ጭግሪ፣ የሥራ ስዓት ትነሳ ወዘተ... በመጠየቅ የኑርውንና የሥራውን ሁኔታ ለማሻሻል እንደሚጥር ነው። ጥያቄው ምላሽ ሳያገኝ ሊቀር የትግሉ ዋና መሣሪያ የሆነውን የሥራ ግቆም አድግ ያካሂዳል። ትግሉ የሚጠበቀውን ውጤት ሲያስገኝ የሚቸለው ወዘአደሩ የራሳቸውን ድርጅት የመሠረቱ እንደሆነ በመሆኑ ኢኮኖሚያዊ ትግል ለሠራተኛ ግንብራት መመሥረት ቀጥተኛ አስተዋጽኦ አድርጓል።

የኢኮኖሚያዊ ትግል ጠቃሚነት ገልጽ ነው። ሙሉ ሙሉ ባይሆንም በኢኮኖሚያዊ ትግል የተነሣ ወዘአደሩ የኑርውን ሁኔታ ለማሻሻል ጎልቷል። የኖው ሚና ገን ወዘአደሩን ለትግል የሚያስባሰብና በዚህም ትግል ውስጥ መደባዊ ንቃት ገሊና እንዲኖረው አመች ሁኔታ መፍጠሩ ነው። ሆኖም የኢኮኖሚያዊ ትግል ውሳኔነት የማይካድ ነው። ትግሉ የካፒታሊስት ሥርዓትንና የካፒታሊስት ግንኙነትን ከመሠረቱ የሚያናጋ ባለመሆኑ ለወዘአደሩ መሠረታዊና ዘላቂ መፍትሔ

አያሰገኝም ። ወዝአደሩ ለጉልበቱ ዋጋ መጪ መር ተከራካሪ እንጂ ጉልበት ሻጭ መሆኑን አልቀበልም አላለም ። በመሆኑም ኢኮኖሚያዊ ትግል ምንነቱን ስቶ ወዝአደሩ በጥገና ለውጥ ፍላጎት ላይ አንዳይወሰን ትግሉ ወደከፍተኛ ደረጃ ማለትም ወደ ርዕዮተዓለማዊና ፖለቲካዊ ትግል መሸጋገር አለበት ።

(የመደብ ትግልን ፣ ፖለቲካዊ ትግልን ፣ ርዕዮተዓለማዊ ትግልን ይመለከቷል ።)

ኢኮኖሚዝም

(Economism)

የወዝአደሩን መደብ ንቅናቄ በኢኮኖሚያዊ የትግል መስክ ብቻ ለመወሰን የሚጥር፣ ወዝአደሩ የፖለቲካ ትግሉን ለነፃው ቡርጂዚ መተው አለበት የሚል ፣ የወዝአደሩን ፓርቲና አብዮታዊ ንድፈ ሐሳብ ሚና የማይቀበል ፣ በአንፃሩም የወዝአደሩ መደብ ትግል ግብታዊነት የሰፈነበት እንደሆነ አድርጎ ይሰብክ የነበረ ፣ በ19ኛው ምዕት ዓመት መጨረሻና በ20ኛው ምዕት ዓመት መጀመሪያ ላይ በሩሲያ የተከሰተ የማኅበራዊ ዲሞክራሲ አድርባይ አዝማሚያ ነው ።

ኢኮኖሚዝም የከላሽነት አንድ ገጽታ በመሆኑ የቡርጂዚውን ተፅዕኖ በወዝ አደሩ ላይ ለማስፈን በመጣ የወዝአደሩ ፓርቲ እንዳይፈጠር ከፍተኛ ዕንቅፋት ሆኖ ነበር ።

የወዝ አደሩ መደብ የዕለት ተዕለት ግብታዊ ትግል የወዝአደሩን ንቃተ ጎሊና ወደ መደባዊ የንቃተ ጎሊና ደረጃ ሊያሸጋግረው ይችላል ስለሚል የሶሻሊስት ንድፈ ሐሳብ ከሳይንስ ፣ ከታሪክና ከፍልስፍና መመንጨቱን ይክዳል ። ከዚህም በማለፍ አንቂዎች ንቃታቸውን ወደ ወዝአደሩ መደብ ንቃተ ጎሊና ደረጃ ዝቅ ማድረግ አለባቸው እንጂ ወዝአደሩን ወደ ራሳቸው ንቃተ ጎሊና ደረጃ ከፍ ማድረግ የለባቸውም በማለት የፓርቲውን የግንባር ቀደምትነት ሚና የነቃው የመደብ ክፍል የመሆኑን ባሕርይ ያቃልላል ።

ይህ አመለካከት ለረጅም ጊዜ የቆየ ፣ በአሁኑም ወቅት ያለ ነው ። ማርክሳዊ ንጽረተ ግለምን በአጠቃላይ ፣ ማርክሳዊ ቁስለካ ላዊ የታሪክ ግንዛቤን በተለይ ለማጣመም የሚሹ ጋይሎች ማርክሲዝም ሰቁሳዊ

ሕይወት የሚሰጠውን የቀዳሚነትና የወሳኝነት ሚና በተዛባ መንገድ ይተረጉማሉ ። ኢኮኖሚው ወይም መሠረቱ ብቻ ወሳኝ እንደሆነና ጎሊናዊ ሕይወት ወይም ፖለቲካዊና ርዕዮተዓለማዊው አመለካከት ሚና እንደሌላቸው አድርጎ ማርክሲዝም ይተረጉማል በማለት የተዛባ ፍቺ በመስጠት ማርክሲዝም ኢኮኖሚዝም እንደሆነ አድርጎ ይወሰዳሉ ። የጎብረተሰብ ጎሊናዊ ሕይወት መልኮች በኢኮኖሚያዊ መሠረቱ ላይ ተፅዕኖ የሚያሳድሩና እራሳቸው ግን በመጨረሻው የሚወሰኑት በቁሳዊ ሕይወት ነው የሚለውን ማርክሳዊ አስተሳሰብ በማጣመም ነው ማርክሲዝም ኢኮኖሚዝም ነው የሚሉት ።

(የመደብ ንቃተ ጎሊናን ፣ መሠረትና ሳዕላይ መዋቅርን ፣ እንግራዊ ነፃነትን ይመለከቷል ።)

ኤንግልስ ፤ ፍሬደሪክ ፤

(Engels, Frederick)

ከ1820 እስከ 1895 የኖረና የወዝአደር መሪ የነበረ ፣ ከማርክስ ጋር በመሆን ማርክሳዊ አስተምህሮን ፣ የሳይንሳዊ ኮሚኒዝምንና የዲያሌክቲካዊና የታሪካዊ ቁስለካልነትን ንድፈ ሐሳብ የቀመረ ጀርመናዊ ፈላስፋ ነው ።

ኤንግልስ በወቅቱ የነበረው ማኅበራዊ ግንኙነት እንዲለወጥ በሚደረገው ትግል ውስጥ ለመሳተፍ ከወጣትነት ዕድሜው ጀምሮ ጥረት ያደረገ ነበር ። የወጣት ሄግልያውያን ግራ ከንፍ ቡድን አባል በነበረበት ጊዜ በቬሊንግ አድጋሪ ተማልሎታዊ አመለካከት ላይ ጥልቀት ያለው ጊስ አቅርቧል ። በተጨማሪም ሄግል በቀመረው ሐሳባዊ ዲያሌክቲክስ ውስጥ ቬሊንግ የሰጠው ወግአጥባቂ ማጠቃለያ እርስ በርስ የሚቃረን መሆኑን አስመልክቶ ጊስ ሰንዘሯል ።

እንግሊዝ ውስጥ በነበረበት ወቅት በወዝአደሩ ላይ ስለሚደርሰው የኢኮኖሚ ጭቆናና ወዝአደሩ የፖለቲካ ሥልጣንን ስለመነፈጉ ሰፊ ጥናት ካደረገና ቡርጂዚው ሥልጣኑን ለወዝአደሩ በፈቃዱ ይለቃል የሚለውን ተምኔታዊ አመለካከት ይዞ የተነሣውን የቻርቲስትን እንቅስቃሴ ድክመት ከመረመረ

በኋላ “አ ኮንትራቢዩሽን ቱ ዘ ክሪቲክ ኦቭ ፖለቲካል ኢኮኖሚ” (1844) እና “ዘ ኮን ዲቭን ኦቭ ዘ ምርኪንግ ክላስ ኢን ኢንግ ላንድ” (1845) በሚሉ ርዕሶች የወዝአደሩን የወደፊት ብሩህ ገጽታና የሚጫወታቸውንም ታሪካዊ ሚናዎች በግልጽ አሳይቷል ። ወዝ አደሩ የሚጨቅን ብቻ ሳይሆን ስለርኅቱ የሚታገል መደብ መሆኑንም ለመጀመሪያ ጊዜ ገሀድ ያወጣው ኤንግልስ ነበር ።

ወደ ፓሪስ ሄዶ ከማርክስ ጋር ከተ ገናኘ በኋላ ወዝአደሩን ከካፒታሊዝም ቀን በር ለማላቀቅ የነበራቸው ሐሳብ ሁለቱንም ያጣመራቸው በመሆኑ “ዘ ሆሊ ፋሚሊ” እና “ዘ ጀርመን አይዲኦሎጂ” የተሰኙትን መጻሕፍት በጋራ ጽፈዋል ። የነዚህም ጽሑ ፎች ዋና ዓላማ ወቅቱ የበላይነት የነበረውን የሄግልን፣ የፎየርባኸንና የነርሱን ተከታዮች ፍልስፍና የሚገመግምና የሚጎድ ነበር ። በዚህም አጋጣሚ ማርክስና ኤንግልስ የዲያ ሌክቲዩዎና የታሪካዊ ቁስአካልነትን መሠረተ ሐሳብ አስፋፍተዋል ። ከዚህም በላይ የኮሚ ኒስት ሊግ እንዲመሠረትና በኋላም ወደ ወዝአደሩ አብዮታዊ ፓርቲ ደረጃ ከፍ አን ዲል ከፍተኛ ተግባር አከናውነዋል ። ኤንግልስ “ፕሪንሲፕልስ ኦቭ ኮሚኒዝም” በሚል ርዕስ በ1847 የሊጉን ፕሮግራም ጽፏል ። ይህን ንም መሠረት በማድረግ ማርክስና ኤንግልስ ኮሚኒስት ማኒፌስቶን በ1848 አዘጋጅተዋል ።

ኤንግልስ የተሳተፈበት የ1848—49 የጀርመን አብዮት ከከሸፈ በኋላ “ፕላንት ምር ኢን ጀርመኒ” እና “ሪቮሎሽን ኤንድ ካውንተር ሪቮሎሽን ኢን ጀርመኒ” በሚሉ ርዕሶች ገበሬው የወዝአደሩ አጋር በመሆን ስለ ሚጫወተው ሚና ሲዘረዝር የቡርጂዚውንም ከሀደት አጋልጧል ።

ሠራተኛው የመጀመሪያውን ኢንተርና ሽና ለመመሥረት ባደረገው እንቅስቃሴ የንዑስ ከበርቱን አድርባይነትና ሥርዓት አልበኝነት አመለካከት ለመዋጋት ባካሄደው ትግል ውስጥ ኤንግልስ ንቁ ተሳታፊ ነበር ።

ማርክስ ካፒታልን በሚጽፍበት ጊዜ የማርክስ ረዳት ከመሆኑም በላይ ማርክስ በዚህ ሥራ ሙሉ በሙሉ ተጠምዶ በነበረ በት ወቅት ኤንግልስ ዲያሌክቲካዊና ታሪ ካዊ ቁስአካልነትን አዳብሯል ። ማርክስ ከሞ

ተም በኋላ የካፒታልን ቅጽ ሁለትና ቅጽ ሦስት በጥንቃቄ መርምሮ አዘጋጅቷል ።

አንደ “ሉድቪግ ፎየርባኸ ኤንድ ዘ ኢንድ ኦቭ ክላሲካል ጀርመን ፊሎሶፊ”፣ “አንታይ ዱሪንግ” ፣ “ዘ ኦሪጅን ኦቭ ዘ ፋሚሊ ፣ ፕራይቪት ፕሮፐርቲ ኤንድ ዘ ስቲት” ያሉትና የመሳሰሉት የኤንግልስ ሥራዎች ለማርክሳዊ ፍልስፍና ዕድገት የረዱ ዓበይት ክንውኖች ናቸው ።

የዲያሌክቲካዊ ቁስአካልነትን ሐሳብ ለተፈጥሮ ሳይንስ የተጠቀመበት ኤንግልስ ነበር ፤ ለዚህም “ዲያሌክቲክስ ኦቭ ኔቸር”፣ “ሉድቪግ ፎየርባኸ” እና “አንታይ ዱሪንግ” የተባሉት ሥራዎቹ በምሳሌነት የሚጠቀሱ ናቸው ።

ኤንግልስ የፍልስፍናን መሠረታዊ ጥያቄዎች የቀመረ ፣ ፍልስፍናም መደባዊ ይዘት ያለው መሆኑን የገለጸ ፣ የዕውቀትን ንድፈ ሐሳብ ያዳበረና ኢታዎቂነትን ያጋለጠ ነው ።

ኤንግልስ በመሠረትና በላዕላይ መዋቅር መካከል ስላለው ግንኙነትና መስተጋብር የቀረበውን ተናክኦታዊ አመለካከት በመዋጋት ኅብረተሰቡ የሚገኝበት ኢኮኖሚያዊ ሁኔታ የሚጫወተው ወሳኝ ሚና ሐሳቦች ወይም ግለሰቦች ሊኖራቸው የሚችሉውን ተፅዕኖ ሊቀንስ እንደማይችል የረጋገጠ ፣ ስለዲያሌ ክቲካዊ ሥነ አመካኒያ በርካታ ጥያቄዎችን ያነሳና አስፋፍተ የገለጸ ፣ የታሪካዊ ቁስአካ ልነትን መሠረታዊ ጥያቄዎች በሚገልጽበት ወቅት ስለታሪካዊ ቁስአካልነት የቀረበውን ግልብ ግንዛቤ ያጋለጠ ፣ እስከ ሕይወቱ ፍጻሜ ድረስ በአውሮፓ ውስጥ በነበረው የፖለቲካ ትግል ውስጥ የተሳተፈና ከማርክስ ጋር የወዝአደሩ እንቅስቃሴ መሪ የነበረ ነው ።

ኤፌቆሮስ
(Epicurus)

ከክርስቶስ ልደት በፊት ከ341 — 270 የኖረ የጥንታዊት ግሪክ ቁስአካላዊና ኢአማኒ ፈላስፋ ነው ።

ኤፌቆሮስ ፣ አማልክት በዚህ ዓለም ጉዳይ አይገቡም ፤ ቁስአካል ዘለዓለማዊና በራሱ የሚንቀሳቀስ ነው ፤ የአንቅስቃሴው

ምንጭ አቶሞች ናቸው ፤ የአቶሞች ግጭት ከግብታዊ እንቅስቃሴያቸው የሚመጣ ነው የሚል አጠቃላይ እስተሳሰብ ነበረው ።

ይህ ፈላጎት ሕዋሳት ከነባራዊ እውነታ ጋር የተቆራኙ በመሆናቸው በራሳቸው እውንና የዕውቀት ምንጭ ናቸው ፤ ስሕተት የሚመጣው ከሕውሰታ የሚገኙትን መረጃዎች ከመተርጎሙ ላይ ነው ፤ በሕዋሳት አግካይነት የሚቀረፁት መረጃዎች መንሥኤ ከነገሮች የሚመነጨ ብናኞች በሰው አካል ላይ ሲያርፉ የሚፈጠሩት የነገሮች ምስል ነው ፤ የዕውቀት ዓላማ ሰውን ከድንቁርና ፣ ከአምልኮትና አምልኮ ከሚያስከትለው ፍርሃት ነፃ ማውጣት ነው የሚል የዕውቀት ንድፈ ሐሳብ ቀምሯል ።

ስቃይ የሌለበትና ፀጥታ የተሞላበት የመንፈስ ደስታ የሰው ሕይወት ከፍተኛ ግብ ነው የሚል የሥነ ምግባር እስተሳሰብም ነበረው ። ኤፌቆርስ ቁስእካላዊ ቢሆንም አመለካከቱ ተናክሎታዊ ከመሆኑም በላይ የግላዊ ደስታ ፍላጎቱ ከማኅበራዊ ኑሮ አርቆታል ።

እመርታ ፣
(Leap)

አሮጌው ዓይነት ሰሚተካው አዲስ ዓይነት ቦታውን ለቆ የሚያልፍበት የመጨረሻ የሽግግር ደረጃ ወይም ቅጽበት እመርታ ይባላል ። በእንደ ነገር ውስጥ የሚካሄደው የማያቋርጥና አዝጋሚ የመጠን ሰውጥ ድርጅት ከነበረው ዓይነት ጋር አብሮ ሊሄድና ሊጣጣም ባልቻለበት ወቅት የነበረውን ያረጀና ያፈጀ ዓይነት ሽሮ ወደ አዲሱና ከፍተኛው የዕድገት ደረጃ ይሸጋገራል ። ማንኛውም ነገር ወይም ክስተት ጠባዩና ዕድገቱ የሚከናወንበት ሁኔታ እንደመለያየቱ የእመርታውም ቅርፅ ይለያያል ። እመርታን በጣም አጠቃላይ በሆነ መንገድ ከሁለት ከፍሎ ለማየት ይቻላል ። 1ኛ/ ቅጽበታዊ እመርታ ፣ 2ኛ/ ዝግተኛ እመርታ ።

ቅጽበታዊ እመርታ ፈጣን የሆነና አሮጌው ዓይነት ወደ አዲስ ዓይነት በቶሎ ወይም በእንደ የሚለወጥበት ሁኔታ ነው ። በቁስእካላዊው ዓለም እንዳንድ ንጥረ ነገ

ሮች በተፈጥሮ ኃይል አስገዳጅነት የነበረ ባሕርያቸው ድንገት ወደ ሌላ ሲለወጥ ቅጽበታዊ እመርታ ያሳያሉ ። ለምሳሌ በተወሰነ የሙቀት ደረጃ የሁለት የአከሰጃን አቶሞች ወደ እንድ የአዞን አቶም ይለወጣሉ ። በኅብረተሰብም ውስጥ ይኸው እመርታ ይከሰታል ። ለምሳሌ በቄሳራዊት ፍሊያ የተካሄደው የጥቅምት ሰኞ ሊሰት አብዮትና በኢትዮጵያ የፈነዳው የየካቲት 66 (እንደ ኢ.ት.አ.) አብዮት እያንዳንዱን ኅብረተሰብ ከሥረመሠረቱ በማናጋት ለብዙ ጊዜ ተንሰራፍተው የነበሩ ሥርዓቶችን በከፍተኛ ፍጥነት እንዲሰወጡ አድርገዋል ።

ቅጽበታዊ እመርታ የማይታረቁ ቅራኔዎች ግጭት ውጤት ነው ። ለምሳሌ በቡርኻዚውና በወዝአደሩ መካከል የማይታረቅ ዓይነተኛ ቅራኔ አለ ። ወዝአደሩ የቡርኻዊውን መደብ ደምሰሶ የበላይነቱን የሚያረጋግጠው በፖለቲካዊ አብዮት ነው ። ይህ አብዮት የሚያስከትለው ቅጽበታዊ እመርታ የሶሻሊስት ሥርዓትን ይወልዳል ።

ዝግተኛ እመርታ የመጠን ሰውጥ በመጠራቀምና በመደራጀት ነባሩ ዓይነት በእንደ ጊዜ ሳይሆን ቀስ በቀስ ፣ ደረጃ በደረጃና በከፊል እየተሰወጠ በመጨረሻ አዲስ ዓይነት የሚሆንበት ሂደት ነው ። ለምሳሌ በኅብረተሰብ ዕድገት ከቅድመ ካፒታሊስት ወይም ከካፒታሊስት ኅብረተሰብ ወደ ሶሻሊስት ኅብረተሰብ ቅጽበታዊ እመርታ ከተደረገ በኋላ ከሶሻሊዝም ወደ ኮሚኒዝም የሚደረገው ለውጥ በዝግተኛ እመርታ ይከናወናል ።

የሁለቱ እመርታዎች ሁኔታ እንደነገሩ ጠባይና ከሌሎቹ ነገሮች ጋር ባለው ግንኙነት ይለያይ እንጂ እንደ ነገር እርጅቶ ወደ አዲስ ዓይነት ሲለወጥ የግድ እመርታ ይኖራል ። ኅብረተሰብን በሚመለከት “ቅጽበታዊ እመርታ በመደብ በተከፋፈለ ማኅበራዊ ኢኮኖሚያዊ ሥርዓት ውስጥ ግዴታ ሲሆን ተፃራሪ መደቦች በሌሎበት ኅብረተሰብ ግን ዝግተኛ እመርታ ዓይነተኛው የለውጥና የዕድገት ሂደት ነው ።

(ለውጥን ፣ የዓይነት ለውጥን ፣ የመጠን ለውጥን ይመለከቷል ።)

እግዌ ሥርዓት
(*Matriarchate*)

በጥንታዊ የኅብረተሰብ ዕድገት ውስጥ ለተወሰነ ዘመን ጸንቶ የቆየ የሴት የበላይነት የሰፈነበት ሥርዓት ነው።

የእግዌ ሥርዓት መሠረታዊ ባሕርያት በጉላ መስል ሥርዓት ውስጥ የመሪነት ቦታ የሴቶች መሆኑ፣ ውርስ የናትን ዘረ ሐረግ ተከትሎ የሚሄድና ባሎችም መኖሪያቸውን በሴት አግቶቻቸው ቤት (መንደር) ግድረግ ያለባቸው መሆኑ ነው። የእግዌነት ሥርዓትን ያሰፉ አንዳንድ ሕዝቦች የነበሩ መሆኑን ለመጀመሪያ ጊዜ ያጠና ባህላኙን የተባለ የጀርመን ሊቅ ነበር።

(እባዌ ሥርዓትን ይመለከታል።)

እምነታዊነት
(*Fideism*)

ዕውቀትን ወደእምነት የሚሰውጥ ወይም ደግሞ ከዕውቀት ይልቅ ሰእምነት ከፍተኛ ቦታ የሚሰጥ ግንኙውም አስተምህሮ እምነታዊነት ይባላል። ይህ ጸንሰ ሐሳብ በአጠቃላይ የሐሳባዊ ፍልስፍናን ባሕርይ የሚገልጽ ነው።

ሐሳባዊነት ለሂደተ ዕውቀት መንፈሳዊ ባሕርይና ሰተደራጊው ዲበተፈጥሮአዊ ህልውና ስለሚሰጥ ደረሰኩበት የሚለው ዕውቀት ተጨባጭነት የሌለው፣ በእምነት ላይ የተመሠረተ ነው። በዚህ ፍልስፍና ውስጥ ለሐሳብ የበላይነትና ሰመንፈሳዊ ምክንያቶች የሚሰጠው ሚና በእምነት የተደገፈ እንጂ ከተረጋገጠ ዕውቀት የመነጨ አይደለም። ዲበተፈጥሮአዊ የሆነ ነገር ሁሉ ሰሕዋሳት የማይገለጥ ወይም ደግሞ በተግባር ሊረጋገጥ የማይችል በመሆኑ እምነታዊነት የሰውን የዕውቀት ችሎታ የሚበክል ነው።

እሳቤ
(*Conception*)

ግሰብ ከሚለው ቃል የመጣ ሲሆን ትርጉሙም ተጠንቶ፣ ተሰላስሎ የታወቀ ወይም የተገኘ ዕውቀት ግለት ነው።

እሳቤ የአንድን ነገር ተናጠል ባሕርያት ሳይሆን የነገሩን ምንነትና ባሕርያቱን ባንድነት (በውህደት) እንዲሁም ነገሩ ከሌሎች መስል ነገሮች ጋር ያሰውን ግንኙነት የምንረዳበት የዕውቀት ደረጃ ነው።

እሳቤ የሁኔታዎች፣ የድርጊቶች፣ የነገሮችና የክስተቶች ሳር ድንበርና ቅርፅ ነፀብ ራቅ ነው። ሕውስታዊ ዕውቀት ከፍና ጠቅሰል ያለ ሲሆን ከጸንሰ ሐሳብ አንገር ሲታይ ግን አጠቃላይነቱ መለስተኛ ነው።

(ጸንሰ ሐሳብን፣ ግንዛቤን ይመለከታል።)

እሳቦት
(*Thought*)

የቁስአካል ልዩ ድርጅት፣ የአንጉል ከፍተኛው ውጤት የሆነ ነባራዊውን ዓለም በጸንሰ ሐሳብ በንድፈ ሐሳብና በብያኔ ወዘተ... የግንፀባረቅ ችሎታ እሳቦት ይባላል። እሳቦት የሚመነጨው ከሰዎች ግንብራዊ የተግባር አንቅስቃሴ ሲሆን እውነታን ከሰው የሚያገናኝና የእውነታን ውስጣዊ ግንኙነቶች የሚገልጽ ነው። ከአጻናነቱ፣ ከአሠራሩና ከውጤቱ አንገር ሲታይ እሳቦት አንጉላዊ ብቻ ሳይሆን ግንብራዊ ውጤት መሆኑን ሰመሪዳት ይቻላል። ምክንያቱም እሳቦት የኅብረተሰብ ግንብራዊ ኑሮ ልዩ ጠባዮች ከሆኑት ከሥራና ከንግግር ተሰይቶ ሊታይ አይችልም። አርቅቆት፣ ትንታኔ፣ አስተጻግሮ፣ ጸንሰ ሐሳብ፣ ብያኔ፣ ንድፈ ሐሳብ ወዘተ... የእሳቦት ዋና ዋና ክንውኖች ናቸው።

የሐሳባዊነት የግያቋርጥ ጥረት እሳቦትን ከቁስአካል መለየት ነው። አንጉልና ግንብራዊ ኑሮ የእሳቦት ምክንያቶች መሆናቸው ቀርቶ የሱውጤትና መግሪያ እንደሆኑ አድርጎ በመተርጉም ሐሳባዊነት ለእሳቦት ኢቁስአካላዊ ምንጭ ሰመስጠት ሞክሯል። ዲያሌክቲካዊ ቁስአካልነት በተፈጥሮ ዕድገት ላይ በመመሥረት እሳቦት የቁስአካል ከፍተኛው ውጤት መሆኑን ከግሳየቱም በላይ ግንብራዊ መንሥኤውን ይዘቱን በግልጽ አብራርቷል።

(ተግባርን፣ ግንዛቤን፣ ዲያሌክቲካዊ ቁስአካልነትን ይመለከታል።)

እሴት

(Value)

በሸቀጥ ውስጥ የሚጠናቀረው ሸቀጥ አምራቾች አንድን ምርት ለማምረት የሚያፈሱት ማኅበራዊ ሥራ እሴት ይባላል ። እሴት ምርት በሚመረትበት ወቅት ሁሉ ያለ ዘለዓለማዊ ፈርጅ እይደለም ። በአንድ በተወሰነ ታሪካዊ ወቅት ማለትም ከሸቀጥ መመሪት ጋር ብቅ ያለ ታሪካዊ ክስተት ነው ። እሴት የሚፈጠረው ሸቀጥ በሚመረትበት ሂደት ውስጥ ቢሆንም ይፋ የሚወጣው ግን የተመረተው ሸቀጥ ከሌሎች ሸቀጦች ጋር በሚነፃፀርበት በልውውጥ መስክ ላይ ነው ።

ለልውውጥ የሚቀርቡት ሸቀጦች ከሚሰጡት ጠቀሚታ እንግር የተለያዩ ናቸው ። ቢሆንም አንድ የሚያደርጋቸው ዓይነተኛ ባሕርይም አላቸው፤ ይኸውም ሸቀጦች ሁሉ የማኅበራዊ ሥራ ውጤት መሆናቸው፣ ማኅበራዊ ሥራም እሴታቸው መሆኑ ነው ። ሸቀጥን በሸቀጥ በምንለውጥበት ጊዜ የምናስተያየው ወይም የምንለካው በሸቀጦቹ ውስጥ የተጠናቀረውን ይህን እሴት ነው ።

የአንድ ሸቀጥ እሴት የሚለካው በሸቀጥ ውስጥ በፈሰሰው የሥራ ጊዜ ነው ቢባልም የተለያዩ ሸቀጥ አምራቾች አንድ ወይም ተመሳሳይ ሸቀጥ ለማምረት የተለያዩ የሥራ ጊዜ ስለሚወስድባቸው የተመረቱት ሸቀጦች የተለያዩ እሴት ይኖራቸዋል ። ማለት እይደለም ። ምክንያቱም እሴት ማኅበራዊ ሥራን የሚገልጽ በመሆኑ ማኅበራዊ እሴት የግል አምራቾች አንድን ምርት ለማምረት ያፈሰሱትን ሥራ በተናጠል ስለማይመለከት ነው ። እሴት ማኅበራዊ አስፈላጊ የሥራ ጊዜ በመሆኑ የሚሰላው በጊዜው የምርት ኃይሎች ጫረሱበት የዕድገት ደረጃና ባለው የአሠራር ልዩነት ስላይ በመመርኮዝ አንድ ዓይነት ሸቀጥ የሚያመርቱ አምራቾች ያንን ሸቀጥ ለማምረት በእማካይ በሚወስድባቸው ጊዜ ሕንጻ ነው ።

የሸቀጦች እሴት በሚተመንበት ወቅት በሸቀጥ ውስጥ የፈሰሰው የሥራ ጠባይ በሌላ ለተማመን ላይ ተፅዕኖ ያደርጋል ። ምንም ግለት ውስብስብ ሥራ ከቀላል ሥራ ሲሆን በጥቂት ሰዓት ውስጥ የተከናወነ

ነው ውስብስብ ሥራ ብዙ ሰዓት የፈጀቀላል ሥራ ከሚፈጥረው እሴት ሊበልጥ ይችላል ።

እሴት በውስብስብም ሆነ በቀላል ሥራ አማካይነት ይፈጠራል ቢባልም የእሴቱ መጠን የሚለካው ግን ውስብስቡን ሥራ በቀላል ሥራ በመተመን ነው ።

እሴት ከሸቀጥ ግንኙነት ጋር ብቅ ያለ ታሪካዊ ፈርጅ ስለሆነ የሸቀጥና የገንዘብ መኖር አስፈላጊ በማይሆንበት የኮሚኒስት ሥርዓት ህልውናው ያከትማል ።

(የጠቀሚታ እሴትን ፣ የልውውጥ እሴትን ይመለከታል ።)

እሴት ሕግ (የ—)

(Law of Value)

የሸቀጥ ምርት ባለበት ሁሉ ሸቀጦች ማኅበራዊ አስፈላጊነት ባለው የሥራ ጊዜ መጠን መለዋወጣቸውን የሚወስን ኢኮኖሚያዊ ሕግ ነው ። የእሴት ሕግ ከልውውጥ መከሰት ጋር አብሮ የመጣ በመሆኑ ልውውጥ ባለበት ሁሉ ይሠራል ። የሕጉ አሠራር ግን እንደየኅብረተሰቡ የምርት ግንኙነት ዓይነት ለውጥ ያሳያል ። የግል ሀብትን መሠረት ባደረገ የሸቀጥ አመራሪት ውስጥ የእሴት ሕግ የሚሠራው ከኅብረተሰቡ ቁጥጥር ውጭ በመሆን በግብታዊነት ነው ። በካፒታሊስት አመራሪት ምን ምን ዓይነት ሸቀጥ በምን ያህል ብዛት መመረት እንዳለበት የሚመራ ማኅበራዊ ዕቅድ የለም ። እንደ እቅርቦትና እንደ ፍላጎት ሁኔታ ዋጋ ከእሴት ወደ ላይም ሆነ ወደታች ስለሚዋኝቅ ይህ ሁኔታ በአመራሪቱ ሂደት ውስጥ ግብታዊነትን ያስከትላል ። ስለዚህም በካፒታሊስት ሥርዓት ውስጥ ያልተመጣጠነ ዕድገት የሚኖረው የሕንጻ ኢንፍራስትራ ጠርፍና የሌላው፣ ወይም የአምራቾች የገበያው ግንኙነት ሥርዓት የለሽና ግብታዊ በመሆኑ ጠቅላላውም አመራሪት በኅብረተሰቡ ላይሆን በእሴት ሕግ ተገኝ በመሆኑ ነው ። በካፒታሊስት ሥርዓት ይህ ሕግ የሚገለጸው በምርት ዋጋ አማካይነት ነው ።

በሶሻሊስት ሥርዓት ማኅበርም ውስጥ የእሴት ሕግ ይሠራል ። ሆኖም በካፒታሊዝም ውስጥ ያለው ዓይነት የወሳኝነት ሚና የለ

ውም ። ምክንያቱም በሶሻሊዝም ውስጥ የምርት መገልገያዎች የጋራ ሀብት ፣ የሕዝብ ሀብት ስለሆኑ ከልውውጥ ውጭ በመሆናቸው ነው ።

በሶሻሊስት ኅብረተሰብ የምርት መገልገያዎችና የሥራ ኃይል እስረጫዊነት በመንግሥቱ ዕቅድ አውጭ እካላት በዕቅድና በብሔራዊ አካላት የተመጣጠነ ዕድገት ሕግ መሠረት የሚካሄድ ነው ። ይሁንና ኅብረተሰብ በዚህ ደረጃ ላይ የፍጆታ ዕቃዎችን በማምረቱና በማከፋፈሉ ረገድ የእሴት ሕግ ተፅዕኖ ይኖረዋል ።

የእሴት ሕግ ከሸቀጥ ምርትና ከልውውጥ ጋር እንደመምጣቱ በኮሚኒስት ኅብረተሰብ የዕድገት ደረጃ ፣ ማለትም የሸቀጥ ምርትና ልውውጥ በሚያከትሙበት ጊዜ አብሮ ያከትማል ።

(የተረፈ እሴት ሕግን ይመለከቷል ።)

እሴት መልክ (የ—)

(Form of Value)

እንደ ሸቀጥ ከሌላ ሸቀጥ ጋር ተነፃፅሮ እሴቱ የሚገለጽበት ሁኔታ የእሴት መልክ ይባላል ። ለምሳሌ እንደ ሸቀጥ በገንዘብ ቢሸጥና ቢገዛ ፣ እሴቱ የተገለጸበት መልክ ገንዘብ ነው ። በየዘመኑ የተለያዩ የሸቀጥ ልውውጥ ዓይነቶች ታይተዋል ። እነዚህም የተለያዩ የሸቀጥ ልውውጥ ዓይነቶች ከሸቀጥ ምርት ዕድገትና መስፋፋት ጋር የተለያዩ መልክ እየያዙ መጥተዋል ። በዚህም ሂደት ውስጥ የተለያዩ የእሴት መልኮች ተከስተዋል ። እነዚህም ፡—

- 1/ የእሴት ጥንተ መልክ 12. የተስፋፋ የእሴት መልክ 13/ እጠቃላይ (ሁለንታዊ) የእሴት መልክ 14/ ገንዘባዊ የእሴት መልክ ናቸው ።

እሴት ጥንተ መልክ (የ—)

(Elementary Form of Value)

የእሴት ጥንተ መልክ በኅብረተሰብ የዕድገት ታሪክ ውስጥ ከትርፍ ምርት መከሰትና ከማኅበራዊ የሥራ ክፍፍል ማቆጣጠር

ጋር ተያይዞ የመጣ የመጀመሪያው የሸቀጥ ልውውጥ ያስከተለው የእሴት ዓይነት ነው ። በዚህ የሸቀጥ ልውውጥ ዓይነት የሥራ ክፍፍል እየተስፋፋ ሲሄድ በተለያዩ የሥራ ዘርፍ የተሰማሩ እምራቾች የምርት ውጤቶቻቸውን በአጋጣሚ መለዋወጥ ይጀምራሉ ። በዚህ ሂደት ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ እንደ ዕቃ በሌላ ዕቃ ያለምንም የልውውጥ አማካይ በቀጥታ ይለወጣል ።

ለምሳሌ እንደ መጥረቢያ ሁለት ቁና ገብስ ከለወጠ የእንደ መጥረቢያ ተመጣጣኝ የሆነው የእሴት መልክ ሁለት ቁና ገብስ ነው ። ማለትም በዚህ ዓይነት የልውውጥ ጥምርታ (ራሾ) አማካይነት እንደ መጥረቢያ ለመሥራት የፈሰሰው ማኅበራዊ የሥራ ጊዜ ሁለት ቁና ገብስ ለማምረት ከወጣው ማኅበራዊ የሥራ ጊዜ ጋር ተመጣጣኝ ነው ። በመጥረቢያው ውስጥ የተጠናቀረው እሴት ሊተመን የሚችለው በዚህ ዓይነት መንገድ በሌላ ሸቀጥ ውስጥ ከተጠናቀረው እሴት ጋር ሊነፃፀር ሲችል ብቻ ነው ። በዚህ ዓይነት ሸቀጠች ወይም ዕቃዎች እርስ በርሳቸው ሲለዋወጡ እንዲያሌላውን እሴት ይገልጣል ።

እርስ በርስ ጦርነት (የ—)

(Civil War)

በጉሳ ፣ በሃይማኖት ፣ በመደብና እንዲሁም በተለያዩ የገዥ መደብ ክፍሎች መካከል የሚካሄድ የትጥቅ ትግል ነው ።

የእርስ በርስ ጦርነት ብዙውን ጊዜ የሚከሰተው እድገት ገዥ መደቦች በኅብረተሰቡ ውስጥ ያለውን የመደብ ቅራኔ ለማስታገስ ሲያቅታቸው ወይም “ሕጋዊ” በሆነ መንገድ ሕዝቡን እንደቀድሞው እፍነው በመያዝ መገዛት ሲሳናቸው ነው ። በዚህ ጊዜ በአድጋሪው ሥርዓት ሲበዘበዙና ሲጨቁኑ የነበሩ መደቦች የፖለቲካ ሥልጣን በቁጥጥራቸው ሥር ለማድረግ በገዥ መደቦች ላይ የአመፅ እንቅስቃሴ ማካሄድ ይጀምራሉ ። የገዥ መደቦች በፈቃደኝነት የፖለቲካ ሥልጣናቸውን አሳልፈው ስለማይሰጡ የግዴታ የእርስ በርስ ጦርነት ይከተላል ። በታሪክ እንደ ታየው በባሪያ አሳዳሪው ሥርዓተ ማኅበር

ውስጥ የባሮች አመፅ በየጊዜው ተካሂዷል ። በፊውዳሊዝም ውስጥም የገበሬ አመቻች በየ ቦታው ታይተዋል ። በካፒታሊዝም ውስጥ ደግሞ ከቡርጂው መደብ ሥልጣን ለመገንጠ ቅና ሶሻሊዝምን ለመገንባት የተሰያዩ የእርስ በርስ ጦርነቶች ተካሂደዋል ።

ማርክሳውያን ሠርቶ እደሩን ሕዝብ ከጭ ቆና ነፃ ማውጣት ዓላማቸው አድርገው የሚ ነሡትን የእርስ በርስ ጦርነቶች ያለማወሳ ወል ይደግፋሉ ። በአንፃሩ ግን የእርስ በርስ ጦርነት በማንኛውም ዓይነት ሁኔታ መካሄድ አለበት የሚሉትን “ግራ” አክራሪዎች በጥ ብቅ ይቃወማሉ ። ማርክሳውያን ከተቻለ ጭቁን መደቦች የፖለቲካ ሥልጣን ስላማዊ በሆነ መንገድ ከገዥ መደቦች መውሰዳ ቸውን ይመርጣሉ ። ሆኖም አድጋሪ መደቦች ሥልጣናቸው እንዳይወሰድባቸው ስለሚክ ሳክሉና ቀድመውም መሣሪያቸውን በጭቁኛች ላይ ስለሚያነሡ ጭቁን መደቦች ለትጥቅ ትግል የሚያደርጉትን ዝግጅት ይደግፋሉ ። ስለዚህ የትጥቅ ትግልንና የትጥቅ ጥያቄን እንደሁኔታውና እንደየመደብ ትግሉ ደረጃ እንጂ በማንኛውም ጊዜና ቦታ አንደብቸኛና እንደፍጹማዊ የትግል ስልት አድርገው አይ መለከቱትም ።

በታሪክ በተደጋጋሚ እንደታየው ከሶ ሻሊስት አብዮቶችና ከቡርጂ ዲሞክራሲያዊ አብዮቶች ጋር ተያይዘው የእርስ በእርስ ጦርነ ቶች ተካሂደዋል ። የቀድሞ አድጋሪ ገዥ መደቦች የፖለቲካ ሥልጣናቸውንና የኢኮ ኖሚ የበላይነታቸውን እንደገና ለማስመለስ ጭግነበራዊው አብዮት ሥልጣኑን በተረከ ፀው መደብ ላይ ጦርነት ይከፍታሉ ። በሥል ጣን ላይ ያሉት አብዮታዊ ኃይሎችም የተነ ጥገባቸውን የፀረ አብዮት እንቅስቃሴ ለመ ጽድምና ለመምታት የግዴታ በእርስ በርስ ጦርነት ውስጥ ስመግባት ይገደዳሉ ። ከታ ፋቱ የጥቅምት ሶሻሊስት አብዮት በኋላ ጭቆናት ኅብረት የተካሄደው የእርስ በርስ ጦርነትና በኢትዮጵያም ከአብዮቱ ፍንዳታ ወዲህ ከፀረ አብዮት ኃይሎች ጋር የተደረገው የጥጥት ትግል ይህንኑ የሚያረጋግጡ ናቸው ።

እርባታ (Reproduction)

ማንኛውም ኅብረተሰብ አንድ ጊዜ ባመረተው ምርት ብቻ ፍላጎቱን እያረካ ሊኖር አይችልም ። ስለዚህም ምርት በማ ያቋርጥ አኳኑን መቀጠል አለበት ። ይህም የምርት ተግባር እንደ ነጠላ ክንዋኔ ሳይሆን እንደማያቋርጥ ተደጋጋሚ ሂደት ሲታይ እር ባታ ይባላል ። ይህም የቁሳዊ ምርትን ፣ የእ ምራች ኃይሉንና የምርት ግንኙነቱን እርባታ የሚያጠቃልል ነው ።

እያንዳንዱ ኅብረተሰብ የሚገኝበት ተጨ ባጭ ታሪካዊ ሁኔታ እንደሚለያይ ሁሉ የእርባታው ተግባር ሂደትም እንደዚሁ ይለያ ያል ። የእርባታ ተግባር በመሠረቱ በሁ ለት ይከፈላል ። አንደኛው ቀላል እርባታ የሚባለው ሲሆን በዚህ ዓይነት እርባታ የም ርቱ ሂደት ቀደም ሲል በነበረበት ደረጃ ሳይሰወጥ ይካሄዳል ። ሁለተኛው ዓይነት እርባታ ደግሞ የተስፋፋ እርባታ የሚባለው ሲሆን የምርቱ ሂደት ቀደም ሲል ከነበረበት ደረጃ በላይ በማደግ የሚታደስበት ነው ።

ቀላል እርባታ በቅድመ ካፒታሊስት ሥርዓቶች ውስጥ ጉልቶ ሲታይ የተስፋፋ እርባታ ደግሞ በካፒታሊዝምና በሶሻሊዝም ውስጥ ያለው እርባታ ዋንኛ መልክ ነው ።

(ቀላል እርባታን ፣ የተስፋፋ እርባታን ይመለከታል።)

እርካታ (Complacency)

የካፒታሊስቶችን ኃይል ዝቅ አድርጎ ከመገመት የተነሣ በሠራተኛው ጥያቄ ውስጥ የሚንፀባረቅ የቸልተኝነት አቋም ነው ። በመደብ ትግል ውስጥ ቅንጣት የሆነ ቸልተኝነት ካፒታሊስቶችን እንደሚጠቅምና እያንዳንዱ የሠራተኛ መደብ የተሳካ እርምጃ የካፒታሊስቶችን የአፀፋ ሙከራ እንደሚያስ ከትል ካለመገንዘብ የሚመጣ ነው ። የአብ ዮቱ ኃይል እያደገ ሲሄድ የአብዮቱ ጠሳቶች አጃቸውን የሰበሰቡና አንገታቸውንም የደፉ ስለሚመስል ይህን የተሳሳተ ግምት ማለው ገድ አስፈላጊ ነው ። በተገኘው ድል ረክቶ

መዝናናትና ለጠላት መግቢያ ቀዳዳ መተው የእብዮታውያን ልምድ ስላልሆነ ምን ጊዜም ቢሆን እብዮቱን ነቅቶ መጠበቅ ዋንኛ ተግባራቸው ነው ።

እንስታዊነት (Feminism)

ለሴቶች ማኅበራዊና ሕጋዊ እኩልነት የቆመ የሚመስል ፣ በተግባር ግን የንዑስ ከበርቱውንና የቡርኻውን መደብ ሴቶች ጥቅምና ርዕዮተዓለም የሚያንፀባርቅ እንቅስቃሴ እንስታዊነት ይባላል ። ይህ እንቅስቃሴ በሠራተኛው መደብ ሴቶች ዘንድ ተቀባይ ነት የለውም ።

እንስታዊነት ከካፒታሊዝም መስፋፋት ጋር ከተያያዙ ለዘብተኛ ንቅናቄዎች አንዱ ሲሆን ባላባታዊና ደብተራዊ (ለምሳሌ “የሴት ቦታዎ ማጀቷ”) እመለካከቶችን በመቃወም ጠቃሚ አስተዋጽኦ አድርጎልኋል ። ይሁን እንጂ የመደብ ትግልን ስለማይቀበል ለዘላቂ ድል ለሚደረገው ትግል አደገኛ ነው ። ሴቶች ከድርብ ጭቆና ነፃ ለመውጣት ያላቸው ብቸኛ መንገድ ከተቀሩት ሠርቶ አደሮች ጋር ኃይላቸውን በማስተባበር በእንድነት የሚያደርጉት የተቀነባበረ ትግል ነው ።

እንስታዊነት በእሁኑ ዘመን በካፒታሊስት ሀገሮች የቡርኻውንና የሠራተኛውን መደብ ሴቶች በእንድነት በማጣመርና የሴቶችን ጉዳይ ከአጠቃላይ የመደብ ትግል በመነጠል ይህንን መሠረታዊ ትግል ለማጨናገፍ ይጥራል ። ሴቶችን እንደ አንድ የተለየ መደብ የመቁጠር እዝማሚያ ስህተት ነው ። ለምክንያቱም ሴቶች በየመደቡ የሚገኙ የኅብረተሰብ አባሎች እንጂ ለብቻ ራሱን ችሎ በወጣ መደብ ውስጥ የሚመደቡ አይደሉም ። ስለዚህ የሴቶች የእኩልነትና የነፃነት ጥያቄ የሚፈታው በአጠቃላይ የመደብ ትግል ሂደትና በሶሻሊዝም ብቻ ነው ።

እኩልታነት (Equalitarianism)

በእንድ ኅብረተሰብ ውስጥ የሰዎችን በእቻነት ፣ በእኩልነት ሁኔታ ላይ መገኘትን የሚያመለክት ጽንሰ ሐሳብ ነው ። ይሁን

እንጂ እኩልታነት በተለያዩ የታሪክ ወቅቶችና በተለያዩ መደቦች የተለያዩ ይዘት አለው ። በቡርኻ አስተሳሰብ እኩልታነት በፖለቲካና በኢኮኖሚ ሳይሆን በሕግ ፊት የዜጎች እኩልነት ማለት ነው ። በንዑስ ከበርቱው ንድፈ ሐሳብ ደግሞ እኩልታነት እያንዳንዱ ሰው የግል ባለንብረት የመሆን መብት አለው ከሚል መሠረተ ሐሳብ ይነሣል ። ሁለቱም ጽንሰ ሐሳቦች ለእኩልታነት መሠረት የሆነውን ዋና ጉዳይ ማለትም ከምርት መገልገያዎች ጋር ያለውን ግንኙነት ይዘሉታል ። ስለዚህም የቡርኻው የእኩልታነት ጽንሰ ሐሳብ ለበዝባኝ ገዥ መደቦች ብቻ እንጂ ሠርቶ አደሩን በሚመለከት ረገድ በተግባር ሊውል የማይችል ነው ።

በማርክሳዊ ሌኒናዊ ንድፈ ሐሳብ ግን እኩልታነት በምርት መገልገያዎች የጋራ ይዘታና በበዝባኝ መደቦች መወገድ ላይ የተመሠረተ ነው ። ስለዚህም እውነተኛ እኩልታነት በሶሻሊዝም ድል አድራጊነት የሚመጣ ነው ። በሶሻሊዝምም ቢሆን እኩልታነት በማናቸውም መልኩ ይንፀባረቃል ማለት አይደለም ። ለምሳሌ በዜጎች ሁሉ መካከል ፍጹማዊ የሆነ የደሞዝና የጠቅላላ ኑሮ ደረጃ እኩልነት ይኖራል ማለት አይደለም ። ሶሻሊዝም ከተመሠረተ በኋላ ከአለፈው ሥርዓተ ማኅበር የተወረሰው የአእምሮና የጉልበት ሥራ ልዩነት ስለሚኖር ለጠቅላላው ኅብረተሰብ ጥቅምና ዕድገት አንዳንዶቹ በዓይነትም በመጠንም የበለጠ ድርሻ ስለሚያበረክቱ የበለጠ ደሞዝና ጥቅም ያገኛሉ ። ስለዚህም በሶሻሊዝም ግንባታ ወቅት እስከተወሰነ ደረጃ ድረስ የደሞዝና የኑሮ ደረጃ ልዩነት ይኖራል ማለት ነው ። የሶሻሊስት ስልተ ምርት ሲዳብር በዚሁ አኳያ በገጠርና በከተማ ፣ በጉልበትና በአእምሮ ሥራ መካከል ያለው ልዩነት እየጠበበ ሊሄድ በመላው ኅብረተሰብ መካከል የገቢ መጠን እየተቀራረበ ወደመስተካከል ያመራል ። ይህ ሂደት ራሱ ከሶሻሊዝም ወደኮሚኒዝም መሸጋገርን ወይም ማደግን የሚያመለክት ነው ። በኮሚኒዝም በደሞዝ እኩል መሆንና አለመሆን ወይም መበላላጥ የመሳሰሉት የኢኮኖሚ ፈርጆችና ማኅበራዊ አስተሳሰቦች እየጠፉ ይሄዳሉ ። እያንዳንዱ የሚችለውን ያህል በሚያበረክትበት ፣ እያንዳንዱም የሚፈልገውን ያህል በሚያገኝበት በኮሚኒስት ኅብረተሰብ “ደሞዝ” የሚባል የእ

ኮኖሚ ፈርጅ እይኖርም ። ያን ጊዜ ማኅበራዊ ተመሳሳይነት ፣ ፍጹማዊ እኩልነት ይፈጠራል ።

እኩያዊ የእሴት መልክ (Equivalent Form of Value)

ለልውውጥ የቀረበው የአንድ ዓይነት ሸቀጥ እሴት የሚገለጥበት ሸቀጥ እኩያዊ የእሴት መልክ ይባላል ። ይህ የእሴት መልክ የሌላ ሸቀጥ እሴት ለመግለጽ የቆመ የእሴት መልክ ነው ማለት ነው ።

ለምሳሌ እንደ በግ አሥር ቁና ገብሰ ይለውጣል እንበል ። በዚህ ምሳሌ ውስጥ የበጉ እሴት የተገለጠው በገብሱ እሴት አማካይነት ነው ። የገብሱ ዋና ተግባር የበጉን እሴት ለመግለጥ መቆሙ ነው ። በመሆኑም ኑም ገብሱ እኩያዊ የእሴት መልክ በመሆን ያገለግላል ።

ከላይ በተጠቀሰው ምሳሌ የበጉን የጠቀሚታ እሴት የሚገልጠው ሸቀጥ ማለትም ገብሱ በልውውጡ ውስጥ የሌላውን ሸቀጥ እሴት መልክ በመያዝና በመግለጥ ከጠቀሚታ እሴትነት ወደ ልውውጥ እሴትነት ይለወጣል ።

እኩያዊ የእሴት መልክ የራሱ የሆኑ ምስት ልዩ ባሕርያት ለሉት ። እነሱም ፡

1ኛ/ በሁለት ሸቀጦች መካከል ልውውጥ እንዲካሄድ ከተፈለገ እንደ ዓይነት የጠቀሚታ እሴት ባላቸው ሸቀጦች መካከል (ለምሳሌም አሥር ቁና ጤፍ ባሥር ቁና ጤፍ) ልውውጥ ሊኖር ስለማይችል በእኩያዊ የእሴት መልክነት የሚያገለግለው ሸቀጥ የተለየ የጠቀሚታ እሴት እንዲኖረው ያስፈልጋል ።

2ኛ/ ይህን የእኩያዊ ሚና በሚጫወተው ሸቀጥ ላይ የተወሰነ ያህል ተጨባጭ የሥራ ኃይል የፈሰሰበት ስለሆነና ልውውጥ በሚካሄድበትም ወቅት ይህ ሸቀጥ የሌላው ሸቀጥ እሴት መግለጫ ሆኖ ስለሚያገለግል ተጨባጭ የሆነው ሥራ የእሱ ተቃራኒ የሆነው ረቂቅ ሥራ የሚከሰትበትን ቅርፅ ይይዛል ።

3ኛ/ ለልውውጥ የቀረበው ሸቀጥ በሌላ ሸቀጥ ይለወጣል ከተባለ ሸቀጡ ለጎብረተሰቡ ጠቃሚ መሆኑ ታውቆ ተፈላጊነት አግኝቷል ማለት ነው ። ይህን ምርት ለማምረት ሥራ ላይ የዋሰው የግል ሥራም የማገበራዊ ሥራ አካል በመሆን ተቀባይነት ያገኛል ማለት ነው ። ስለዚህም የእኩያዊ እሴት መልክ ሦስተኛ ልዩ መልኩ የግለሰቦች ሥራ የተቃራኒውን የማገበራዊ ሥራ መልክ መያዙ ነው ።

እውነት (Truth)

የእውነታ ትክክለኛና በተግባር የተፈተነ ነፀብራቅ ማለት ነው ። እውነት በነባራዊው ዓለም ውስጥ የሚገኙ የክሰተቶችንና የነገሮችን ዕድገትና ለውጥ ሕግ ጋት ከአንድ ወይም ከበርካታ ገጽታቸው አንፃር የሚያንፀባርቅ ዕውቀት ነው ። እውነት የሚለካው በተግባር ብቻ ሳይሆን በሥነ አመክንዮአዊ ትክክለኛነቱም ነው ። ዕውቀት በተግባር ተመዝኖ እውነታን በትክክል ማንፀባረቁ ሲረጋገጥ የሰው ልጅ በረጅም ጊዜ ባከማቸው ልምድና ዕውቀት ላይ ተመሥርቶ አጠቃላይ የክስተቶችን የወደፊት ዕድገት አዝማሚያና ባሕርይ በሥነ አመክንዮአዊ ሥርዓት ላይ ሲያዋቅር ፣ ማለትም የሐሳቦች መፋለስ ሳይኖር በዲያሌክቲክስ ሕግግት ላይ ሲመሠረትና ሲቀረፅ እውነት ይሆናል ።

ዕውቀት የእውነታ (የማገበራዊና የተፈጥሮአዊ እውነታ) ነፀብራቅ በመሆኑ የእውነት ይዘት በሚያንፀባርቀው ነባራዊ እውነታ ይወሰናል ። በነባራዊ እውነታ ውስጥ የሚገኙ ነገሮችና ክስተቶች ዓይነት ፣ መጠን ፣ ባሕርይና ግንኙነት የዕድገት ሕግግት ነባራዊ በመሆናቸው የነርሱ ነፀብራቅ የሆነው እውነት ይዘቱ ነባራዊ ነው ። እውነት በሰው የሚፈጠር ሳይሆን ከነባራዊ እውነታ በተግባር የሚገኝና ሳይንሳዊ ዕውቀት እያደገ ሲሄድ የሚበለጸግ ነው ።

ዲበለካላውያን እውነትን ዘላለማዊና የማይለዋወጥ ፣ ምንጩም እግዚአብሔር እንደሆነና ከእግዚአብሔርም የሚሰጥ እንደሆነ አድርገው ይመለከቱታል ። እውነት ዘላ

ዓለማዊና የማይለወጥ ተደርጎ ከተወሰደ የዕውቀትን ዕድገት መካድ ከመሆኑም በላይ የትክክለኛነቱ መሠረትና ማረጋገጫ ተግባር መሆኑ ስለሚቀር ምሥጢራዊ ይሆናል ።

ገሊናዊ ሐሳባውያን ግን ዕውቀት እንፃ ራዊ እንጂ ፍጹማዊ ሊሆን እይቻልም ይላሉ። ለዚህም የሚሰጡት ማስረጃ የሳይንስ ዕድገት በየወቅቱ በርካታ ስህተቶችን ማረሙ-እውነት እንፃራዊ እንጂ ነባራዊ ሊሆን እንደማይችል ያሳያል የሚለውን ነጥብ ነው ። ይህ የተሳሳተ የዕውቀት ግንዛቤ የሚመነጨው እንፃ ራዊና ፍጹማዊ ዲያሌክቲክስን ካለመረዳት ነው ። መጀመሪያውን ከእምነት ጋር በመያያዙና ከዚህም የተነሳ ሰፊ ተቀባይነት በማግኘቱ ብቻ እንደእውነት የተቆጠረ ዕውቀት (ሰምሳሌ መሪት ጠፍጣፋ ናት 10ሐይ መራትን ትዞራለች) በሳይንስና በቴክኖሎጂ የሳይንስ ዕድገት እንደ ዕውቀት ማደግ ተደርጎ ካልተወሰደ የዕውቀት ማደግ እንደ ስህተት ስለሚቆጠር ሁልጊዜ ጥርጣሬን መጋበዝ ወይም ዕውቀት መታመን እንደሌለበት እድርጉ ማቅረብ ይሆናል ። ቁምነገሩ ግን ዕውቀት እንፃራዊ ወይም ፍጹማዊ ብቻ መሆኑ ሳይሆን በእንፃራዊነት ውስጥ ፍጹማዊነት እንዳለና ይህም የዕውቀት ዕድገት ሕግ መሠረት መሆኑን መረዳቱ ነው ።

(እንፃራዊና ፍጹማዊ እውነትን ፣ ገሊናዊ ሐሳባዊነትን ፣ ነባራዊ ሐሳባዊነትን ፣ ዕውቀትን ይመለከታል ።)

እውን (Real)

የአንድ ነገር ልባዊ የሚገልፀው የነገሩን ጥይት ብቻ ሳይሆን እውን መሆኑን ማለትም ከኛ ሐሳብ ውጭ እውንነትና ቋሚነት እንዳለው ጭምር ነው ። እውን ምናባዊና ገሊናዊ ብቻ የሆነውን ፣ በራሱ ህልውና ካለውና ነባራዊ ከሆነው ለመለየት የሚጠቅም ጽንሰ ሐሳብ ነው ።

በሐሳባውያን ለመለካከት እውን የሚለው ሐሳብ አጨቃጫዊ የሆነ ፍቺ የሚይዝ ነው ። ነባራዊ ሐሳባውያን ሐሳብ እራሱ ነባራዊ ነው ሲሉ ፣ ገሊናዊ ሐሳባውያን ግን የምናውቀው ነገሮችን ሳይሆን እነሱ በገሊናቸው ውስጥ የሚፈጥሩትን ገሊናዊ ክስተት ነው ስለሚሉ እውን የሆነውን ምናባዊና ገሊናዊ ብቻ ከሆነው ለመለየት የሚያስችግር ነው ።

ሆኖም አንድን ነገር እውን ነው ስንል የምናቀርባቸው ምክንያቶች ወይም መስያ ነጥቦች ባጭሩ የሚከተሉት ናቸው ። 1/ ለተግባር የቀረበና የተግባርን ኃይል የሚጠይቅ መሆኑ 2/ ስዎች በነገሩ የሚሰማሙበት ማለት ማንበራዊ ምስክርነትን የሚያገኝ መሆኑ 3/ ነገሩ በተወሰነ ሥነ አመክንዮአዊ ሥርዓት ውስጥ የሚገለጽና በነባራዊ ሕግጋት የሚገዛ መሆኑ ናቸው ። እነዚህ ነጥቦች የሚያመለክቱት የቁስእካልን ጠባዮች በመሆኑ እውን የሚለው ጽንሰ ሐሳብ በመጀመሪያ ደረጃ የሚገልጸው ቁሳዊነትን መሆኑን በቀላል ለመረዳት ይቻላል ።

(እውነትን ፣ ቁስእካልን ይመለከታል ።)

እውን ምንዳ (Real Wages)

ወዝእደሩ በገንዘብ ምንዳው ሊገዛው የሚችለው የሸቀጦችና የግልጋሎት መጠን ነው ። የእውን ምንዳ ደረጃ ወዝእደሩ በሚያገኘው ስማዊ ምንዳ መጠንና ለወዝእደሩ መሠረታዊ ፍላጎት እርካታ በሚውሉ ሸቀጦች ዋጋ ሁኔታ ላይ የተመሠረተ ነው ።

በካፒታሊዝም ውስጥ በረዥም ጊዜ ክልል ሲታይ እውን ምንዳ ፍጹማዊ በሆነ መንገድ አይሁን እንጂ የመቀነሰ አዝማሚያ ያሳያል ። ይህም አዝማሚያ በካፒታሊስቲክና በወዝእደሩ መካከል ያለውን የገቢ ልዩነት እያስፋው ይሄዳል ። የቡርጂው መደብ ምሁራን ግን ይህንን እውነት በመካድ በዘመነ ካፒታሊዝም የሀብት ስርጭት በአጠቃላይ ለኅብረተሰቡ በሚጠቅም መንገድ እየተካሄደ መሆኑን አስመስለው ለማቅረብ ይጥራሉ ።

በሰሻሊስት ሥርዓት የብሔራዊ ገቢ ስርጭት በአጠቃላይና የሸቀጦች ዋጋ በተለይ በተቀናጀ መንገድ በማዕከላዊ ዕቅድ የሚመሩ በመሆናቸው እያንዳንዱ ሠራተኛ የሚያገኘው ምንዳ ከኢኮኖሚው ዕድገት

ጋር በተመጣጠነ መንገድ አብሮ የሚሄድ ነው ። በመሆኑም በሶሻሊስት ሥርዓት በስ ማዊ ምንጻና በእውን ምንጻ መካከል በመ ሠራቱ ልዩነት አይኖርም ።

(ሰማዊ ምንጻን ይመለከታል ።)

እውነት (Realism)

ሁለንታዊ ንድፈ ሐሳቦች የራሳቸው ሀልውና ያላቸውና ከግላዊ ነገሮች በፊት የነ በሩ ናቸው የሚል በመካከለኛው ዘመን በአውሮፓ ታሪክ ውስጥ የተከሰተ የተም ሀርነት አዝማሚያ ነው ። ይህ የፍልስፍና አዝማሚያ አፍላጣን ስለንድፈ ሐሳብና ስለነበራዊ ዓለም ፣ ስለሁለንታዊና ስለግላዊ ግንኙነት የሰነዘረውን አመለካከት የሚያራ ምድ ነበር ። ይህ አመለካከት የሚቃወመው ሰማዊነትን ነበር ።

(አፍላጣን ፣ ሰማዊነትን ይመለከታል ።)

እደ ጥበብ ባለሙያዎች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማኅበር (የ—)

(Handicraft Producers' Cooperatives)

ባለሙያዎች በግል የያዙትን የማምረቻ መሣሪያ በክፈል ወይም ሙሉ በሙሉ በፈ ቃደኝነት የወል ኅብረት በማድረግና በእንደ መዋቅር ሥር ሆኖ በማምረት የጋራ ጥቅማ ቸውን የሚያስከብሩበትና የሚያዳብሩበት የኢ ኮኖሚ ድርጅት ነው ።

የእደ ጥበብ ባለሙያዎች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማኅበር ዓላማዎች የሚከተሉት ናቸው ፡-

1. በባለሙያዎች በግል የተያዙትን የማም ረቻ መሣሪያዎች ወደ ወል ኅብረትነት በመለወጥና ሙያንና ቁሳቁስን በማስተባ በር የካርታሊዝምን ብዝሃነት ማስቀረት ወይም ይህ ሥርዓት እንዳያቆጣጠር መከላከል ፤

2. ሙሉ በሙሉ በሰው ኃይል ከሚካሄዱ ትና ኋላቀር ከሆኑት የአመራረት ዘዴ ዎች ወደተሻሻሉ ቴክኖሎጂዎች በመ ሸጋገር ምርትን መጨመርና አነስተኛ ኢንዱስትሪዎችን ማስፋፋት ፤

3. በእደ ጥበባት ባለሙያዎች ላይ የተጣለ ውን የባህላ ተፅዕኖ መዋጋትና የሥራ ክቡርነትን ማረጋገጥ ፤

4. የሶሻሊስት የምርት ግንኙነትን በማዳ በር የእደ ጥበብ ባለሙያዎችን ፖለ ቴካዊ ፣ ኢኮኖሚያዊና ማኅበራዊ መብ ቶች ማስከበር ፤

5. ኢኮኖሚውን በማዕከላዊ ዕቅድ ለመም ሬት የሚያስችል አመች ሁኔታን መፍ ጠር ፤

በኅብረት ሥራ ማኅበር እንቅስቃሴ ታሪክ ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ የእደ ጥበብ ባለሙያዎች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማኅ በር የተቋቋመው በ1871 በፈረንሳይ ሀገር ተካሂዶ በነበረው በፓሪስ ኮሚቴን ወቅት ነበር ።

በዚሁ በፓሪስ ንቅናቄ ምክንያት እን ዳንድ ብሔራዊ ቡርጋዥዎች ፋብሪካዎቻቸ ውን እየዘጉ በመጥፋታቸው ኮሚቴው በእነ ዚሁ ፋብሪካዎች ውስጥ የሚገኙትን ሠራተ ጃች በአምራቾች ኅብረት ሥራ ማኅበር በማደራጀት የምርት እንቅስቃሴ እንዲቀጥል አድርጎ ነበር ። ነገር ግን የኮሚቴ ንቅናቄ በአጭር ጊዜ ውስጥ በመቀጨቱ ተቋቁመው የነበሩትም የኅብረት ሥራ ማኅበራት ዕድሜ እንደዚሁ ሊያጥር ችሏል ።

የመጀመሪያው የሶሻሊስት አብዮት በተካሄደበት ፋሲያ ከ1917—1945 ድረስ ጥቂት የኢንዱስትሪ ኅብረት ሥራ ማኅበራት ተቋቁመው እንደነበር ይታወቃል ።

ከ1945 ወዲህ ግን በምሥራቅ አውሮፓ ሀገሮች የሶሻሊስት ሥርዓት በመስፈኑ የእደ ጥበብ ባለሙያዎች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማኅበራት በሶሻሊስት መርህ መሠረት ሊቋቋሙና ሊስፋፉ ችለዋል ።

በሀገራችን በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ ኢት የጽያውያን የእደ ጥበብ ባለሙያዎች ለኅብ ረተሰቡ አስፈላጊ የሆኑ የቤት ውስጥ መገል

ገያ ቁሳቁሶችን፣ ልብሶችን፣ የእርሻና የጦር መሣሪያዎችን እንዲሁም የጌጥ ዕቃዎችን እየሠሩ በማቅረብ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ሲያደርጉ ቆይተዋል ። ሆኖም በሀገሪቱ ተንሰራፍቶ የነበረው ክፍለ ፈውዳልና ክፍለ ካፒታሊስት ሥርዓት በእደ ጥበብ ሙያ ላይ የተሰማሩትን ሁሉ የሚገቅ፣ የሚያራከሰና የሚያንኳስስ ስለነበር በማገበር እንዲደራጁ ተገቢውን ድጋፍ ሳያደርግላቸው ቆይቷል ። ምንም እንኳን ሥርዓቱ ለይስሙላ የጎብረት ሥራ ማገበር አዋጅ ቢያወጣም የእደ ጥበብ ባለሙያዎች በማገበራት እንዲደራጁ ነባራዊው ሁኔታ አልፈቀደላቸውም ። ቁጥራቸው የተመጠነ የጎብረት ሥራ ማገበራት ቢቋቋሙም የሥርዓቱ ነፃነት ነበሩና ተጠቃሚዎቹ የእደ ጥበብ ባለሙያዎች ሳይሆኑ ሀብታም ነጋዴዎች ብቻ ነበሩ ። ከአብዮቱ ፍንዳታ ወዲህ ግን የወጡት አዋጆች በተለይም እንደ ኢት. አ በሐምሌ 1971 የወጣው የእደ ጥበባት አምራቾች ጎብረት ሥራ ማገበር መመሪያ በቀድሞው ሥርዓት ተንቀውና ተረሰተው የነበሩ የእደ ጥበብ ባለሙያዎች ተገቢ ቦታቸውን አግኝተው በየሥራ መስካቸው ዕውቀታቸውን እንዲያዳብሩ፣ በሀገሪቱ የኢኮኖሚ እንቅስቃሴ ውስጥም ተሳትፎአቸው እንዲያደግ አመች ሁኔታዎችን ፈጥሯል ። በመሆኑም በመመሪያው መሠረት በሽመና፣ በሸክላ ሥራ፣ በቆዳ ሥራ፣ በእንጨት ሥራ፣ በብረታ ብረትና በሌሎችም መስኮች የአምራቾች ጎብረት ሥራ ማገበራት በመቋቋም ላይ ናቸው ።

የአምራቾች ጎብረት ሥራ ማገበራት የእደ ጥበብ ባለሙያዎች በተሻሻሉ የቴክኖሎጂ ውጤቶች በመጠቀም ለምርት ዕድገት እንዲታገሉ አመች ሁኔታን ለመፍጠር ከማስቻላቸውም በላይ ቀስ በቀስ እያደጉ ወደ አነስተኛ ኢንዱስትሪዎች በመለወጥና የሶሻሊስት ኢኮኖሚ መሠረት የሆነውን ከባድ ኢንዱስትሪ ለማቋቋም በሚደረገው ጥረት ከፍተኛ አስተዋጽኦ ይኖራቸዋል ። የአምራቾች ጎብረት ሥራ ማገበራት የሚያደርጉት ፈጣን እርምጃ ለገጠሩና ለከተማው ሕዝብ ሰፊ የሥራ ዕድል ይከፍታል ።

(የጎብረት ሥራ ማገበራትን ይመለከታል ።)

እጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ (Neo-Colonialism)

ኢምፔሪያሊስት ሀገሮች የፖለቲካ ነገነት ያላቸውን ጎረቤት ሀገሮች የሚበዘብዙበት ኢኮኖሚያዊ፣ ፖለቲካዊ፣ ወታደራዊና የመሳሰሉትን በእኩልነት ላይ ያልተመሠረቱ ግንኙነቶችን የሚያጠቃልል ጽንሰ ሐሳብ ነው ። እጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ የተከሰተው ቀጥተኛ የሆነው ቅኝ አገዛዝ በአስያ፣ በአፍሪካና በላቲን አሜሪካ እየተደመሰሰ መሄድ እንደጀመረ ነው ። በቅኝ አገዛዝ ከሞላ ጉድል መደምሰስ ኢምፔሪያሊስቶች በቅኝ ግዛትነት ይዘዋቸው የነበሩትን የዓለም ከፍተኛ ቢያጡም በእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ አግካይነት ዓለምን በመከከላቸው ከፍተኛው አዲስ ፖለቲካዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ስትራቴጂያዊ የተፅዕኖ ክልሎች ለማግኘት ጎግል በማካሄድ ላይ ይገኛሉ ።

የእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ ግካሄድ ጥናት መሣሪያ የውጭ ጥናፖል ካፒታል ነው ። ኢምፔሪያሊስት ሀገሮች ቀድሞ ቅኝ ግዛቶቻቸው ወደነበሩትና ወደሌሎችም ጎረቤት ሀገሮች የሚልኩት ካፒታል መጠን በቅኝ አገዛዝ ዘመን ከነበረው የበለጠ ሆኗል ። ይህም ካፒታል ሁለት ጥና ጥና መልኮች የሚይዝ ሲሆን እነርሱም መንግሥታዊና ግላዊ ካፒታል ናቸው ። በተለይ ከሁለተኛው ዓለም ጦርነት በኋላ መንግሥታዊ ካፒታል በመጠን ከማደጉም በላይ የኢምፔሪያሊስት ሀገሮችን ጥቅም በጎረቤት ሀገሮች ውስጥ በማሰከበር ረገድ በሚጓዘው ሚና ከፍተኛውን ስፍራ እየያዘ መጥቷል ።

መንግሥታዊ ጥናፖል ካፒታል ወደ ጎረቤት ሀገሮች የሚገባው በእርዳታና በፀደር ስም ነው ። ኢምፔሪያሊስት ሀገሮች ከቀየሱት ዓለምአቀፍ ፖሊሲ አንገር የእርዳታና የብድር ሚና ጎረቤት ሀገሮችን የካፒታሊስቱ ዓለም ኢኮኖሚ ተቀጥላ አድርጎ ማቆየት፣ የካፒታሊስቱን የዕድገት ፈላግ እንዲከተሉና በተቻለ መጠን ኢምፔሪያሊዝምን የሚደግፍ አቋም እንዲይዙ ግድረግ ነው ። ብድሩ የሚሰጠው በኢምፔሪያሊስት ሀገሮች መንግሥታት በቀጥታ ወይንም በአነሱ ቁጥጥር ሥር በሚገኙ እንደ ዓለምአቀፍ የገንዘብ ድርጅትና እንደዓለም ባንክ ባሉ ዓለም

አቀፍ ድርጅቶችና እንደአውሮፓ የኢኮኖሚ ግንባራ ባሉ ለህጉ አቀፍ ድርጅቶች ለግዛይነት ነው ።

ግላዊ ካፒታል ከኢምፔሪያሊስት ሀገሮች ወደኋላቀር ሀገሮች በሙሉ ገዋይና በንግድ ብድር ስም ይላካል ። ኢምፔሪያሊስት ሞኖፖሎካዎች በየዓመቱ ወደኋላቀር ሀገሮች ከሚ ለኩት የካፒታል መጠን እጅግ የበለጠ ገን ዘብ በትርፍ፣ በአከሲዮን ከፍተኛ በወለድ መልክ ከኋላቀር ሀገሮች በመበዘበዝ ያወ ጣሉ ። በውጭ ብድርም ለግዛይነት የኢም ፔሪያሊስት፣ የፋይናንስ ሞኖፖሎካዎችና የኢምፔ ሪያሊስት ሀገሮች መንግሥታት የኋላቀር ሀገሮችን የውጭ ገበያዎችና የጥሬ ዕቃ ምንጮችን በቁጥጥራቸው ሥር ያውላሉ ። ከዚህም በስተቀር ኢምፔሪያሊስት ሞኖፖ ሎች በሀገራቸው ውስጥ ብዙ ትርፍ የማያስ ገኙና አካባቢውን ከፋኛ የሚበከሉ ኢንዱስ ትሪያዎችን ወደእስያ፣ ወደ አፍሪካና ወደ ላቲን አሜሪካ በማዛወር ላይ ይገኛሉ ። በኋላ ቀር ሀገሮች ውስጥ ለሥራ ኃይል ዝቅተኛ ከፍተኛ በመክፈል በዳበሩ የካፒታሊስት ሀገሮች ውስጥ ሲያገኙ ከሚችሉት መጠን እጅግ ከፍ ያለ የትርፍ መጣኔ ያገኛሉ ።

ኋላቀር ሀገሮች ያለባቸው የኢምፔሪያ ሊስት ሀገሮች፣ ሞኖፖሎካዎችና ድርጅቶች ብድር በከፍተኛ ደረጃ እያደገ በመሄድ ላይ ነው ። ለምሳሌ በ1982 ኋላቀር ሀገሮች ባጠ ቃላይ ከ600 ቢሊዮን ዶላር በላይ የሚገመት ብድር እንደነበረባቸውና በዚያው ዓመት ከ110 ቢሊዮን ዶላር በላይ የብድርና የወለድ ክፍያ እንዳደረጉ ታውቋል ። ይህም ከውጭ ንግዳቸው ከሚያገኙት ገቢ ከ20% በላይ ይሆ ፍል ። ብዙ ሀገሮች በየዓመቱ ለመክፈል የተጥጡትን ወለድ እንኳ ለመክፈል ተጨ ግሪ ብድር ለመጠየቅ ስለሚገደዱ የውጭ ጠደር ሁኔታ የኋላቀር ሀገሮችን የኢኮኖሚ ዕድገት በማቀጨጭ አንፃር ብቻ ሳይሆን የሚገኙበትን ዝቅተኛ የፍጆታ ደረጃ እንኳ ለመጠበቅ በማይችሉበት አካኋን እንዲገኙ እድርገታቸዋል ።

ለዚህ ችግር መባባስ ምክንያት ከሆኑት ውስጥ አንደኛው በኢምፔሪያሊስት ሀገሮ ችና በኋላቀር ሀገሮች መካከል የሚካሄደው ንግድ በእኩልነት ላይ ያልተመሠረተ መሆኑ፣ ውለተኛው ደግሞ ኋላቀር ሀገሮች ለኢምፔ

ሪያሊስት ሀገሮች ጥሬ ዕቃ አቅራቢዎችና ከኢምፔሪያሊስት ሀገሮች የኢንዱስትሪ ሸቀጣ ሸቀጥ ሸግኞች መሆናቸው ነው ። ኋላቀር ሀገሮች ከኢምፔሪያሊስት ሀገሮች የሚገዟቸው የኢንዱስትሪ ምርቶች ዋጋ እየናረ ሲሄድ ወደኢምፔሪያሊስት ሀገሮች የሚልካቸው የእርሻ ውጤቶችና ጥሬ ዕቃ ሾች (ከነዳጅ ዘይት በስተቀር) ዋጋ እያሸቆ ለቆለ በመሄድ ላይ ይገኛል ። ይህ ሁኔታ በተ ለይ ነዳጅ ዘይት ሸግኞች የሆኑ ኋላቀር ሀገሮ ችን ከባድ ችግር ላይ ጥሏቸዋል ።

(ኢምፔሪያሊዝምን ይመለከታል ።)

እግዚአብሔር (God)

ፍልሰፍና ከግንባራዊ እምነቶች በመነ ሣት እንዲሁም የሁሉ ነገር መጨረሻ፣ ምክን ያትና ምንጭ ምንድን ነው ለሚለው ዲበአ ካላዊ ጥያቄ መልስ ለመስጠት ስለ እግዚአ ብሔር ህልውናና ምንነት ከተለያዩ አመለካ ከቶች ላይ ደርሷል ።

ግንታውያት የግሪክ ፈላስፎች እግዚአብሔ ርን የተመለከቱት የዓለም ሥርዓትና ታዋቂ ነት መሠረት እንደሆነ አድርገው ነው ። በእ ፍላጠንና በአርስጣጣሊስ አመለካከት እግዚ አብሔር የዓለም ፈጣሪ ከመሆኑ ይልቅ ዓለ ምን ያደራጀና ዓለምም ከሱ ጋር አብሮ ለሁ ሌም የሚኖር ነው ። በባሕርይም እግዚአብ ሔር መጨረሻ የሌለው ነገር እይደለም ፤ ምክንያቱም ፍጹሜ የሌለው መሆንና እንዲ ሁም ቋሚ ወሰንና ቅርፅ ማጣት ለእግዚአ ብሔር ተሰማሚ የሆነ ባሕርይ እይደለም ይላሉ ። በተጨማሪም እግዚአብሔር ስብእና ግብረገባዊ ጠባዮች ያሉት ኑባሬ እይደለም ፤ በነሱ አመለካከት እግዚአብሔር ስለራሱ እንጂ ስለዓለም ጉጉት የለውም ።

የክርስቲያን ሃይማኖት ከተከስተ በኋላ በፍልሰፍና ውስጥ ስለእግዚአብሔር የነበረው አመለካከት ወደ ለማኒኒት ተለውጧል ፤ ግላ ትም እግዚአብሔር መጨረሻ የሌለው የዓለም ቀጥተኛና ገቁ ፈጣሪ ሆኖ ተቆጥሯል ። በእ ግንያን አመለካከት የእምላክ ዋናው ጠባይ ምሉእ በኩለሂነትና በሁሉም አቅጣጫ ፍጹማዊ መሆን ሲሆን ስብእዊ ባሕርይም አለው ።

ሰብአዊነቱም የሚገለጸው በሚያከናውኖቸው ግብረገባዊ (ፍትህ ፣ ጥበብ ፣ ደግነት ወዘተ...) ድርጊቶች ነው ።

እማኒነትን የሚቃወመው ሁልእምላክ ነት ስለ እግዚአብሔር ባሕርይ እዲስ ሐሳብ ስንዝሯል ። እንደ ሁልእምላክነት እባባል እግዚአብሔር ንቁና ገባዊ በሆነ ድርጊት ዓለምን ከሱ ውጭ እልፈጠረም ። ዓለምና እግዚአብሔር አንድ ናቸው ፤ በዓለም ውስጥ የሚታየው ማንኛውም ነገር የእግዚአብሔርን ምንነት የሚገልጽ ነው ። በመሆኑም ሁል እምላክነት እግዚአብሔር የሰብአዊነት ባሕርይ የለውም ይላል ።

ከቁስአካላዊ አቋም የሚመነጨው ኢአማኒያዊ አመለካከት ግን ማንኛውንም ዲቦተራጥርአዊ ህልውና እንደማይቀበል ሁሉ የእግዚአብሔርንም መኖር አይቀበልም ። በኢአማኒያውያን አመለካከት ተፈጥሮ ራሱን የቻለና ራሱን የሚገልጽ ኑባሬ ነው ። ስው ስለ እግዚአብሔርም ያለው እምነት የሚመነጨው ከዕውቀት ሳይሆን ከፍርሃትና ከድንቁርና ነው ። ዲያሌክቲካዊ ቁስአካልነት በኢአማኒነት ጠንካራ ድጋፍ ከመስጠቱም ለላይ የእምነትን ማግባራዊና መደባዊ መሠረት በማጤን ለበዝባዥ መደቦች እንደ መሣሪያ የሚያገለግል መሆኑን እሳይቷል ። በመሆኑም ኢአማኒነት ሰዎችን ከሃይማኖት ተፅዕኖ ለማላቀቅና ነፃ ለማድረግ የሚታገል አቋም ሆኗል ። በሃይማኖትም ምትክ ሳይንሳዊ አመለካከቶችን በጎብረተሰቡ ውስጥ ለማሰራጨት ይጥራል ።

(እማኒነትን ፣ ሁልእምላክነትን ፣ ኢአማኒነትን ፣ ሃይማኖትን ፣ ይመለከታል ።)

እግዚአብሔር ህልውና

ማረጋገጫዎች (የ—)

(Proofs of the Existence of God)

የእግዚአብሔርን መኖር በእምነት ብቻ የምንቀበለው ሳይሆን ምክትያዊ ድጋፍ አለው በማለት ሐሳባውን ያቀናገረው ማረጋገጫዎች አሉ ። እነሱም በሦስት ዓባይት ክፍሎች ይመደባሉ ።

የመጀመሪያው ሥነ ኑባሬአዊ ማረጋገጫ የተባለው ሲሆን ይህም የሚገልጸው እግዚአብሔር ማለት ፍጹማዊ ኑባሬ ማለት በመሆኑ ህልውና የግድ እንደሚኖረው ነው ። ምክንያቱም ህልውና ሳይኖረው ቢቀር ኖሮ ፍጹማዊ ነው ብሎ ማሰብ ባልተቻለም ነበር ። ሁለተኛው እካላዊ ማረጋገጫ ተብሎ የሚታወቀው ነው ። በዚህም ማረጋገጫ መሠረት ዓለምን ስንመለከት ዓለም ውስጥና ጨርሶም ላይኖር ይችላል ነበር ። ፍጹማዊ ባለመሆኑ ዓለም የራሱ መንግሥት አይደለም ። በመሆኑም ህልውና ያገኘው በራሱ በግዴታ ህልውና ካለው ኃይል ማለትም ከእግዚአብሔር መሆን አለበት ። በተጨማሪም ዓለምና በውስጡ ያሉ ነገሮች በግብና በሥርዓት የሚሠሩ በመሆናቸው ጠቢብ የሆነ ኑባሬ የፈጠራቸው መሆኑን መረዳት ይቻላል የሚል ነው ። ሦስተኛው ግብረገባዊ ማረጋገጫ ተብሎ የሚታወቀው ነው ። ይኸውም በተለይ ግብረገባዊ ግዴታን አስመልክቶ ከሰው በላይ ሆኖ የመጀመሪያ ድንጋጌና የመጨረሻ ፈራጅ ማለትም እግዚአብሔር ከሌለ የሰናይና የእኩይ ልዩነት መሠረተበሰ ይሆናል የሚል ነው ።

እነዚህ ማረጋገጫዎች ተቀባይነት እንደ ሌላቸውና በሥነ አመክንዮአዊ ስህተት ላይ የተመሠረቱ እንደሆኑ ያስረዳው ካንት የተባለው የጀርመን ሐሳባዊ ፈላስፋ ነው ። ካንት ከምንነት (ፍጹማዊነት) ህልውናን ማመንጨት አይቻልም በማለት ህልውና ከሐሳብ የሚወጣ ሳይሆን ለሕዋሳት ብቻ የሚገለጥና በነሱ ብቻ የሚረጋገጥ ነው ሲል ተናግሯል ። እግዚአብሔር የሚለው ጽንሰ ሐሳብ የሚያመለክተው ዲቦክላዊ ነገር ማለትም ከሕዋሳት ውጭ የሆነን ነገር በመሆኑ መቼም ሊረጋገጥ አይችልም ። በሐሳብ ገንዘብ አለኝ ማለትና በገንዘብ እውን መሆን መካከል ከፍተኛ ልዩነት ከመኖሩም በላይ እንዲን ሁኔታ ከሌላ ሁኔታ በሐሳብ ኃይል ለማመንጨት እንደ ማይቻል ሁሉ በሥነ አመክንዮአዊ አስተሳሰብ ብቻም የእግዚአብሔርን ህልውና ለማረጋገጥ አይቻልም ሲል ካንት ተናግሯል ። ካንት በግልጽ ለማስረዳት የሞከረው እግዚአብሔር የእምነት ጉዳይ እንጂ በዕውቀት የሚደረስበት እንዳልሆነ ነው ።

ይህ ካንት የሰጠው የማያዳግም ሒስፍ እግዚአብሔርንና ዕውቀትን በመለያየቱ

ሰው ሰለአግዚአብሔር ህልውናና ምንነት ያለው አስተሳሰብ ሁሉ የሚመነጨው ከአ ምንነት ብቻ መሆኑን በግልጽ ማስረዳቱ ለቀስ አካላዊና ለኢአማኒያዊ ፍልስፍና ከፍተኛ ድጋፍ ሰጥቷል ።

(አግዚአብሔርን፣ ኢአማኒነትን ይመለከቷል ።)

አግዳት

(Stagnation)

አግዳት በካፒታሊስት ኢኮኖሚ አጠቃ ላይ ቀውስ ውስጥ የሙክሶ ንዋይ መጠን በዝቅ ተኛ ደረጃ ላይ የሚገኝበት፣ በወቅቱ በሙክሶ ንዋይ መልክ ሥራ ላይ ማዋል ሳይችል ቀርቶ የገንዘብ ካፒታል ከመጠን በላይ የሚጠራቀ ምበት፣ የሠራተኛው ሕዝብ የገቢ መጠን በዝቅተኛ ደረጃ የሚገኝበትና ከዚህ ጋር በተገናኘ መንገድ የሥራ አጠቃቀም በከፍ ተኛ ደረጃ ጨምሮ የሚገኝበት የኢኮኖሚ ሂደት ነው ።

(ቀውስን ይመለከቷል ።)

አግድ ተረፈ ሕዝብ

(Stagnant Surplus Population)

በካፒታሊዝም ውስጥ የሚፈጠረው አን ግራዊ የኢንዱስትሪ ተረፈ ሕዝብ አንዱ መልክ ነው ። በዚህ ተረፈ ሕዝብ መልክ ሥር የሚጠቃለሉት ባብዛኛው ቋሚ ባልሆነ ልታዊ ሥራ ኑሮአቸውን የሚገፉና እጅግ ዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ ላይ የሚገኙት ናቸው ። እነዚህ ሰዎች ባብዛኛው በራሳቸው ቤት ውስጥ ሆነው ለቡርጂዞዎች ጥቃቅን ሥራ ምቹን እንደተገኘ የሚያከናውኑና አብዛኛውን ጊዜ ግን ሥራ ፈትተው የሚኖሩ ናቸው ። አግድ ተረፈ ሕዝብ በዝቅተኛ እርከን የሚገኙት ገና ከምርት መስክ የተገለሉትን፣ እንደገ ጭ ሥራ ለማግኘት ያላቸው ዕድል እጅግ ይጠበበ በመሆኑ ይበልጡት በምጽዋት እንዲ ፍሩ የተገደዱትንም ያጠቃልላል ።

የዚህ ዓይነቱ እንግራዊ የኢንዱስትሪ ተረፈ ሕዝብ መልክ ጉልቶ የሚታየው በመለስተኛ የገጠር ከተሞች ውስጥ ነው ።

አውን፣ ሮበት

(Owen, Robert)

ከ1771—1858 የኖረ እንግሊዛዊ ተም ኔታዊ ሶሻሊስት ነው ። በእጅ ጥበብ ሙያ ይተዳደር ከነበረ አንድ ደሀ ቤተሰብ የተገኘው አውን ራሱን ለመርዳት ገና የአሥር ዓመት ልጅ ሳለ ተቀጥሮ መሥራት ጀመረ ። አሥራ ዘጠኝ ዓመት ሲሆነውም ማንኛውም ውስጥ የሚገኝ የአንድ ትልቅ ፋብሪካ ሥራ አስኪያጅ ለመሆን በቃ ። ይህ ሁኔታና አጋጣሚ ከሌ ሎች ተምኔታዊ ሶሻሊስቶች በተሻለ ሰለካፒ ታሊስት ሥርዓት ምንነት እንዲያውቅ የረ ዳው በመሆኑ የኢንዱስትሪ አብዮት በወዝ አደሩ ላይ ያስከተለውን ሁኔታ እንዲጎሰ አስችሎታል ። በሰብአዊ ተግባር ላይ የተሰ ማራው አውን ለፋብሪካ ሕጎች መሻሻል ሽንጡን ገትሮ ከመከራከሩም በላይ በፋብ ሪካ ውስጥ የሥራ ሰዓትን በመቀነስ፣ ሙክሶ ሕፃናትን በማቋቋም የወዝአደሩን ኑሮ ለማሻ ሻል ተግባራዊ ጥረት ያደረገ ነው ።

በአውን በተከታታይ ይሰነዘር የነበረው ጊስ በግል ሀብትና የግል ሀብትን ተገቢ በሚያደርገው ሃይማኖት፣ እንዲሁም በቡርጂ የጋብቻ ሥርዓት ላይ ያተኮረ ነበር ።

በአውን አመለካከት ማኅበራዊ ሥር ዓት በሰው ላይ ከፍተኛ ተፅዕኖ ያሳድራል፣ የኅብረተሰብ ችግር ምንጩም ድንቁርና ነው ። በመሆኑም “አዲስ ግብረገብ” (ሶሻሊስት ዓለም) ለመፍጠር አንደኛው ከፍተኛ መሣ ሪያ ትምህርት ነው ።

ከዚህም አመለካከት በመነሣት አውን በሥነ ትምህርት ላይ እያሌ ሐሳቦቹን ሰንዝ ሯል ። በ1820ም እነዚህን ሐሳቦቹን ሶሻሊ ስት ነው ወደሚለው ሥርዓት ትምህርት ለመቀየር ጥረት ማድረግ ጀምሯል ። የወል ይዘታና የወል ሥራ አንድነት የአእምሮና የጉልበት ሥራ ውህደት፣ ሁለንታዊ (የተሟላ) የግለሰብ ዕድገት፣ የተሟላ እኩልነትና መብት የዚህ ሥርዓት ትምህርት መርሆች ናቸው ።

ሶሻሊስት ትምህርቱ የኢንዱስትሪና የእርሻ ሥራን ያጣመረ ሲሆን ይበልጥ የሚያደላውም ለእርሻው ሥራ ዘርፍ ነው።

እውን መደብ አልባ ኅብረተሰብ የማይ ቀር መሆኑን ቢቀበልም ይህን ኅብረተሰብ እውን የማድረጉ ተልዕኮ የሠራተኛው መደብ መሆኑንና የማኅበራዊ አብዮትን አስፈላጊነት ሳይገነዘብ ቀርቷል። ይልቁንም በኅብረተሰብ ውስጥ ለውጥ የሚመጣው አብራህ

ያን በሆኑ በቡርሂ መንግሥታት ነው ከሚል እምነቱ በመነሣት ለዚህ ተልዕኮ ቡርሂዚዎችን ሲማጸን ይታይ ነበር። እውን የወዝአደሩን ታሪካዊ ሚና ሊገነዘብ ባይችልም ከሠራተኛው መደብ ጋር የጠበቀ ግንኙነት በመመሥረት፣ በሠራተኛና በኅብረት ሥራ ማኅበራት እንቅስቃሴ ውስጥ ተሳትፎ በማድረግ ያካሄደው ትግል የሚደነቅ ነው።

(ተምኔታዊ ሶሻሊዝምን ይመለከታል።)

ዓለም ሂደተ አብዮት (የ—)
(World Revolutionary Process)

በጊዜያችን የሚካሄዱትን አብዮታዊ እንቅስቃሴዎች ማለትም ሶሻሊስት አብዮቶችን፣ ብሔራዊ የአርካት እንቅስቃሴዎችን፣ ፀረ ኢምፔሪያሊስትና ፀረ ፊውዳል የሆኑ ዲሞክራሲያዊ አብዮቶችን፣ ፀረፋሺስትና ፀረፈላጭ ቆራጭ አገዛዝ ትግሎችንና በአጠቃላይ ለሰላም፣ ለዲሞክራሲና ለማገዝ ራዊ ዕድገት የሚደረጉትን ትግሎች የሚያካትት ሲሆን የዚህ መሪ ኃይል የዓለም ሶሻሊስት ሥርዓት ነው።

ዓለም የመልሶ ግንባታና የልማት ባንክ (የ—)
(International Bank for Reconstruction and Development - IBRD)

ባጭሩ የዓለም ባንክ በመባል የሚታወቀው የዓለም የመልሶ ግንባታና የልማት ባንክ ዓለም አቀፍ የብድር ድርጅት ነው። ባንኩ የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ልዩ አካላት ከሆኑት አንዱ ቢሆንም በሁለቱ ድርጅቶች መካከል በተፈረመ ውል መሠረት የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት በዓለም ባንክ እንቅስቃሴ ወይንም ፖሊሲ ውስጥ ጣልቃ አይገባም።

የዓለም ባንክ በ1944 ማለትም ከዓለም አቀፍ የገንዘብ ድርጅት ጋር ባንድ ወቅት በአሜሪካ ብሪቶን ውድሰ በተባለ ስፍራ በተደረገ ዓለም አቀፍ የገንዘብና የፋይናንስ ጉባኤ ተመሠረተ። በጉባኤው ላይ 44 ሀገሮች የተሳተፉ ሲሆን የጉባኤውም ዓላማ በኢኮኖሚ ዝቅጠትና በመርኅት ምክንያት ተንኮታኩት የነበረውን ዓለም አቀፍ የገንዘብና የፋይናንስ ሥርዓት መልሶ መዘርጋት መሆኑ ተገልጿል። ነበር። አሜሪካና እንግሊዝ በጉባኤው ከተሳተፉት

ተፋ ኢምፔሪያሊስት ሀገሮች ዋናዎቹ ሲሆኑ ሶቭዬት ገብረት፣ ፖላንድ፣ ቼኮዝሎቫኪያና የጎዝላቪያ ተሳትፈው ነበር። ሆኖም ሶቭዬት ገብረት አባል ላለመሆን ወዲያውኑ ስትወሰን፣ ፖላንድና ቼኮዝሎቫኪያም ከጥቂት ዓመታት በኋላ ከድርጅቱ ወጡ።

የዓለም ባንክ አባል ለመሆን የዓለም አቀፍ የገንዘብ ድርጅት አባል መሆን የሚያሻ ሲሆን ሶሻሊስት ሀገሮች የገንዘብ ድርጅቱም ሆነ የዓለም ባንኩ አባል ላለመሆን ከሚያቀርቧቸው ዋና ዋና ምክንያቶች መካከል በሁለቱም ድርጅቶች ውስጥ በተለይም ዋና ዋና ውሳኔዎችን በሚመለከት ለአሜሪካ ድምፅን በድምፅ የመሻር መብት የሚሰጥ መሆኑ፣ አባላት የሚጠየቁትን ማንኛውንም የኢኮኖሚ መረጃ በተለይም ያላቸውን የወርቅና የውጭ ምንዛሪ መጠን በየጊዜው የማቅረብ ግዴታ ያለባቸው መሆኑ፣ የወርቅና የውጭ ምንዛሪ መዋጫም በአሜሪካ እንዲቀመጥ ግዴታ መኖሩ፣ እንዲሁም አባል ሀገሮች ከድርጅቱ ብድር ለማግኘት ከቡርዥ የኢኮኖሚ አመለካከት የሚመነጨ ግዴታዎችን እንዲያሟሉ መጠየቃቸው ይገኙባቸዋል። ይህንና አሁንም ቢሆን ጥቂት የሶሻሊስት ሀገሮች የድርጅቱ አባል ናቸው።

ከኋላቀር ሀገሮች መካከል 27 በጉባኤው ላይ የተካፈሉ ቢሆንም በኢምፔሪያሊስት ሀገሮች ተፅዕኖ ሥር ስለነበሩ የጉባኤውን ሂደት ለመወሰን ሙሉ ነፃነት አልነበራቸውም። ቅኝ ግዛቶች የነበሩት ሌሎች የአፍሪካ፣ የእስያና የካሪቢያን ሀገሮች ደግሞ በጉባኤው ላይ ጨርሶ ምንም ዓይነት ቦታ አልተሰጣቸውም ነበር።

የዓለም አቀፍ የገንዘብ ድርጅትና የዓለም ባንክ የተግባር ክልል በምሥረታቸው ወቅት ተገልጿል ነበር። በዚያም መሠረት ዓለም አቀፍ የገንዘብ ድርጅት የውጭ ምንዛሪ ዋጋንና ከፍተኛ የሚመለከቱ መመሪያዎች በማውጣትና አባላት መመሪያዎቹን ተግባራዊ ለማድረግ የሚያገለግላቸውን የአ

ጭር ጊዜ የገንዘብ ብድር በመስጠት የውጭ ምንዛሪ ዋጋ መዋዘት እንዲገታና ዓለም አቀፍ ንግድ እንዲስፋፋ ማድረግ መሆኑ ተገልጿል ። የዓለም ባንክ የተግባር ክልል ደግሞ በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ምክንያት ኢኮኖሚያቸው ለተንኮታኮተባቸው አባል ሀገሮች ኢኮኖሚ መልሶ ግንባታና ለሌሎችም በተለይ በመልማት ላይ ላሉ አባል ሀገሮች የኢኮኖሚ ልማት የሚያገለግል የረጅም ጊዜ ብድር መስጠትና በአባል ሀገሮች ውስጥ የግል የውጭ ካፒታል በሥራ ላይ እንዲውል ለማድረግ የሚያስችል ዋስትና ማስገኘት መሆኑ ተገልጿል ። ሆኖም የሁለቱም ድርጅቶች መሠረታዊ ተግባር ድርጅቶቹን በቁጥጥራቸው ሥር ባዋሉ የኢምፔሪያሊስት ኃይሎች አመለካከት ካፒታሊዝምን ከውድቀት ማዳን፣ የካፒታሊስት ይዘታ በየሀገሩ እንደየሁኔታው እንዲያቆጠቁጥና እንዲጠናከር ማድረግ እንዲሁም የሞኖፖል ካፒታል በውጭ ምንዛሪና በውጭ ንግድ ላይ ያለውን የበላይነት ማጠናከር ነው ። የእነዚህ ድርጅቶች የድምፅ አሰጣጥ ሥርዓት በአባላት መዋጮ መጠን ላይ በመመሥረቱ ኢምፔሪያሊስቶች ድርጅቶቹን ለዚሁ ተግባር ለማዋል አልተችገሩም ። ከዓለም ባንክ ጠቅላላ ድምፅ አሜሪካ 20% ያህሉን፣ ጥቂት ኢምፔሪያሊስት ሀገሮች ባንድነት ደግሞ አብዛኛውን ድምፅ በመያዛቸው በባንኩ ገዥዎች ቦርድና የሥራ አስፈጻሚ ቦርድ ውስጥ ውሳኔ የመስጠት ሥልጣን በኢምፔሪያሊስት ሀገሮች እጅ ሊገባ ችሏል ።

በ1945 ተመሥርቶ በሚቀጥለው ዓመት ሥራውን የጀመረው የዓለም ባንክ የአባል ሀገሮች ቁጥር በ1981 ወደ 139 ደርሶ ነበር ። ባንኩ ሲመሠረት አሥር ቢሊዮን የአሜሪካ ዶላር የነበረው አሁን ወደ አርባ ቢሊዮን አድጓል ። ባንኩ ለአባላቱ የሚያበድረው ገንዘብ ምንጭ የአባላቱ መዋጮ ብቻ አይደለም ። ከዓለም የገንዘብ ገበያ በተለይም ከኢምፔሪያሊስት ሀገሮች የካፒታሊስት ድርጅቶችና ግለሰቦች በወለድ ተበድሮ መልሶ ያበድራል ። ከእንቅስቃሴው የሚያገኘው ትርፍም አንድ ሌላ ዋና የገንዘብ ምንጭ ነው ።

የዓለም ባንክ ለአባላት ለሚሰጠው ብድር ወለድ ያስከፍላል ። የወለዱም መጣኔ በጊዜው በገበያ ላይ የሚታየው የወለድ መጣኔና ባንኩ በሚያስከፍለው የአገልግሎት ዋጋ ባንድነት ይወሰናል ። ለምሳሌ በ1981 ባንኩ ለአባላት ያበደረው በ9.6% ወለድ ነበር ። የዋናው ብድርም ሆነ የወለድ ከፍተኛ የሚጀመረው ብድሩ ከተሰጠ ከአምስት ዓመታት በኋላ ሲሆን ብድሩም ተጠናቆ የሚከፈለው እስከ 20 ዓመታት በሚደርስ ረጅም ጊዜ ውስጥ ነው ።

ከዓለም ባንክ ጋር በቅርብ የተቆራኙ ሁለት ዓለም አቀፍ ድርጅቶች አሉ ። እነርሱም ዓለም አቀፍ የልማት ማኅበርና ዓለም አቀፍ የፋይናንስ ኮርፖሬሽን ናቸው ። ዓለም አቀፍ የልማት ማኅበርና የዓለም ባንክ ተመሳሳይ ዓላማ ያላቸው ሲሆኑ ልዩነቱ ዓለም አቀፍ የልማት ማኅበር እጅግ ጳላቀር ለሆኑ ሀገሮች ብቻ ለተበዳሪዎች የበለጠ አመች በሆኑ ሁኔታዎች ብድር የሚሰጥ መሆኑ ነው ። ዓለም አቀፍ የፋይናንስ ኮርፖሬሽን ደግሞ ዓላማው በመልማት ላይ ባሉ ሀገሮች ውስጥ የሀገር ውስጥና የውጭ ካፒታል የግል የኢኮኖሚ ይዘታን ለማጠናከር እንዲውል መርዳት መሆኑን በይፋ ያሳወቀ ነው ። በእነዚህ በሁለቱ ድርጅቶች ውስጥ አባል ለመሆን በቅድሚያ የዓለም ባንክ አባል መሆን ያሻል ።

በመልማት ላይ ያሉ ሀገሮች በተለይም ለሻሊስት የዕድገት ፈርን የሚከተሉት ዲሞክራሲያዊ የሆኑና በወቅቱ የዓለም ኢኮኖሚ ሁኔታዎችና ችግሮች ላይ የተመሠረተ እውነትም ዓለም አቀፍ የሆነ አዲስ ዓለም አቀፍ የገንዘብና የፋይናንስ ሥርዓት፣ በአጠቃላይም አዲስ ዓለም አቀፍ የኢኮኖሚ ሥርዓት እንዲመሠረት ተደጋጋሚ ጥያቄ ማቅረባቸው አልቀረም ። ሆኖም ያለው ሥርዓት ተቀዳሚ ተጠቃሚ የሆኑት የኢምፔሪያሊስት ሀገሮች እስካሁን ድረስ ጥያቄውን አልተቀበሉትም ።

(ዓለም አቀፍ የገንዘብ ድርጅትን ይመለከታል ።)

ዓለም ሠራተኛ ማኅበራት ፌደሬሽን (የ—)

(World Federation of Trade Unions)

በ1947 በፓሪስ ውስጥ የተመሠረተ ሲሆን ለአመሠራራቱ አመች ሁኔታን የፈጠረው የዓለም አቀፍ የሠራተኞች ማኅበራት ፌደሬሽን ሁለተኛው የዓለም ጦርነት ሲጀመር አንስቃሴውን በማቋረጡ የሠራተኛውን አንድነት ለማጠናከርና ለማሰባሰብ አለመቻሉና ጭልጥ ያለ አድጋሪ መሥመር መያዙ ነው ።

በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ማብቂያ ላይ የተበታተኑትን የሠራተኛውን መደብ ማኅበራት ሊያሰባሰብ የሚችል አንድ ዓለም አቀፍ ድርጅት መመሥረት እንደሚያስፈልገው የአሜሪካ፣ የእንግሊዝና የሶቭዬት ኅብረት የሠራተኛ ማኅበራት ተወካዮች ለንደን ላይ ባደረጉት ስብሰባ ስምምነት ላይ ደረሱ ። በዚህ መሠረት በለንደን በ1945 የመጀመሪያው ዓለም አቀፍ የሠራተኛ ማኅበራት ጉባኤ ተካሄደ ። ጉባኤው በአዲስ መንፈስ ለሚቋቋመው የሠራተኛ ማኅበራት ፌደሬሽን ሕገ ማኅበር በማርቀቅ መሠረት ጣለ ። ይኸውም አዲስ ድርጅት ዓለም አቀፍ የሠራተኛ ማኅበራት ፌደሬሽን የሚል ስያሜ ሲሰጠው የና መሥሪያ ቤቱም ፕራግ፣ ቼኮዝሎቫኪያ እንዲሆን ተወሰነ ። የድርጅቱ ዓባይት ዓላማዎች ፤

1. የሃይማኖት ፣ የዘርና የፖለቲካ አስተሳሰብ ልዩነቶችን ሳያደርግ የዓለምን ሠራተኛ ማኅበራት ማስተባበር ፣ አንድነታቸውን ማጠናከርና ማበረታታት ፤
2. የዓለም ሠራተኞች ለመብታቸውና ለጥቅማቸው እንዲታገሉ በማድረግ የኑርና የሥራ ሁኔታዎች እንዲሻሻሉ መታገል ፤
3. ኢምፔሪያሊዝምን ፣ ቅኝ አገዛዝን፣ የአጅ አዙር ቅኝ አገዛዝንና የዘር መድልዎን ለማስወገድ ሠራተኛውን በዚህ መሠረት ስት ግል ማሰላፍ ፤

4. ሰሰላም ፣ ለጦር መሣሪያ ቅንሳ ፣ ለዴታንትና ለዲሞክራሲ በዓለም ላይ መስፈን ለሚደረገው ትግል ሠራተኛውን ማዘጋጀት ናቸው ።

ይህ ድርጅት እነዚህን የመሰሉ ክቡር ዓላማዎች በማንገብ ሥራውን በጀመረበት ጊዜ የአሜሪካና የምዕራብ አውሮፓ አድጋሪ የሠራተኛ ማኅበራት የኮሚኒስቶች ተፅዕኖ ያለበት ድርጅት ነው በማለት አዲስና ሌላ ተቀናቃኝ ድርጅት በመሠርቱም ማኅበሩ እያደገና እየተጠናከረ መጣ ። ድርጅቱ በአሁኑ ወቅት ከ190 ሚሊዮን በላይ አባላት ያሏቸው በ81 ሀገሮች የሚገኙ 90 ማኅበራትን በአባልነት ያቀፈ ታላቅ ድርጅት ለመሆን በቅቷል ። የመላው ኢትዮጵያ ሠራተኞች ማኅበርም (መኢሠማ) የዚህ ድርጅት አባል ነው ።

ዓለም ሰላም ምክር ቤት (የ—)
(World Peace Council)

ለፍትሕ ፣ ለብሔራዊ ነፃነት ፣ ለዴታንት መጠናከርና ለሰላም መስፈን የሚታገል ፣ ለዓለም ሰላም የቆሙ ዓለም አቀፍና ብሔራዊ ድርጅቶች እንዲሁም ንቃናቄዎችና የፖለቲካ ፓርቲዎች ተወካዮችን ያቀፈ ዓለም አቀፍ አካል ነው ። የዓለም ሰላም ምክር ቤት አባል የሆኑት ብሔራዊ የሰላም ንቅናቄዎች፣ የሙያ ፣ የሃይማኖት ፣ የፖለቲካ ፣ የወጣቶች ፣ የሴቶች ፣ የልዩ ልዩ ማኅበራዊና የባህል ድርጅቶች በአጠቃላይም በመላው ዓለም ያለውን ሕዝባዊ አስተያየት የሚያስተጋቡ ናቸው ። እንደዚሁም ከዓለም ሰላም ምክር ቤት አባላት መካከል የፖለቲካ ፓርቲዎች ፣ የሕዝባዊ ድርጅቶች ፣ የነፃነት ንቅናቄ መሪዎች ፣ የታወቁ የሥነ ጽሑፍ ፣ የባህል ፣ የሳይንስ ፣ የትምህርትና የሥነ ጥበብ ሰዎች ይገኛሉ ።

የዓለም ሰላም ምክር ቤት የተጠነሰሰው በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ተደምስሳ በነበረችው ርስሎው በተባለችው የፖላንድ ከተማ በ1948 ነበር ። ዓለምን ሌላ አዲስ ጦርነት ባሰጋበት በዚህ ወቅት ቆራጥ ሴትና ወንድ ምሁራን የዓለም አቀፍ ምሁራን ጉባኤ አድርገው ሕዝቦች ሁሉ ለሰላም እንዲታገሉ

ጥሪ አደረጉ ። ጥሪያቸውም በ1949 በሚያዝያ ወር በፓሪስና በፕራግ ከተሞች የተደረገውን የመጀመሪያውን “የሰላም ጠባቂዎች የዓለም ጉባኤን” አስገኘ ። በዚህ የዓለም ጉባኤ ላይ ከሰባ ሁለት ሀገሮች የመጡ መልዕክተኞች ተካፋይ ሆነው ነበር ።

በዚህ መሠረት የፓሪስንና የፕራግን ሰብሰባዎች ተግባር ለመቀጠል ዓለም አቀፍ ኮሚቴ ተቋቋመ ። ዓመቱ ላያልቅ በሰባ ሀገሮች ብሔራዊ የሰላም ኮሚቴዎች ተመሠረቱ ። በአምስቱም አህጉራት ጉባኤዎች ሰብሰባዎችና ትዕይንተ ሕዝቦች ተደረጉ ።

በ1950 ጎዳር ወር የንቅናቄው ጉባኤ በፖላንድ ዋና ከተማ በዋርሶ ተደረገ ። ከዚህም ጉባኤ “የዓለም ሰላም ምክር ቤት” ተወለደ ።

የዓለም ሰላም ምክር ቤት ሰላምን፣ የሰው ደኅንነትንና ብልጽግናን፣ የሀገሮች ነፃነትን በሚመለከት ረገድ ከተባበሩት መንግሥታት ድርጅትና ከድርጅቱ ቅርንጫፍ መሥሪያ ቤቶች ጋር በቅርብ በመተባበር ይሠራል ። እንደዚሁም የአፍሪካ አንድነት ድርጅት ከቅኝ አገዛዝ፣ ከአፓርታይድና ከዘረኝነት ጋር በሚያደርገው ትግል የዓለም ሰላም ምክር ቤት ከፍተኛ ትብብርና ድጋፍ ያደርጋል ።

ዓለም ሶሻሊስት ሥርዓት (የ—) (World Socialist System)

ከካፒታሊዝም ወደሶሻሊዝም ሽግግር በሚደረግበት ባለንበት ታሪካዊ ዘመን ለሰላም፣ ለዲሞክራሲ፣ ለብሔራዊ አርነትና ለሶሻሊዝም የቆመ፣ በአጠቃላይ በዓለም አብዮታዊ እንቅስቃሴ ውስጥ በፀረ ኢምፔሪያሊስትና በፀረ አድጎሮት ትግል ውስጥ የተሰለፉ ሀገሮችን የሚደግፍ ወሳኝ አብዮታዊ ኃይል ነው ።

የዓለም ሠራተኛ መደብና የኮሚኒስት ንቅናቄ ውጤት የሆነው ይህ የዓለም ሶሻሊስት ሥርዓት በታላቁ የሩሲያ የጥቅምት ሶሻሊስት አብዮት የተበሰረና በተለያዩ የዕድገት ደረጃዎች ውስጥ እያለፈ በመምጣት ዛሬ ከመኞውም ጊዜ በበለጠ ስፍተና ደርጅቶ የሚገኝ ነው ።

ከሁለተኛው የኢምፔሪያሊስት ጦርነት በኋላ ሶሻሊዝም ከሶቭዬት ኅብረት ክልል አልፎ በደቡብና በመካከለኛው አውሮፓና በእስያ ድልን መቀዳጀቱ የሶሻሊስቱን ሥርዓት ራሱን የቻለ ሥርዓት ሆኖ ለመውጣት አስችሎታል ። ይህም ሁኔታ በጥቅምቱ ሶሻሊስት አብዮት የተጀመረው የካፒታሊዝም አጠቃላይ ቀውስ እንዲበባሰና ሥርዓቱ እንዲፍረከረክ አድርጓል ። በሌላም በኩል የሶሻሊስቱ ሥርዓት በዓለም አቀፍ ደረጃ ተጠናክሮ መውጣት ለብሔራዊ አርነትና ለሌሎች ዲሞክራሲያዊ እንቅስቃሴዎች መፋፋም አመች ሁኔታዎችን በመፍጠሩ የዓለም የኃይል አስላለፍ ሚዛን ወደሶሻሊዝም እንዲያጋድል አድርጓል ።

በ1950ዎቹ መጨረሻና በ1960ዎቹ መጀመሪያ ላይ ሶሻሊዝም አንፃራዊ በሆነ ሰላማዊ ሁኔታ ውስጥ ይበልጥ ሊጠናከር ችሏል ። በዚህ ጊዜ ሕዝቦች ለሰላም፣ ለዲሞክራሲ፣ ለማንበራዊ ዕድገት፣ ለብሔራዊ ነፃነትና ለሶሻሊዝም የሚያደርጉት ትግል በየቦታው መፋፋሙ ለሶሻሊዝም መጠናከር አመች ሁኔታን ፈጥሯል ። በዚህን ወቅት በአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም አፍንጫ ሥር የተካሄደው የኩባ አብዮት ድልን መጉናፀፉ የሶሻሊስት ሀገሮችንና የዓለም ተራማጅ ኃይሎችን የቅርብ ድጋፍና ትብብር የሚገልጽ ነው ። ሶሻሊስትና ሌሎች ተራማጅ ኃይሎች የሚያራምዱት የሰላም ፖሊሲ ዛሬ ባለንበት ዓለም አቀፍ ሁኔታ የመደብ ትግልን የሚያካላሽ ሳይሆን እንዲያውም እንዲጠናከር አመች ሁኔታዎችን የሚፈጥርለት መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው ።

በዘመናችን በዓለም አብዮታዊ እንቅስቃሴ ሂደት ውስጥ የሶሻሊስት ሥርዓት ከፍተኛ ዓለም አቀፋዊ ሚና ይጫወታል ። የዓለም ሶሻሊስት ሥርዓት ባሁኑ ጊዜ የኅብረተሰብን ማኅበራዊና ኢኮኖሚያዊ የዕድገት አቅጣጫ በትክክል ያመለክታል ። ሶሻሊዝም በየጊዜው በካፒታሊዝም ላይ የሚገጥሙትን ድሎች የዘመኑ ቅሪት የሚፈታባቸው ደረጃዎች ሲሆኑ የዓለም ሶሻሊስት ሥርዓት ኢምፔሪያሊዝምን በመዋጋት የመጀመሪያውን ኃላፊነት የሚሸከም ነው ።

የዓለም ሶሻሊስት ሥርዓት ለዓለም አብዮታዊ ሂደት መፋጠንና መጠናከር ኢኮኖሚያዊ፣ ፖለቲካዊና ርዕዮተ-ዓለማዊ መሠረ

ረት ነው ። ለሻሊስት ሀገሮች በአኮሮሚ ረገድ በአጭር ጊዜ ውስጥ የደረሱበት ከፍተኛ ዕድገት ለሌሎች ሀገሮች አብዮታዊ አርእስት ያለው ከመሆኑም በላይ ለተለያዩ አብዮታዊ ኃይሎች የሚያደርጉት ቆሳዊና ዲፕሎማሲያዊ ድጋፍ ፀረ አምፔሪያሊስት ኃይሎችን የሚያስተባብርና የሚያጠናክር ነው ።

በግለሆ አቀፍ ግንኙነትም የሰሻሊስቱ ሥርዓት በመገገሥታት መካከል መልካም ትብብርና ግንኙነት እንዲሰፍን በግድረግ ረገድ ከፍተኛ ሚና አለው ። በሰላም አብሮ በመኖር ፖሊሲ መሠረት በሁለቱ ግንባራዊ ሥርዓቶች ግለትም በሰሻሊስቱና በካፒታሊስቱ ውስጥ በሚገኙና የተለያዩ የዕድገት ረቀቅን በሚከተሉ ሀገሮች መካከል በእኩልነት ፣ በወንድማማችነትና በጋራ ጥቅሞች ላይ የተመሠረቱ ግንኙነቶች እንዲጠናከሩ በግንባር ቀደምትነት ይታገላል ።

ግለሆ አቀፍ ጥናፖል
(International Monopoly)

አንድ ወይንም ከአንድ በላይ የሆኑ የግለሆ ካፒታሊስት አኮሮሚ መስኮችን በቁጥጥ ሥር ያዋሉ ፣ በውጭ ሀገር ገብረገን የሚያገባሉትን ድርጅት ወይንም የልዩ ልዩ ጭርቆች ካፒታሊስቶች ይቻላቸው የሆኑ ድርጅቶች ገብረገን ግለሆ አቀፍ ጥናፖል ወይንም አንድ ሌኒን አባባል ልዕል ጥናፖል በውጭ ይታወቃል ።

ለግለሆ አቀፍ ጥናፖሎች መፈጠርና መስፋፋት አኮሮሚያዊ መሠረቱ ካፒታሊስት የግምረት ተገባር በከፍተኛ ደረጃ ግንባራ ፣ የአኮሮሚ ሕይወት የበለጠ ግለሆ አቀፍ አቀፍ አቀፍ ጥናፖሎች መሠረት የጀመሩት ከ1860ዎቹ አስከሬና 1880ዎቹ ባለው ጊዜ ይሆንም የካፒታሊስቱ አንድ ጥናፖ ገደብ ልመሆን የቻሉት በያህነው ፖዕት ግመት መጀመሪያ ላይ ነው ። ለምሳሌ በ19ኛው ፊት ግመት መጨረሻ ላይ የነበሩ ግለሆ አቀፍ ጥናፖሎች 40 ያህል ሲሆኑ በ1910 ቆጥረው ወደ 100 ፣ በሁለተኛው የግለሆ ጭርቆች መግቢያ ላይ ደግሞ ወደ 1000 ከፍተኛ ነበር ።

በአሁኑ ጊዜ ግለሆ አቀፍ ጥናፖሎች የፖሊሲ መሪ ኃይል በመሆን ላይ ይገኛሉ ። ጥናፖዎቹ 500 ግለሆ አቀፍ ጥናፖሎች ከካፒታሊስት ሀገሮች ጠቅላላ ብሔራዊ ፖርት ከፖርት እጅ አንዱን ፣ ከአንዳንድ ፖርት ግጥሜ ያህሉን ያመርታሉ ። በተጨማሪም ከካፒታሊስቱ ግለሆ ጠቅላላ ንግድ 60% ያህሉን በተጥታ በቆጥረው ሥር ሲያውሉ የጻባሩ ካፒታሊስት ሀገሮች ወደውጭ ከሚላኩት ካፒታል አጠቃላይ መጠን ደግሞ 90% ያህሉን ይይዛሉ ። የአንዳንድ ትላልቅ ግለሆ አቀፍ ጥናፖሎችን የግመት ሽያጭ የበርካታ ሀገሮች ብሔራዊ ገቢ ቢጠቃለል እንኳን የግዴታጠጠነው መሆን እነዚህ ጥናፖሎች ምን ያህል የአኮሮሚና የፖለቲካ ኃይል አንዳላቸው ያስገነዝባል ።

ሁለት ዓይነት ግለሆ አቀፍ ጥናፖሎች አሉ ። አንደኛው ባለብዙ ብሔር ጥናፖል የሚባለው ሲሆን በልዩ ልዩ ሀገሮች የካፒታል ገብረገን የሚፈጠር ነው ። ሁለተኛው ዓይነት ደግሞ ደንበር ዘለል ጥናፖል የሚባል ሲሆን በአንድ ሀገር ካፒታሊስቶች ይዞታና ቆጥጥ ሥር የሚገኝ ሆኖ በአንት ስቃላው ግለሆ አቀፍ ይቻላል ።

ከባለብዙ ብሔር ጥናፖሎች ጥናፖ ገደብ ጥናፖ መካከል ጥቂቶቹ የአኮሮሚን ባለብዙ ሀገሮች ውስጥ መሰረጨትና ጥናፖዎቹ ሥራ አስኪያጆች ከልዩ ልዩ ሀገሮች የተውጣጡ መሆናቸው ነው ። የአንገሊዝ ፣ የኔዘርላንድና የሌሎች ሀገሮች ካፒታል በአንድነት የሚገኙበት የፎራ ኩባንያ ለባለብዙ ብሔር ጥናፖሎች እንደ ፖሊስት ሊጠቀስ ይችላል ። የባለብዙ ብሔር ጥናፖሎች ቆጥር ከደንበር ዘለል ጥናፖሎች ቆጥር ጋር ሲነፃፀር ከፍተኛ አይደለም ። ከምክንያቶቹ መካከል የሆነው ሕጋዊ መቆጣጠርና ለተለያዩ ሀገሮች ተረጎሞ የመክረል ችግርና አንዳንድ መገገሥታት የዚህ ዓይነት ጥናፖሎችን መቆጣጠር የሚቻለው መሆናቸው ይገኛል ።

ደንበር ዘለል ጥናፖሎች ባሁኑ ጊዜ እጅግ እየጻባሩና እየተስፋፋ በመሄድ ላይ ይገኛሉ ። አኮሮሚ ፣ ጂኒራ ጥተርስ ፣ ጂኒራ ኤሌስትሪክ በውጭ የሚታወቁት የአሜሪካ ጥናፖሎች የደንበር ዘለል ጥናፖሎች

ምሳሌዎች ናቸው። የአሜሪካ ካፒታሊስቶች ከድንበር ዘለል ሞኖፖሎች መካከል ግማሽ ያህሉን በባለቤትነት ይዘው ይገኛሉ። ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ግን የሌሎች ካፒታሊስት ሀገሮች በተለይም የምዕራብ እውሮፓ ሀገሮችና የጃፓን ሞኖፖሎች በዓለም አቀፍ ደረጃ የሚያደርጉትን እንቅስቃሴ በማጠናከር ላይ ይገኛሉ።

ግለሰብ አቀፍ ሞኖፖሎች ከፍተኛ የሞኖፖል ትርፍ ለማግኘት በርካታ ዘዴዎችን ይጠቀማሉ። ለምሳሌ ለሚሸጧቸው ሸቀጦች ከፍተኛ የሞኖፖል ዋጋ፣ ለሚገዟቸው ጥሪ ዕቃዎች ደግሞ ዝቅተኛ ዋጋ ይተምናሉ። የሸቀጦችን ምርትና ሽያጭ መጠንም ይወስናሉ። የግለሰብ ገበያና የጥሪ ዕቃን ምንጮች በመከላከል ይከፋፈላሉ። አዳዲስ መሣሪያዎችንና የአሠራር ዘዴዎችን ስርዓት ይቆጣጠራሉ። ለመንግሥት የሚከፍሉት ቀረጥ በተቻለ መጠን ዝቅተኛ እንዲሆን ለማድረግ የማይጠቀሙበት ዘዴ የለም። በዚህ አኳኋን በእነርሱ ሥር ባሉ ድርጅቶች ውስጥ በሚሠሩ እስከ 20 ሚሊዮን በሚገመቱ ሠራተኞች ላይ ብቻ ላይሆን የሚያስመርቷቸውንና የሚሸጧቸውን ሸቀጦች በሚገዙቱ ከዚህ ቁጥር በብዙ እጥፍ በሚበልጡ ሕዝቦችም ላይ ከፍተኛ ብዝሃነት ያካሂዳሉ።

የግለሰብ አቀፍ ሞኖፖሎች ተገባራት በተለይ በመልማት ላይ ያሉ ሀገሮችን በከፋ እድገት ላይ የሚጥሉ ናቸው። ግለሰብ አቀፍ ሞኖፖሎች በመልማት ላይ ላሉ ሀገሮች የኢኮኖሚ ዕድገትን ከማምጣት ይልቅ ለኢኮኖሚያቸው መቆርቆዝ ዓይነተኛ ምክንያት ሆነዋል። ለምሳሌ ከ1970-1980 ባለው ጊዜ ውስጥ ከኢምፔሪያሊስት ሀገሮች በመልማት ላይ ወደሚገኙ ሀገሮች ተሸጋግሮ በሥራ ላይ ለዋለ ሙአለ ንዋይ ለእያንዳንዱ የአሜሪካ ዶላር ግለሰብ አቀፍ ሞኖፖሎች 2.2 የአሜሪካ ዶላር በመልማት ላይ ካሉ ሀገሮች መዝብረው አውጥተዋል። በዚህ ጊዜ ውስጥ የአሜሪካ ሞኖፖሎች ለእያንዳንዱ ዶላር ሙአለ ንዋይ 4.25 የአሜሪካ ዶላር በመልማት ላይ ካሉ ሀገሮች አሸሽተዋል። አሁንም በዚህ ጊዜ ውስጥ የአሜሪካ ሞኖፖሎች በውጭ ሀገር በሥራ ላይ ካሉት 18% ያህሉን ብቻ በመልማት ላይ ባሉ ሀገሮች ውስጥ በሥራ ላይ ያዋሉ ቢሆን ከነዚህ

ሀገሮች ያገኙት ከጠቅላላ ትርፍ 36% ነው። ወደ አሜሪካ ካላኩት ትርፍ 46% ያህሉ የተገኘው በመልማት ላይ ካሉ ሀገሮች ነው። የአሜሪካ ሞኖፖሎች ራሳቸው በ1981 በይፋ እንዳሳወቁት በመልማት ላይ ባሉ ሀገሮች የሚያገኙት የትርፍ መጠን 24.1% ቢሆን በዳቦራ ካፒታሊስት ሀገሮች ውስጥ የሚያገኙት ግን 16.6% ነው። በዚህ አኳኋን ግለሰብ አቀፍ ሞኖፖሎች በመልማት ላይ ባሉ ሀገሮች ውስጥ በሚያካሂዱት እንቅስቃሴ አማካይነት የኢኮኖሚ ዕድገትን የሚያስገኙት ለእነዚህ ሀገሮች ላይሆን ለራሳቸው ለኢምፔሪያሊስት ሀገሮች መሆኑን በግልጽ ለማየት ይቻላል።

ዓለማቸው የሞኖፖል ትርፍ ማግኘት የሆነው ግለሰብ አቀፍ ሞኖፖሎች የሚያደርጉት እንቅስቃሴ በመልማት ላይ ላሉ ሀገሮች የተመጣጠነ ዕድገት ዕንቅፋት ነው። ግለሰብ አቀፍ ሞኖፖሎች በመልማት ላይ ያሉ ሀገሮችን ብሔራዊ ነፃነት አደጋ ላይ እንደሚጥሉ የታወቀ ነው። በመልማት ላይ ያሉ ሀገሮችን ሕገጋት በተለይም ሙአለ ንዋይን፣ ቀረጥን፣ ንግድን፣ ቅጥርንና የዋጋ ምደባን ሳለማከበር በልዩ ልዩ ዘዴዎች ይጠቀማሉ። በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ በብሔራዊ ጉዳይ ውስጥ ጣልቃ ይገባሉ። መንግሥቶቻቸው በመልማት ላይ ባሉ ሀገሮች ላይ የፖለቲካና የኢኮኖሚ ተፅዕኖአቸውን በማጠናከር ጥቅማቸውን እንዲያሳዩላቸው ያደርጋሉ። በመልማት ላይ ያሉ ሀገሮች የሞኖፖሎችን ድርጅቶች ወደ መንግሥት ንብረትነት ሲያዛውሩ ከሚከፈሉት በሚመለከት የእነዚህን መንግሥታት ሕገጋት እይቀበሉም። በመልማት ላይ ያሉ ሀገሮች የተፈጥሮ ሀብታቸውን ለመቆጣጠርና ለመንከባከብ ለሚያደርጉት ጥረት ዕንቅፋት ይሆናሉ።

በተለይ ከ2ኛው ግለሰብ ጦርነት በኋላ የግለሰብ አቀፍ ሞኖፖሎች የኢኮኖሚ ኃይል እየዳበረ የመጣ ቢሆንና ሕዝቦች ለተግባር ነፃነትና ለሰላም ለማድረግ ትግል ለማድረግና የማይሸርቡት ደባ ባይኖርም፣ ፊት ያደርጉት እንደ ነበረው በግለሰብ ካፒታሊስት የኢኮኖሚ እንቅስቃሴ ውስጥ እንደ ልባቸው ሊፈነዳው አልቻሉም። የዚህም ዋና ዋና ምክንያቶች የግለሰብ ሰላም ሥርዓት እየዳበረ መምጣት፣ ግለሰብ አቀፍ የሠራተኛው መደብ ንቅናቄና የብሔራዊ ነፃነት ትግል

መጠናከር ናቸው ። ባሁኑ ጊዜ በአብዮታው ያን ኃይሎችና በዓለም አቀፍ ሞኖፖሎች መካከል ብቻ ሳይሆን በሞኖፖሎች እንዲሁም በሞኖፖሎቹና በትናንሽ የካፒታሊስት ድርጅቶች መካከል የከረረ ትግል በመካሄድ ላይ ይገኛል።

ዓለም አቀፍ የሥራ ክፍፍል (በካፒታሊዝምና በሶሻሊዝም)

International Division of Labour (Under Capitalism and Socialism)

ከአንድ ሀገር ብሔራዊ ድንበር አልፎ በዓለም አቀፍ ደረጃ በግምረት ሆነ በልውውጥ ተግባር በተወሰኑ የኢኮኖሚ እንቅስቃሴዎች ላይ ትኩረት በግድረግ የሚከናወን የሥራ ድርሻ ነው። ይህም ከምርት ኃይሉ ስር መዳበርና ከኢኮኖሚ ሕይወት ዓለም አቀፍ ለሕይወት እያደገ መምጣት ጋር የተያያዘ ነው።

ዓለም አቀፍ የሥራ ክፍፍል በአነስተኛ ደረጃም ቢሆን በቅድመ ካፒታሊስት ስልተምርት በነበሩ ሥርዓተ ግንባር ለንደ ነበረ ይታወቃል። ከካፒታሊስት ስልተምርት በፊት በነበሩት ሥርዓተ ግንባር የነበረው ዓለም አቀፍ የሥራ ክፍፍል በተለያዩ ሀገሮች ውስጥ በነበረው ተፈጥሮአዊ ሁኔታ ላይ የተመሠረተ ነበር። ዓለም አቀፍ የሥራ ክፍፍል የዳበረውና የተስፋፋው ከኢንዱስትሪ አብዮት ዘመን ወዲህ ነው። ኢንዱስትሪ በከፍተኛ ደረጃ እየተስፋፋ ሲመጣ ምርትም በብዛትና በጥራት እያደገ መጣ፤ ከዚህም በላይ ከራሳቸው ሀገር ድንበር አልፈው በሌሎች ሀገሮች ውስጥ ሥራቸውን የሚያስፋፉ ኩባንያዎች መፈጠርን አስከትሏል።

በ19ኛው ምዕት ዓመት መጨረሻ የታየው ዓለም አቀፍ የሥራ ክፍፍል ከምዕራብ አውሮፓ ከሚመጡትና በርካሽ ዋጋ ከሚሸጡት ሸቀጦች ጋር መዳደር ያልቻሉት በኢኮኖሚ ጎሳ ቀር የሆኑት የአስያ፣ የአፍሪካና የላቲን አሜሪካ ሀገሮች አነስተኛ ኢንዱስትሪዎችን መፈራረስ አስከተለ። በአዚህም ልብዛትም በኢኮኖሚ ጎሳ ቀር የሆኑ ሀገሮች የእርሻ ምርት ውጤቶችና የኢንዱስትሪ ጥራት

ዕቃ አቅራቢዎች፣ በኢንዱስትሪ የበለጸጉ ሀገሮች ደግሞ የኢንዱስትሪ የምርት ውጤቶች አቅራቢ የመሆኑ ሁኔታ እየጎሳ መጣ። ይህ ዓይነት የሥራ ክፍፍል ምን ጊዜም ቢሆን የኢኮኖሚያሊስት ሀገሮች የበላይነትን፣ አዳጊ ሀገሮች ደግሞ የበታችነትን ይዘው እንዲቆዩ የሚያደርግ ነው። ስለሆነም ዛሬ የሚታየው ዓለም አቀፍ የንግድ ልውውጥ በእኩልነት ላይ ያልተመሠረተ ነው። የበለጸጉ ካፒታሊስት ሀገሮች ጥራት ዕቃ አቅራቢ በሆኑ ጎሳ ቀር ሀገሮች ላይ በተለያዩ ዘዴዎች ተፅዕኖ በግድረግ የራሳቸውን ከባድ ኢንዱስትሪ እንዲያጽፁ በግድረግ ጥገኛ አድርገዋቸዋል።

የሶሻሊዝም ዕድገት ዓለም አቀፍ ስሻሊስት የሥራ ክፍፍል እንዲኖር አስችሏል። ዓለም አቀፍ ሶሻሊስት የሥራ ክፍፍል በዕቅድ በመመራት፣ እርስ በእርስ በመከባበር፣ የአንድን ሀገር ነፃነት ባለመድፈር በጋራ ጥቅም ላይ በመመሥረት፣ በሶሻሊስት ዓለም አቀፍነት፣ በወንድማማችነትና በመረዳት መርህ ላይ የተመሠረተ ነው። በዚህ የሥራ ክፍፍል መሠረት በልዩ ልዩ የሶሻሊስት ሀገሮች ጠቅላላ የኢኮኖሚ ዕድገት እየታየና አዳዲስ ኢንዱስትሪዎችም እየተተከሉ ናቸው። እጅግ ጎሳ ቀር የነበሩ ሀገሮች ዛሬ በእርሻ ውጤቶች ላይ የተመሠረቱ ብዙ ኢንዱስትሪዎችን አጽደዋል። በግዕድንና ኃይል በግመንጨት ረገድም ብዙ ሠርተዋል።

ዓለም አቀፍ ሶሻሊስት የሥራ ክፍፍል ኃይልና ሀብትን በመቆጠብ የኢኮኖሚ ዕድገትን በግፋት በሶሻሊስት ሀገሮች የሚገኙትን ሕዝቦች የኑሮ ደረጃ በየጊዜው ከፍ የሚያደርግ ነው። የሥራ ክፍፍሉም በአብዛኛው በቁሳዊ ምርት፣ በሳይንስና በቴክኖሎጂ መሰከ ያተኩራል።

የዓለም አቀፍ ሶሻሊስት የሥራ ክፍፍል ዋና ዓላማ በሶሻሊስት ሀገሮች መካከል ያለውን የኢኮኖሚ ዕድገት ለዩነት ግጥብና እያንዳንዱ ሀገር የተስተካከለ የኢኮኖሚ ዕድገት እንዲኖረው ግድረግ ነው። ዓለም አቀፍ ሶሻሊስት የሥራ ክፍፍል የኢኮኖሚ ጥምረት መሠረት ነው። የዓለም አቀፍ ሶሻሊስት የሥራ ክፍፍል መሠረታዊ ዓላማ እያንዳንዱ ሀገር በኢንዱስትሪ እንዲበለጸግ ግስቻል ነው።

ዓለም አቀፍ ሶሻሊስት የሥራ ከፍፍል ሶሻሊስት ሀገሮች በእኩልነትና በጋራ ጥቅም ላይ የተመሠረተ ግንኙነት ከሌሎች ሀገሮች ጋር ግድረጋቸውን አይከለክልም። ይህም ሁኔታ በሰላም አብሮ የመኖር መርህን ለማጠናከር አስፈላጊ መሆኑ ይታመንበታል።
(ሶሻሊስት የኢኮኖሚ ጥምረትን ይመለከታል።)

ዓለም አቀፍ የተማሪዎች ኅብረት
(International Union of Students)

በነሐሴ 1946 በፕራግ ከተማ የተመሠረተ ዓለም አቀፍ የተማሪዎች ማኅበራት ኅብረት ነው። የድርጅቱ ዓላማዎች የተማሪዎችን መብት ማስከበር፣ ለሰላምና ለዓለም አቀፍ ደኅንነት መታገል፣ ኢምፔሪያሊዝምን፣ ቀጥተኛና የእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝን፣ አድገሮችን፣ ፋሺዝምንና ዘረኝነትን መዋጋት፣ ለብሔራዊ ነፃነት፣ ለማኅበራዊ ዕድገትና ለዲሞክራሲያዊ የትምህርት ሥርዓት የሚካሄዱትን እንቅስቃሴዎች ማገዝ ነው። የዚህ ዓላማ ደጋፊ የሆነው የአብዮታዊት ኢትዮጵያ ወጣቶች ማኅበርም (አኢ.ወማ) የድርጅቱ አባል ነው።

ድርጅቱ የተራማጅ ተማሪዎችን ዓለም አቀፍ የትግል አንድነት በማጠናከር ትልቅ ሚና ተጫውቷል። በየጊዜው ዓለም አቀፍ የወጣቶችና የተማሪዎች ፊስቲቫሎችን ያዘጋጃል። ስለወጣቶች ሁኔታ፣ ለሰላም ስለሚደረገው ትግል፣ ለብሔራዊ ነፃነት ስለሚካሄዱት ትግሎችና ስለ ትምህርት፣ በአጠቃላይም ስለ ማኅበራዊና ኢኮኖሚ ጉዳዮች የሚወያዩ ስብሰባዎችን በመጥራት የዓለም ወጣቶች አጭም እንዲወስዱባቸውና የድጋፍና የእርዳታ ዘመቻዎች እንዲያደርጉ ጥረት ያደርጋል። ድርጅቱ ለተለያዩ የተማሪዎች ማኅበራት የመድኃኒት፣ የትምህርትና የስፖርት ዕቃዎች ይሰጣል፤ ለታመሙና ለተቸገሩ ተማሪዎች የሕክምናና የትምህርት ዕድል እንዲያገኙ የገንዘብና የነፃ ትምህርት እርዳታ ያደርጋል።

የድርጅቱ ከፍተኛ የአመራር አካል ጉባኤው ነው። ጉባኤው የድርጅቱን ፕሬዚዳንት፣ ሴክሪታሪያትና ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ይመርጣል። የድርጅቱ ላይ ጽሕፈት

ቤት በቼኮዝሎቫኪያ ውስጥ በፕራግ ከተማ ይገኛል።

ዓለም አቀፍ የነፃ ሠራተኛ ማኅበራት ኮንፌደሬሽን

(World Free Trade Union Confederation)

የአሜሪካና የእንግሊዝ ቀኝ ከንፍ የሠራተኛ ማኅበራት መሪዎች ከዓለም የሠራተኛ ማኅበራት ፌደሬሽን በመገንጠል ያጸዱት አድጋሪ ዓለም አቀፍ የሠራተኛ ማኅበራት ድርጅት ነው። ድርጅቱ በ1949 በሰንደን ከተማ የተጸደመ ሲሆን በአሁኑ ጊዜ በ88 ካርታሊስትና አዳጊ ሀገሮች የሚገኙ ሠራተኛ ማኅበራትን በአባልነት የያዘ ነው።

የድርጅቱ ዓላማ በማኅበራዊ ዲሞክራሲ አድርባይ መሥመር ላይ የተመሠረተ ሲሆን የሠራተኛው ማኅበራትን አንዳንድ መብቶች መጠበቅ፣ ለማኅበራዊ፣ ለኢኮኖሚያዊና ለባህላዊ ጥገና ለውጦች መታገልና ፀረ ኮሚኒስት እንቅስቃሴዎችን ማካሄድ ከተገባራቱ ዋናዎቹ ናቸው። ድርጅቱ ኔቶን፣ አሜሪካ በተለያዩ ቦታዎች የምታካሄዳቸውን ወረራዎችና የምዕራብ ኃያላን መንግሥታትን የጦረኝነት ፖሊሲ የሚደግፍ ነው። ይህ ድርጅት ከአሜሪካው የሰለሰ ድርጅት ከሲ.አይ.ኤ. ጋር ቀጥተኛ ግንኙነት አለው። በሀገራችንም ከአብዮቱ በፊት የሠራተኛውን ማኅበራት እንቅስቃሴ ለማከላከት ከፍተኛ ሚና ተጫውቷል።

ኮንፌደሬሽኑ በአፍሪካ፣ በእስያ፣ በአሜሪካና በአውሮፓ ቅርንጫፎች ያሉት ሲሆን ዋናው ጽሕፈት ቤቱ በበላይኛ ዋና ከተማ በብራሰልስ ይገኛል። ከፍተኛው የአመራር አካል ጉባኤው ሲሆን በየዎስቱ ዓመት ይሰበሰባል። ጉባኤው ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴውንና ዋና ፀሐፊውን ይመርጣል። ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴውም ፕሬዚዳንቱንና ምክትል ፕሬዚዳንቶችን ይመርጣል። የኮንፌደሬሽኑ የቀን ተቀን ሥራ በሰከ ሪታሪያቱ አማካይነት ይከናወናል።

ዓለም አቀፍ ኮሚኒስት ንቅናቄ
(World Communist Movement)

(እንደኛው ኢንተርናሽናል ፣ ሁለተኛው ኢንተርናሽናል ፣ ሦስተኛው ኢንተርናሽናል ፣ ደመላከቷል ።)

ዓለም አቀፍ የገንዘብ ድርጅት
(International Monetary Fund IMF)

ዓለምአቀፍ የገንዘብ ሥርዓትን የማቀናበር ዘዴዎችን ማሳተፍና ማስፈጸም የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ልዩ አካላት ከሆኑት አንዱ ነው ። ሆኖም በሁለቱ ድርጅቶች መካከል በተፈረመ ውል መሠረት የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት በዓለም አቀፍ የገንዘብ ድርጅት እንቅስቃሴ ወይንም ፖሊሲ ውስጥ ጣልቃ ሊገባ አይችልም ።

ዓለም አቀፍ የገንዘብ ድርጅት በ1944 ግለትም ከዓለም ባንክ ጋር ባንድ ወቅት በአሜሪካ ብሪቶን ውድሰ በተባለ ስፍራ በተደረገ ዓለም አቀፍ የገንዘብና የፋይናንስ ጉባኤ ተመሠረተ ። በጉባኤው ላይ 44 ሀገሮች የተሳተፉ ሲሆን የጉባኤውም ዓላማ በኢኮኖሚ ዝቅጠትና በጦርነት ምክንያት ተንኮታኩቶ የነበረውን የዓለም አቀፍ የገንዘብና የፋይናንስ ሥርዓት መልሶ መዘርጋት መሆኑ ተገልጿል ። አሜሪካና እንግሊዝ በጉባኤው በግንባር ቀደምትነት ከተሳተፉት ኢምፔሪያሊስት ሀገሮች መካከል የሚገኙ ሲሆን ሶቭዬት ኅብረት ፣ ፖላንድ ፣ ቼኮዝሎቫኪያና ዩጎዝላቪያም ተሳትፈው ነበር ። ሆኖም ሶቭዬት ኅብረት አባል ሳለመሆን ወዲያው ስትወሰን ፣ ፖላንድና ቼኮዝሎቫኪያም ከጥቂት ዓመታት በኋላ ከድርጅቱ ጫዋታ ሰቆላሰት ሀገሮች በድርጅቱ ውስጥ ላለመሳተፍ ከሚያቀርቧቸው ዋና ዋና ምክንያቶች መካከል የድምፅ አስጣጡ ሥርዓት ቁተለይ ዋና ዋና ውሳኔዎችን በሚመለከት ለአሜሪካ ድምፅን በድምፅ የመሻር መብት የሚሰጥ መሆኑ ፣ አባላት ግንኛውንም ድር

ጅቱ የሚጠይቃቸውን የኢኮኖሚ መረጃዎች ፣ በተለይም ያላቸውን የወርቅና የውጭ ምን ዛሬ መጠን በየጊዜው የማቅረብ ግዴታ ያለባቸው መሆኑ ፣ የወርቅና የውጭ ምንዛሪ መዋጮም በአሜሪካ እንዲቀመጥ ግዴታ መኖሩ እንዲሁም አባል ሀገሮች ከድርጅቱ ብድር ሰማግኘት ከቡርሻ የኢኮኖሚ አመለካከት የሚመነጨ ግዴታዎችን እንዲያሟሉ መጠየቃቸው ናቸው ። በአሁኑ ጊዜ ዩጎዝላቪያ ናሚንያ ፣ ሀንጋሪ ፣ ቬትናምና ቻይና ሕዝባዊት ሪፑብሊክ ከድርጅቱ አባላት መካከል ይገኛሉ ።

ሃያ ሰባት ጎረቤት ሀገሮች በጉባኤው ላይ የተካሄዱ ቢሆንም በኢምፔሪያሊስት ሀገሮች ተፅዕኖ ሥር ስለነበሩ የጉባኤውን ሂደት ለመወሰን ሙሉ ነፃነት አልነበራቸውም ። ቅኝ ግዛት የነበሩት ሌሎች የአፍሪካ ፣ የእስያና የካርቢያን ሀገሮች ደግሞ በጉባኤው ላይ ጨርሰው ምንም ዓይነት ቦታ አልተሰጣቸውም ነበር ።

ዓለም አቀፍ የገንዘብ ድርጅት በ1947 ሥራውን ሲጀምር የአባላቱ ቁጥር 49 እንዲሁም የካፒታሉ መጠን ስምንት ቢሊዮን የአሜሪካ ዶላር ያህል ነበር ። በ1981 የአባላቱ ቁጥር ወደ 141 ከፍ ሲል ፣ ከእነዚህ በመዋጮ ያገኘው ገንዘብ ብቻ ድርጅቱ ሥራውን ሲጀምር ከነበረው ካፒታል ጋር ሲነፃፀር በአሥር እጅ ያህል ሊያደግ ችሏል ።

ድርጅቱ ሲቋቋም በጸደቀው ስምምነት ውስጥ ከተዘረዘሩት ዋና ዋና ዓላማዎች መካከል ዓለም አቀፍ የገንዘብ ነክ ስምምነትና የአጭር ጊዜ የውጭ ምንዛሪ ክፍያ እንዲኖር ፣ የዓለም አቀፍ ንግድ እንዲስፋፋና የተመጣጠነ ዕድገት እንዲያሳይ ፣ የውጭ ምንዛሪ ዋጋ መዋገቅ እንዲገታና አባል ሀገሮች የውጭ ምንዛሪ ችግር ሲያጋጥማቸው ችግሩ ከፍተኛ የኢኮኖሚ ቀውስ ከማስከተሉ በፊት መፍትሔ እንዲገኝላት ማድረግ የሚሉ ይገኙበታል ። እነዚህን ዓላማዎች ተግባራዊ ለማድረግ ያስችላሉ በግለትም ድርጅቱ ሁለት ዓባይት ተግባራትን እንደሚያካሂድ ይገልጻል ። የመጀመሪያው ተግባር የውጭ ምንዛሪ ዋጋንና ክፍያን የሚመለከቱ መመሪያዎችን ማውጣትና የውጭትን መመሪያዎችም አባል ሀገሮች በተግባር መተርጎማቸውን መከታተልና መቆጣጠር ሲሆን ፣ ሁለተኛው

ደግሞ አባል ሀገሮች እነዚህን መመሪያዎች ለመከተል ይችሉ በገደ የሚያስፈልጋቸውን የገንዘብ ዕርዳታ መስጠት ነው ።

የኮታ(መዋጫ) መጠን በአባል ሀገሮች መካከል ከፍተኛ ልዩነት ያሳያል ። በ1981 የአሜሪካ ኮታ ከጠቅላላው 21.2% ነበር ። የድርጅቱ አባል የሆኑት 25ቱ የበለጸጉ ካፒታሊስት ሀገሮች በአንድነት ከጠቅላላው ኮታ 65% በመካከላቸው ሲከፈሉ ፤ የቀሩት 116 አባል ሀገሮች ድርሻ የተረፈው 35% ነበር ። የድርጅቱ አባላት የሆኑት 48 የአፍሪካ ሀገሮች (ደቡብ አፍሪካን ሳይጨምር) በአንድነት የነበራቸው ድርሻ ከጠቅላላው 7% ብቻ ነበር ። የኢትዮጵያ ድርሻ ከጠቅላላው 0.09% ነበር ። እያንዳንዱ አባል ሀገር በድርጅቱ ውስጥ የሚኖረውን የድምፅ ጥንካሬ የሚወስነው የኮታው መጠን በመሆኑ በገንዘብ ድርጅቱ የገዥዎች ቦርድና የሥራ አስፈጻሚ ቦርድ ውስጥ ውሳኔ የመስጠቱ ሥልጣን በኢምፔሪያሊስት ሀገሮች እጅ እንዲገባ አድርጓል ። እጅግ ከፍተኛ ውሳኔዎችን በሚመለከት ከጠቅላላው 85% ድምፅ ግግኘት ያስፈልጋል ። ከዚህም በላይ ከጠቅላላው ድምፅ ከ20% በላይ ያላት አሜሪካ በተናጠል ወሳኝ ጉዳዮችን በሚመለከት ድምፅን በድምፅ የመሻር መብት ተሰጥቷታል ።

ዓለም አቀፍ የገንዘብ ድርጅት ለኢኮኖሚ ችግሮች መፍትሔ ይሆናሉ በሚል ሳቢያ ተደራጅቶቻችን የሚያስገባቸው ግዴታዎች የተመሠረቱት በቡርሻ ኢኮኖሚ ንድፈ ሐሳቦች ላይ ሲሆን በእነዚህ ንድፈ ሐሳቦች መሠረት የሚወሰዱ እርምጃዎች የኋላ ቀር ሀገሮችን ችግሮች ሊያቃልሉ ይቅርና በቅድሚያ ያንፀባርቃሉ የሚባለውን የበለጸጉ ካፒታሊስት ሀገሮች ሁኔታ እንኳን የግያን ፀባርቁና የእነዚህን ሀገሮች ችግሮች ለመረዳትና ለችግሮቹም መፍትሔ ለማስገኘት የግያን ስነ-ምግባራዎች በየጊዜው የሚታይ ነው ። ድርጅቱ የሚያቀርባቸው ሐሳቦች ከመንግሥት ቁጥጥር ነፃ የሆነ ገበያ ለችግሮች ሁሉ መፍትሔ ሊያስገኝ ይችላል በሚል አስተሳሰብ ላይ የተመሠረቱ ሲሆን የሀገር ውስጥና የውጭ ካፒታሊስቶች በኢኮኖሚው ውስጥ እንደ ልብ እንዲፈነዳው ለማስቻል የታቀዱ ናቸው ። ከዚህም አመለካከት በመነሣት በአንድ ሀገር ኢኮኖሚ እንቅስቃሴ ውስጥ የመንግሥት ተሳትፎ እንዳይዳብርና እንዲመነጽ ለማድረግ

ሁልጊዜ ይጥራል ። ድርጅቱ በኋላቀር ሀገሮች ለሰፊው ሕዝብ የሚጠቅሙ መሠረታዊ የሆኑ መዋቅራዊ ለውጦችን ለማምጣት የሚደረጉ ብሔራዊ ጥረቶችን በማፈን ካፒታሊስታዊ ግንኙነት እንዲስፋፋ ያልተቆጠበ ጥረት ያደርጋል ። ድርጅቱ የራሱን መመሪያዎች በማስፈጸም በኩል በአባል ሀገሮች መካከል ልዩነት ያደርጋል ። ኢምፔሪያሊስት ሀገሮች የድርጅቱን መሠረታዊ መርሆች ባፈረሱበት ጊዜ እንኳን እይቶ እንዳላዩ ግለፋን ከድርጅቱ ታሪክ ለመረዳት እያዳግትም ። በአንፃሩ ደግሞ ሰቅሊስት የዕድገት ፈለግ በሚከተሉ ሀገሮች ላይ በተለይ የውጭ ምንጫ ችግራቸው ከፍተኛ ደረጃ ላይ ደርሶ ሲገኝ እጅግ አስቸጋሪ ግዴታዎችን በመጫን ሰውር የፖለቲካና የርዕዮተዓለም ዓላማዎችን ተግባራዊ ከማድረግ እይመለስም ።

ኋላቀር ሀገሮች በተለይም ኢካፒታሊስታዊ የዕድገት ፈርን የሚከተሉት ዲሞክራሲያዊ የሆነና እውነትም ዓለም አቀፍ የሆነ አዲስ ዓለም አቀፍ የገንዘብ ሥርዓት ፣ በአጠቃላይም አዲስ ዓለም አቀፍ የኢኮኖሚ ሥርዓት እንዲመሠረት በየጊዜው ጥያቄ ያቀርባሉ ። የዓለም ኢኮኖሚ ሁኔታዎችና ችግሮች ድርጅቱ ሲጻጻም ከነበሩት ጋር ሲነፃፅሩ ከፍተኛ ልዩነት ያላቸው በመሆኑ ዓለም አቀፍ የገንዘብና የፋይናንስ ጉባኤ እንዲጠራና ከነባራዊ ሁኔታው ጋር የሚጣጣም ሥርዓት እንዲፈጠር ተደጋጋሚ ጥያቄ ማቅረባቸው አልቀረም ። ሆኖም ያለው ሥርዓት ተቀዳሚ ተጠቃሚ የሆኑት ኢምፔሪያሊስት ሀገሮች እስካሁን ድረስ ጥያቄውን አልተቀበሉትም ።

ዓለም ዲሞክራሲያዊ ወጣቶች ፌዴሬሽን (የ—)

(World Federation of Democratic Youth)

በፖለቲካ ፣ በሃይማኖት ፣ በዘርና በሀገር ልዩነት ሳያደርግ የዓለም ወጣቶችን የሚያሰባስብ የዓለም አቀፍ ዲሞክራሲያዊ የወጣቶች ድርጅት ነው ።

ድርጅቱ በ1945 በላንደን በተካሄደው የዓለም ወጣቶች ስብሰባ ላይ ተመሠረተ ። የድርጅቱ ዋና ዓላማዎች ለሰላም መታገል ፣

የወጣቶችን መብት ማስከበር ፣ ለሕዝቦች ነፃነት መታገልና ተራማጅ ወጣቶች በፀረ ኢምፔሪያሊስት ፣ በፀረ ቅኝ አገዛዝ ፣ በፀረ ፋሺስትና በፀረ ዘረኝነት እቋም የትግል አንድነት እንዲመሠርቱ ማድረግ ነው ። ድርጅቱ ከመቶ በላይ ከሆኑ ሀገሮች የተወጣው ከ200 የሚበልጡ ማኅበራትን በአባላት ይህል። የአብዮታዊት ኢትዮጵያ ወጣቶች ማኅበርም (አኢወማ) የዚህ ድርጅት አባል ነው።

የዓለም ዲሞክራሲያዊ ወጣቶች ፌዴሬሽን የወጣቶችን ችግር ፣ የዓለምን ሰላምና የሕዝቦችን የነፃነት ትግሎች በተመለከቱ የተለያዩ ጉዳዮች ላይ ዓለም አቀፍ ስብሰባዎችን በመጥራት ውይይት እንዲደረግባቸው ያደርጋል ። ወቅታዊ በሆኑ ዓለም አቀፍ ጉዳዮች ላይም ኮሚቴዎችን በማቋቋም ለአፍሪካ ፣ ለእስያና ለላቲን አሜሪካ ወጣቶች የመድኃኒት ፣ የባህልና የሰፖርት ዕቃዎች እርዳታና የነፃ ትምህርት ዕድልም ይሰጣል ።

የዓለም ዲሞክራሲያዊ ወጣቶች ፌዴሬሽን ከፍተኛ የአመራር አካል የአባል ድርጅቶች ጠቅላላ ስብሰባ ነው ። ከዚህ ውጭ የድርጅቱን የቀን ተቀን የሥራ እንቅስቃሴ የሚያካሂዱት የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴውና በርሱም የሚመደበው ጽሕፈት ቤት ናቸው ። የድርጅቱ ዋና ጽሕፈት ቤት የሚገኘው በቡዳፔስት ከተማ ነው ።

ጠን ወደ ዓይነት የሚደረገው ሽግግር የዕድገት ሁለንተናዊ ባሕርይ ፣ ዕድገትም ከመጠን ወደ ዓይነት የሚደረገው ሽግግር እንደሆነ ያሳያል ። ዕድገት በሕግ የሚገዛ በመሆኑ ከመጠን ወደ ዓይነት የሚደረገውም ሽግግር እንዲሁ በሕግ የሚገዛ ነው ።

አንድ ነገር ወይም ክስተት አንድ ጊዜ መሉ በመሉ የዓይነት ለውጥ ካሳየ ወደ በፊቱ ዓይነትና መጠን ፈጽሞ ሊመለስ ወይም ሊቀለበስ አይችልም ።

የዓይነት ለውጥ በአመርታና በቅጽበት የሚከናወን ቢሆንም የአመርታውና የቅጽበቱ ባሕርይ ግን እንደሚለወጠው ነገር ባሕርይ የተለያየ ነው ። ኬሚካላዊ ለውጦች እጅግ በጣም ቅጽበታዊ ሲሆኑ ማኅበራዊና ሥነ ሕይወታዊ ለውጦች የሚያሳዩት የዓይነት ለውጥ በአመርታ መሆኑ የግድ ቢሆንም እንደ ኬሚካላዊ ለውጦች ቅጽበታዊ አይደለም ።

የዓይነት ለውጥ ከአንድ ዓይነት ወደ ሌላኛው ዓይነት የሚደረገውን የአመርታ ለውጥ የሚያሳይ በመሆኑ ማቋረጡን ፣ ነገሩ ወይም ክስተቱ በዚያ መልክና ዓይነት ያለው ህልውና ማብቃቱን ያሳያል ። የመጠንና የዓይነት ውህደት መፍረሱን ያመለክታል ።

(የዲያሌክቲክስ ሕጎችን ፣ የመጠን ለውጥን ፣ ከመጠን ወደዓይነት ከዓይነት ወደመጠን ለውጥ ሕግን ይመለከታል ።)

ዓይነት ለውጥ (የ—)
(Qualitative Change)

አንድ አካል ወይም ክስተት በውስጡ ጭንገኙ ተቃራኒ ኃይላት ትግል የተነሳ የመጠን ለውጥ ሲያደርግ ቆይቶ በአመርታና በቅጽበት አጠቃላይ ለውጥ ለማድረግ ወደ እዲስ ነገር መቀየር ፣ መሠረታዊ ለውጥ ማድረግ ማለት ነው ። የእያንዳንዱ የዓይነት ለውጥ ሂደት (የራሱ መዋቅር) ወደ ከፍተኛውና ወደ ውስብስቡ እንዲሁም ወደ ቀላሉና ወደ ዝቅተኛው ሲሆን ይችላል ።

የዓይነት ለውጥ የመጠን ለውጥ ሂደት ውጤት ሲሆን የሚፈጸመው በአመርታ ጭቻ ነው ። ማናቸውም ነገር የዓይነትና የመጠን ቅራኔና አንድነት ያለው በመሆኑ ከመጠን

ዕውቀት
(Knowledge)

የሰው ልጅ የሚኖርበትን አካባቢና የዓለምን ምንነት ፣ የክስተቶችን አመጣጥና ምክንያት የሚረዳበት ዘዴና ችሎታ ነው ። ዐወቀ ማለት ተረዳ ፣ ተገነዘበ ፣ ሲገባው ቻለ ማለት ሲሆን ይህን ውጤት ለማግኘት ነገሮችን በቅርብና በጥልቀት መመልከትን ፣ ማሰላሰልንና ማገናዘብን ይጠይቃል ። ዕውቀት የሌለው ሰነገሮች እንግዳ የሆነ ፣ ሁኔታው የተዳፈነበት ሲሆን ዕውቀት የጨበጠ ደግሞ ነገሮች ግልጽ የሆኑለት ፣ ጠልቆ በመግባት ምሥጢራቸውን የተረዳ

ነው። ይህም ግለት ዕውቀት ነገሮች እንደ ሚመስሉ ወይም መስለው እንደሚቀርቡ መቀበል ሳይሆን እውነተኛና ውስጣዊ ምን ነታቸውን መገንዘብ ነው። ለምሳሌ ፀሐይ ከመረት ለትታይ እነሱተኛ ብትመስልም በምርምር እንደተገኘው ትክክለኛው ሁኔታ ግን ከዚህ የተለየ ነው። ዕውቀት ሁኔታዎችን እንደሚመስሉ መቀበል ሳይሆን በሚገዙበት ሕግጋት እንፃር የመረዳት ፍላጎት በመሆኑ ነገሮች በእውነት፣ በትክክል ምን እንደሆኑ የሚገለጹውም በሕግጋት አግካይነት ሲጻጩና ሲዋቀሩ ነው።

እንደሐሳባዊ ፍልስፍና የዕውቀት ምንጭ የግሰብ ችሎታ ወይም ሐሳብ መሆኑ ይነገራል። የሰው ልጅ በመንፈሳዊ ፍላጎት በመነሣት ባለው የግሰብና የግንግዘብ ችሎታ በቀጥታ የነገሮችን ዕውቀት እንደሚገኝ፣ ተደርጎ ይቀርባል። የሚያውቀው ሐሳብ በመሆኑ የሚታወቀውም በገድ ሐሳባዊ ባሕርይ ያለው መሆኑን ለግሳመን ይሞክራል። ግለትም ከሆዋቂው ሐሳብ ውጭ ያለው ሐሳብ ካልሆነ የሁለቱ መዛመድ፣ እንዲሁም ግወት የግይታሰብ ይሆናል። በግለት ሐሳባዊ ፍልስፍና ዕውቀት ግለት ሐሳብ ሐሳብን ሲያውቅ ነው ይላል። የነገሮች እውነትነት መስለው እንደሚታዩት ግለትም እንደተጨባጭነታቸው ሳይሆን በውስጣቸው የሚገኘውን ሐሳብ መጨበጥ ነውና።

ዲያሌክቲካዊ ቁስለካልነት ግን የዕውቀት ምንጭ ሐሳብ ሳይሆን ቁስለካል ነው በሚለው ይመራል። ይህም ግለት የሰው ልጅ የግሰብ ችሎታ አስፈላጊ አይደለም ወይም ዝትተኛ ሚና ይጫወታል። ግለት ሳይሆን ዕውቀት እውነት የሚሆነው (ግላዊ ወይም ጎሴናዊ ብቻ የግይሆነው) ከተጨባጭ ነገሮች ሲመነጭ ብቻ ነው። የዕውቀትን ምክንያትና ሚና በትክክል ለመረዳት የሚቻለውም ምንጭ ተጨባጭ መሆኑን ስናውቅ ነው። የሰው ልጅ ፍላጎትና ድርጊት ከቁስለካል የሚመነጭና የተያያዘ በመሆኑ ዕውቀት ለሰው ልጅ ጢቃሚ የሚሆነው ሐሳብን

በግወት ሳይሆን ስለተጨባጭ ሁኔታ ትክክለኛ ግልባጭ በሐሳባችን ውስጥ ሲቀረፅ ነው። ሐሳብ የዕውቀት ምንጭ አይደለም፣ የተጨባጭ ውስጣዊ ገንዘብ እንጂ። ሐሳብ የሚያስረዳው ሐሳብን ሳይሆን ከሐሳብ ውጭ ያለትን ተጨባጭ ሁኔታዎችንና ድርጊቶችን ነው። ይህም ግለት ዕውቀት በመመልከት ብቻ የሚገኝ ወይም ዝም ብሎ ከሰማይ የሚወርድ ሳይሆን የሰውን ልጅ የሐሳብ ችሎታ ግለትም ግመዛዘንን፣ መተንተንን፣ መመራመርን የሚጠይቅ ነው። ምንጭ ቁስለካል ቢሆንም እንደግንኛውም ድርጊት ዕውቀትም መመረት አለበት። ከተጨባጭ ሁኔታ ጋር የተያያዘ በመሆኑ ዕውቀት ግንባራዊ፣ ታሪካዊና አላጊ ነው። ሳለው ስልተምርት አመችና አስፈላጊ የሆነው ዕውቀት ይመረታል። ለዚህ ስልተምርትም ይኸው ዕውቀት መለሰ ያገለገላል።

(ገድፈ ሐሳባዊ ዕውቀትን፣ ጸሐሳዊ ዕውቀትን፣ አገራዊና ፍጹማዊ እውነትን፣ ጭብጥን፣ ተገባርን ይመለከቷል።)

ዕድገት

(Development)

ዕድገት የለውጥ ውጤት በተለይም የዓይነት ለውጥ፣ ከዝትተኛው ወደ ከፍተኛው ዓይነት የሚደረግ ሽግግር ግለት ነው። ከዝትተኛው፣ ከቀላሉና ካረጀው የመዋቅር ደረጃ ወደ ከፍተኛው፣ ወደ ውስብስብና ወደ አዲሱ የመዋቅር ደረጃ የሚደረግ ለውጥ ነው።

በግንኛውም አካል ወይም ከሰተት ውስጥ ባሉት ተቃራኒ ኃይሎች መካከል በሚካሄደው የግያጳርጥ ትግል ምክንያት የአርጌው መደምሰስና የአዲሱ መከሰት የግይቀር ነው። ዲያሌክቲክስ እንደሚያስረዳው ግንኛውም አካል ወይም ከሰተት በውስጡ በያዛቸው ተቃራኒዎች ትግል ምክንያት እያንዳንዳቸው እንደየራሳቸው ሁኔታ ለውጥና ትስቃሲ ያደርጋሉ። እነዚህ የተቃራኒነትና የአንድነት ባሕርይ ያላቸው ኃይሎች በትግሉ ሂደትና ውጤት ለውጥ ያስገኛሉ። ይህም

ዕድገት ሲሆን በተቃራኒዎቹ ትግል ምክንያት የአካሉን ወይም የክስተቱን ከደረጃ ወደ ደረጃ የመተላለፍ፣ የመጉልመስ፣ የመበልጸገና የተለያዩ ውስብስብ ባሕርያትን ለማሳየት የመቻል ሁኔታን ያመለክታል ። ዲያሌክቲካዊ ዕድገት በሕግ የግመራ ነው ። የዕድገት እትጣጫ ወደረት እንጂ ወደኋላ ባለመሆኑ ሻሪው ክስተት ወይም እካል ከተሻሪው (ከተደምቱ) እካል ወይም ክስተት የተለየ ይሆናል ። ለምሳሌ ካፒታሊዝም እየሳ በረ ሲሄድ በውስጡ ባሉት ተቃራኒ ኃይሎች ግለትም በመሠረትና በቡርሻዚው መካከል ትግል ይካሄዳል ። ከጊዜ ወደ ጊዜም ትግል

ቸው ይበልጥ እየከረረ በመሄድ ወህኔደሩ በቆራጥ ትግሉ የካፒታሊስቲን ኅብረተሰብ የምርት ግንኙነት ያረራርሳል ። በየጊዜው የተደረጉትም የመጠን ለውጦች ተጠራትመው እመርታ በግምጣት የግዴነት ለውጥ ያስከትላሉ ። የግመራው አዲስ(ሻሪው) የሶሻሊስት ኅብረተሰብ ከተደመሰሰው ከአርጌው (ከተሻሪው) የካፒታሊስት ኅብረተሰብ የተለየ በዕድገት ደረጃው ከፍ ያለ፣ ከካፒታሊስት ኅብረተሰብ ይበልጥ ውስብስብ የሆነ ነው ።

(የዲያሌክቲክስ ሕግን ይመለከታል ።)